నమ్మలేని నిజాలు

రైతు భరోసా
అకాల పంట నష్టం
పంటల భీమా

కళ్ల తన్మయం
చూడ ప్రకృతి మాయ
అరకులోయ.

వేట మొదలు
ఎత్తుకుపై ఎత్తులు
ఓటరు బలి.

ఓడి గెలిచారు
కోట్లకు పరుగెత్తారు
బంగారు బాతు.

పిరికి తనం
తలరాతల భయం
గాలిలో దీపం.

- రేడియమ్
సెల్: 9291527757

నేటి నిజం

తెలుగు దినపత్రిక

website:www.netinijam.com

E-mail : netinijam93@gmail.com

శ్రీనిజం

ధరణి దళిత పథకాలకు
బిఆర్ఎస్ తగ్గేనా ?
ఆపరేషన్ ఆకర్ష్ కు
తెలంగాణ మొగ్గేనా ?
బీ జే పీ తరిగేనా
తెలంగాణాలో జోరు ?
తెలుగుదేశం పెరిగేనా
పూర్వ వైభవాల హోరు ?

- కందుకూరి శ్రీరాములు
సెల్:9440119245

హైదరాబాద్ గురువారం 8-6-2023 RNI No.52865/93-Postal No.HQ/SD/258/2021-2023 ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 సంపుటి :29 సంచిక: 232 పేజీలు:6 వెల: రూ.1/-

రెండేళ్లలో సంగమేశ్వర పథకాన్ని పూర్తి చేస్తాం : మంత్రి హరీశ్‌రావు

సంగారెడ్డి, జూన్ 7:(నేటినిజం ప్రతినిధి): రెండేళ్లలో సంగమేశ్వర ఎత్తిపోతల పథకాన్ని పూర్తి చేసి రైతులకు సాగునీరందిస్తామని రాష్ట్ర ఆర్థిక శాఖ మంత్రి హరీశ్‌రావు తెలిపారు. సంగారెడ్డి జిల్లా మునిపల్లి మండలం చిన్న చల్మెడలో సంగమేశ్వర ఎత్తిపోతల పథకానికి భూమిపూజ చేశారు. అనంతరం మంత్రి మాట్లాడుతూ తెలంగాణ వచ్చి పది సంవత్సరాలలో అడుగుపెట్టిన సందర్భంగా 21 రోజుల పండుగ చేసుకుంటున్నామని, ఇవాళ అత్యంత ముఖ్యమైన రోజన్నారు. ఒకప్పుడు నారాయణఖేడ్, జహీరాబాద్, ఆందోల్ కరవు ప్రాంతాలుగా ఉండేవని, గతంలో ఈ ప్రాంత రైతులు నీళ్ల కోసం ఆకాశం వైపు చూసేవారని గుర్తు చేశారు.

వానలు పడక వేసిన విత్తనాలు మెలకెత్తని పరిస్థితి ఉండేదని, సింగూర్ ప్రాజెక్ట్ కట్టి ఇక్కడి భూములు ముంచిన గత ప్రభుత్వం నీళ్లు మాత్రం ఇక్కడి ప్రజలకు ఇవ్వలేదన్నారు. రెండేళ్లలో ఎత్తిపోతల పథకం పూర్తి చేసి నీళ్లిస్తామని, ఆ తర్వాత ఈ ప్రాంతంలోని ప్రతి ఎకరం సస్యశ్యామలం అవుతుందన్నారు. రెండు పంటలు పండుతాయని, తెలంగాణ రావడం, కేసీఆర్ సీఎం కావడం వల్లే ఈ పథకం వచ్చిందన్నారు. రాష్ట్రంలో ప్రతి ఇంటికి గడపకే తాగునీరు వస్తున్నాయని, ఈ ప్రాజెక్ట్ పూర్తయితే ప్రతి పొలం వద్దకే సాగునీరు వస్తుందన్నారు. గతంలో ఈ ప్రాంతంలో విద్యుత్ కోతలే ఉండేవని, బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం అన్ని రంగాలకు 24గంటల కరెంట్ ఇస్తోందన్నారు.

సింగూర్ నీళ్లు ఇక్కడి ప్రజల సాగు, తాగు, పరిశ్రమల అవసరాలకే ఉపయోగపడేలా బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం చేసిందని, సంగారెడ్డికి వైద్య కళాశాల ఇవ్వడంతో పాటు, జహీరాబాద్, నారాయణఖేడ్ ఆసుపత్రులను అభివృద్ధి చేశామన్నారు. కల్యాణలక్ష్మి, కేసీఆర్ కిట్ ఇచ్చే బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వాన్ని మహిళలు ఆదరించాలన్నారు. 24గంటల ఉచిత విద్యుత్, రైతుబంధు, రైతుబీమా ఇవ్వడంతో పాటు పండించిన ధాన్యం కొనుగోలు చేస్తున్న బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వాన్ని రైతులు ఆదరించాలన్నారు. జహీరాబాద్, ఆందోల్ వెనకబడ్డ ప్రాంతం కాదని, వెనుకబడేయబడిన ప్రాంతమన్నారు. బీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం ఈ ప్రాంతాన్ని కోనసీమగా మారుస్తామన్నారు. 50 సంవత్సరాల్లో జరగని అభివృద్ధి తొమ్మిదేళ్లలో జరిగిందన్నారు. ఇదిలా ఉండగా.. సంగమేశ్వర ఎత్తిపోతల పథకాన్ని తెలంగాణ ప్రభుత్వం రూ.2,653 కోట్లతో నిర్మిస్తున్నది. .19లక్షల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించే లక్ష్యంతో పథకానికి శ్రీకారం చుట్టింది. గోవిందాపూర్ నుంచి 660 మీటర్ల ఎత్తుకు గోదావరి జలాలు ఎత్తిపోయనున్నది.

9న మంచిర్యాలలో సీఎం కేసీఆర్ పర్యటన..

మంచిర్యాల, జూన్ 7 : ఈనెల 9న ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ మంచిర్యాల జిల్లాలో పర్యటించనున్నారు. ఈ సందర్భంగా నిర్వహించబోయే బహిరంగ సభ వేదిక పనులను బుధవారం ప్రభుత్వ విప్ బాల్క సుమన్, పెద్దపల్లి ఎంపీ వెంకటేష్ నేత, ఎమ్మెల్యే నడిపెల్లి దివాకర్ రావు, మాజీ ఎమ్మెల్యే గడ్డం అరవింద్ రెడ్డిలు పరిశీలించారు. ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వ విప్, ఎంపీ, ఎమ్మెల్యేలు మాట్లాడుతూ .. బహిరంగ సభకు ప్రజా ప్రతినిధులు, పార్టీ నాయకులు, కార్యకర్తలు, అభిమానులు, ప్రజలు పెద్దఎత్తున హాజరై విజయవంతం చేయాలని కోరారు.

ఈ నెల 9వ తేదీన సీసీసీ నస్పూర్ లో నూతన కలెక్టరేట్ భవన ప్రారంభోత్సవం, పలు అభివృద్ధి కార్యక్రమాల శంకుస్థాపన కోసం మంచిర్యాల జిల్లాలో ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ పర్యటించనున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో సామాన్య ప్రజలకు ఎలాంటి ట్రాఫిక్ సమస్య కలగకుండా ఉండేందుకు 9న ఉదయం నుండి ట్రాఫిక్ మళ్ళింపు చేపట్టడం జరిగిందని పోలీస్ అధికారులు వెల్లడించారు.

ములుగు జిల్లాలో పర్యటిస్తున్న మంత్రి కేటీఆర్.. పలు అభివృద్ధి పనులకు శంకుస్థాపన

ములుగు, జూన్ 7: (నేటినిజం ప్రతినిధి): తెలంగాణ కోటిన్నర ఎకరాల మాగాణ అని రుజువు చేసిన మహానాయకుడు కేసీఆర్ అని రాష్ట్ర ఐటీ, పరిశ్రమల మంత్రి కల్వకుంట్ల తారకరామారావు అన్నారు. తెలంగాణ దశాబ్ది ఉత్సవాల్లో భాగంగా ములుగులో నిర్మించిన వాటర్ డే వేడుకల్లో కేటీఆర్ పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడారు. తెలంగాణ రాష్ట్రం తొమ్మిదేళ్లు నిండిన సందర్భంలో దశాబ్ది సంబురాల్లో భాగంగా సాగునీటి దినోత్సవం జరుపుకుంటున్నాం. ఒకనాడు మహాకవి దాశరథి ఆ నాడు స్వాతంత్ర్యోద్యమ సమయంలో జైలులో పెట్టిన సందర్భంలో బొగ్గుతో నా తెలంగాణ కోటి రతనాల వీణ అని జైలు గోడలపై రాశారు. మన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ పట్టుదలతో నీళ్లు, నిధులు, నియామకాల్లో తెలంగాణకు న్యాయం జరగాలంటే స్వరాష్ట్రం ఏర్పడాలని 14 సంవత్సరాల పాటు పోరాటం చేశారు. ప్రొఫెసర్ జయశంకర్‌లాంటి మేధావుల సహకారం, సారథ్యంలో తెలంగాణ సమాజాన్ని చైతన్యవంతం చేసి ఎత్తిజెండా దించకుండా పోరాటం చేసి.. ఆ నాడు దాశరథి అన్న నా తెలంగాణ కోటి రతనాల వీణ మాత్రమే కాదు.. కోటిన్నర ఎకరాల మాగాణ అని రుజువు చేసిన మహానాయకుడు కేసీఆర్' అన్నారు.

'ముఖ్యమంత్రి సారథ్యంలో ఇవాళ సాగునీటి దినోత్సవ సంబురాలు జరుపుకుంటున్నాం. ఇక్కడికి హెలికాప్టర్‌లో వచ్చిన సమయంలో అంతా చూసుకుంటు వచ్చాం. ఎంతటి అద్భుతమైన దృశ్యం మన కండ్ల ముందటే కనిపిస్తున్నది. ఎక్కడ చూసినా చెరువులు నిండుకుండల్లా నిండుగా కనిపిస్తున్నయ్.

మాడు పలిగేలా ఉన్న ఎర్రటి ఎండల్లో చెరువులు మత్తళ్లు దుంకుతయని కలలో కూడా అనుకున్నమా ఆలోచించాలి. ఒకప్పుడు ఎండకాలం వచ్చిందంటే సర్పంచులు, ఎంపీటీసీలు, జడ్పీటీసీలు, ఎంపీపీలు ఊళ్లకు వెళ్లాలంటే భయపడేవారు. ఊరికి వెళ్తే బిందెలు అడ్డం పెడతారో.. ఎక్కడ బోరింగ్ అడుగుతరో.. మోటరు అడుగుతరో.. అటు పైసలు లేక.. ప్రభుత్వం పట్టించుకోక అధోగతిపాలై ఆ నాడు కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వ పాలనలో, సమైక్య రాష్ట్ర పాలనలో ఎంతో గోస ఉండేది అందరూ గుర్తు చేసుకోవాలి. ఆ బాధ, ఆ గోస నేడు ఉన్నదా ఒకసారి గుండెలమీద చేయివేసుకొని చెప్పాలి' అన్నారు.

ఎలక్షన్లు రాంగనే కాంగ్రెస్, బీజేపోళ్ల వస్తున్నరు..

'67 సంవత్సరాలపాటు తెలంగాణ రాక ముందు మనం అధికారం ఇచ్చింది కాంగ్రెస్‌కు కాదా? దేశాన్ని, రాష్ట్రాన్ని ఏలింది కాంగ్రెస్ పార్టీ కాదా మా కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారంలో ఉన్న సమయంలో తాగునీరు ఇవ్వక సావగొట్టింది కాంగ్రెస్ కాదా? సాగునీరు ఇవ్వకుండా సతాయించింది కాంగ్రెస్ కాదా? ఇవాళ మళ్లీ వాళ్లే ముందటపడి అడ్డంపొడువు మాట్లాడితే నమ్ముదామా లేదంటే మన గొంతు తడిపిన కేసీఆర్‌తో గళం కలిపి, భుజం తట్టి కేసీఆర్ మీరుకు ముందుకు నడవండి.. మీరు బాగుంటేనే పేదవారు బాగుంటారు.. రైతులు బాగుంటరు, వ్యవసాయం బాగుంటది అని చెప్పి వెన్నుతట్టి ప్రోత్సహిద్దామా? ఆలోచించాలి. సంక్రాంతి గంగిరెద్దులోళ్లు బయలుదేరి వచ్చినట్లు ఎలక్షన్లు రాంగనే బయలుదేరి వచ్చినట్లు కాంగ్రెస్, బీజేపోళ్లు వస్తున్నరు. నోటికి వచ్చినట్లు అడ్డంపొడువు మాట్లాడుతరు. మాటలు ఎన్నైనా చెప్పొచ్చు. పక్కకే ఉన్నది ఛత్తీస్‌గఢ్ రాష్ట్రం. అక్కడ ఉన్నది కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం. నేను సూటిగా తెలంగాణ రైతులను అడుగుతున్నా.. ఆలోచించాలి' అని కోరారు.

ఈనెల 15న తెలంగాణ రాష్ట్రానికి రుతుపవనాలు: వాతావరణ కేంద్రం

హైదరాబాద్ జూన్ 7 (ఎక్స్ ప్రెస్ న్యూ స్);: రాష్ట్రంలో ఓ వైపు ఎండలు ఠారెత్తిస్తుంటే.. వర్షాలు ఎప్పుడు వస్తాయా అని ప్రజలు ఎదురు చూస్తున్న పరిస్థితి. జూన్ నెల మొదలై ఇప్పటికే వారం రోజులు గడుస్తున్నప్పటికీ నైరుతీరుతపనాల జాడ కానరాలేదు. రాష్ట్రానికి నైరుతీ రుతుపవనాలు ఎప్పుఎప్పుడొస్తాయా అని వేచిచూస్తుండగా హైదరాబాద్ వాతావరణ కేంద్రం ఇచ్చిన సమాచారం నిరాశకు గురిచేస్తోంది. రాష్ట్రానికి రుతుపవనాలు మరింత ఆలస్యంగా చేరుకోనున్నట్లు వాతావరణ శాఖ ప్రకటించింది. అండమాన్ సమీపంలో నైరుతి రుతుపవనాలు స్థిరంగా కొనసాగుతున్నాయని... రానున్న 48 గంటల్లో కేరళ తీరానికి తాకే అవకాశం ఉందని పేర్కొంది. ఈ క్రమంలో ఈనెల 15న తెలంగాణ రాష్ట్రానికి రుతుపవనాలు తాకే అవకాశం ఉన్నట్లు వాతావరణ శాఖ అధికారులు తెలిపారు. ఉత్తర చత్తీస్‌గఢ్ నుంచి తెలంగాణ మీదుగా ఉత్తర ఇంటీరియర్ కర్ణాటక వరకు ద్రోణి కొనసాగనుందని అధికారులు వెల్లడించారు. మరోవైపు నైరుతి రుతుపవనాలు ఆలస్యం కానున్న నేపథ్యంలో రాష్ట్రంలో ఉష్ణోగ్రతలు మరింత పెరుగనున్నాయి. రెండు రోజులు రాష్ట్రమంతటా 40లీఅ నుంచి 45లీఅ మధ్యలో ఉష్ణోగ్రతలు ఉండనున్నాయి. రాగల మూడు రోజులు రాష్ట్రంలో అక్కడక్కడ వడగాలులు కూడా ఉంది వీచే అవకాశం ఉంది. ఈరోజు ఖమ్మం, నల్గొండ, సూర్యాపేట్, కొత్తగూడెం జిల్లాల్లో వడగాలులు వీచగా.. రేపు, ఎల్లుండి ఆదిలాబాద్, కొమరం భీమ్, మంచిర్యాల్ జిల్లాల్లో వడగాలులు రానున్నట్లు వాతావరణ శాఖ అధికారులు వెల్లడించారు.

పేదల ఆకలి తీర్చడమే ప్రభుత్వ లక్ష్యం : మంత్రి గంగుల

హైదరాబాద్, జూన్ 7: పేదలతో పాటు అన్ని వర్గాలు ఇబ్బందులు పడకుండా ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ సానుకూల నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నారని రాష్ట్ర పౌర సరఫరాల శాఖ మంత్రి గంగుల కమలాకర్ వెల్లడించారు. ఇందులో భాగంగా పేదల ఆకలిని తీర్చడమే ప్రభుత్వ ప్రథమ లక్ష్యమని పేర్కొన్నారు. ప్రభుత్వ హామీతో సమ్మెను విరమించుకున్న రేషన్ డీలర్ల సంఘం ప్రతినిధులతో బుధవారం హైదరాబాద్ సచివాలయంలోని కార్యాలయంలో మంత్రి సమావేశం నిర్వహించారు.

సమ్మెను విరమించుకున్నందుకు ముందుగా మంత్రి వారికి కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. రేషన్ డీలర్ల సమస్యలను ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ దృష్టికి తీసుకెళ్లి పరిష్కరిస్తానని హామీ ఇచ్చారు. రేషన్ డీలర్ల గౌరవ భృతి, కమిషన్ పెంపు అంశాలను ఈ సందర్భంగా ప్రస్తావించారు. కరోనా క్లిష్ట సమయంలో రేషన్ పంపిణీ చేశారని అభినందించారు.

మంత్రి స్పష్టమైన హామీతో అన్ని జిల్లాల రేషన్ డీలర్లు తమ సంతోషాన్ని వ్యక్తం చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో సివిల్ సప్లైస్ కార్పొరేషన్ చైర్మన్ రవీందర్ సింగ్, కమిషనర్ వి. అనిల్ కుమార్, చీఫ్ రేషనింగ్ ఆఫీసర్ బాలమాయాదేవి, ఇతర ఉన్నతాధికారులు, అన్ని జిల్లాల రేషన్ డీలర్ల అధ్యక్షులు, ప్రధాన కార్యదర్శులు, సంఘాల నేతలు పాల్గొన్నారు.

సుప్రీంకోర్టు తీర్పుతో రూ.వెయ్యి కోట్ల భూమి ప్రభుత్వం స్వాధీనం

చెన్నై జూన్ 7 (ఎక్స్ ప్రెస్ న్యూ స్);: సుప్రీంకోర్టు తీర్పుతో చెన్నైనడిబొడ్డున జెమిని వంతెనకు సమీపంలోని సెమ్మొళిపార్కు వద్ద రూ.వెయ్యి కోట్ల భూమిని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుంది. ఈ స్థలం ఇప్పటివరకు అన్నాడీఎంకెకు చెందిన ప్రముఖ నేత ఆధీనంలో ఉండేది. జెమిని వంతెనకు సమీపంలో కెథడ్రల్ సాలై అనుకుని ప్రభుత్వానికి సొంతమైన స్థలాన్ని అన్నాడీఎంకేప్రముఖుడు వి.కృష్ణమూర్తి హార్టికల్చర్ సంఘం అనే పేరుతో సంస్థను ఏర్పాటు చేసి, తన ఆధీనంలోకి తీసుకున్నారు. ఈ స్థలాన్నీ స్వాధీనం చేసుకునేందుకు ప్రభుత్వం 1989లో మద్రాసు హైకోర్టులో పిటిషన్ దాఖలు చేయగా, సర్కారుకు అనుకూలంగా తీర్పు వచ్చింది. అయితే, ఈ స్థలంలో 20 యేళ్ళ లీజుకు ప్రాతిపదిక డ్రైవ్ ఇన్ హోటల్ ఉండేది. ఇది మొత్తం 20 ఎకరాల స్థలంలో ఉండగా, దీన్ని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకుని సెమ్మొళి పార్కును అభివృద్ధి చేసింది. ఈ పార్కుకు ఎదురుగా ఉన్న సుమారు వెయ్యి కోట్ల రూపాయల స్థలాన్ని మాత్రం కృష్ణమూర్తి ఆధీనంలోనే ఉంచుకుని, హైకోర్టు తీర్పును సుప్రీంకోర్టులో సవాల్ చేశారు. ఈ పిటిషన్‌పై పలు దఫాలుగా విచారణ జరిపిన సుప్రీంకోర్టు ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా ఇటీవల తీర్పునిచ్చింది. దీంతో ఈ స్థలాన్ని ప్రభుత్వం తన ఆధీనంలోకి తీసుకుంది. ఈ చర్యను నగరవాసులు హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నారు.

ఎక్కడ నెగ్గాలో కాదు.. ఎక్కడ తగ్గాలో తెలిసిన గొప్పవ్యక్తి ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్: ఎమ్మెల్సీ కవిత

నిజామాబాద్, జూన్ 7:ఎక్కడ నెగ్గాలో కాదు.. ఎక్కడ తగ్గాలో తెలిసిన గొప్పవ్యక్తి ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ అని ఎమ్మెల్సీ కవిత అన్నారు. కేసీఆర్ అంటే కాలువలు, చెక్‌డ్యాంలు, రిజర్వాయర్లు అని చెప్పారు. స్వల్పకాలంలో రాష్ట్ర గతినే మార్చే ప్రాజెక్టును నిర్మించిన ముఖ్యమంత్రిని.. కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర్ రావు అని కాకుండా కాళేశ్వరం చంద్రశేఖర్ రావు అని పిలవాలన్నారు. తెలంగాణ దశాబ్ది ఉత్సవాల్లో భాగంగా నిజామాబాద్‌లోని న్యూ అంబేద్కర్ భవన్‌లో సాగునీటి దినోత్సవాల్లో ఎమ్మెల్సీ కవిత పాల్గొన్నారు. ఈ సందర్భంగా మాట్లాడుతూ.. కేంద్ర ప్రభుత్వం కాళేశ్వరం గురించి గర్వంగా చెప్పుకోవాలన్నారు. ఎందుకంటే ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు కాళేశ్వరం అని చెప్పారు.

కష్టపడి తెచ్చుకున్న తెలంగాణలో దశాబ్ది ఉత్సవాలు ఘనంగా జరుపకోవడం సంతోషంగా ఉందని చెప్పారు.

కాంగ్రెస్ హయాంలో భారీ నీటిపారుదల శాఖ మంత్రిగా ఇక్కడి వ్యక్తి పనిచేశారు. కానీ అప్పుడు ఎన్ని నిధులు వచ్చాయి.. ఇప్పుడు ఎన్ని నిధులు వచ్చాయో ప్రజలు ఒక్కసారి ఆలోచించాలని సూచించారు. కాలువలు తవ్వి రూ.వేల కోట్లు దోచుకున్న చరిత్ర కాంగ్రెస్ పార్టీదని విమర్శించారు. సీఎం కేసీఆర్ హయాంలో జిల్లా నీటిపారుదల రంగానికి రూ.5 వేల కోట్లు కేటాయించారని చెప్పారు. పారదర్శక పాలన ఉంది కాబట్టే 21 రోజులపాటు ప్రతీ శాఖలో సాధించిన ప్రగతిని వివరిస్తున్నామన్నారు. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో తెలంగాణ సాగునీటి పరిస్థితులు చూసి కేసీఆర్ ఎంత బాధ పడేవారో ఒక బిడ్డగా నాకు తెలుసునని వెల్లడించారు. కాళేశ్వరంతో ఎక్కువ లబ్దిపొందుతున్నది నిజామాబాద్ జిల్లాయేనని తెలిపారు. ఎండాకాలంలో కూడా చెరువులు మత్తడిదుంకుతున్నాయంటే దాని వెనుక కేసీఆర్ శ్రమ ఎంతో ఉందన్నారు. కాళేశ్వరం నిర్మాణం అంటే అది భగీరథ ప్రయత్నం అని తెలిపారు. జిల్లాలో కాళేశ్వరం ద్వారా లక్ష 80 వేల ఎకరాలకు సాగునీరు అందించుకుంటున్నామని చెప్పారు. ఇలాంటి గొప్ప ప్రాజెక్టుకు కేంద్రం జాతీయ హోదా ఇవ్వకపోవటం సిగ్గు చేటని ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. ఇప్పటికైనా జాతీయ హోదా ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేశారు. తెలంగాణ వచ్చాక ఇంజినీర్‌ల సంఖ్యను పెంచుకొని.. ఇరిగేషన్, ఇంజనీరింగ్ విభాగాలను పటిష్ట పర్చుకున్నామని చెప్పారు. అందుకే పనులు వేగంగా జరుగుతున్నాయన్నారు. నిజామాబాద్ జిల్లాలో 15 శాతం భూగర్భ జలాలు పెరిగాయని వెల్లడించారు.

పర్యావరణ దినోత్సవ పుస్తక ఆవిష్కరణ

పర్యావరణ దినోత్సవ పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న మంత్రి కేటీఆర్

పర్యావరణ పరిరక్షణలో తెలంగాణరాష్ట్రం దేశంలోనే అగ్రభాగంలో ఉండటం గర్వకారణమని రాష్ట్ర పురపాలక శాఖ మత్రి కేటీఆర్ అన్నారు. ఈ విషయాన్ని సెంటర్ ఫర్ సైన్స్ అండ్ ఎన్విరాన్వెంటల్ సంస్థ తెలిపిందన్నారు. ప్రపంచ పర్యావరణ దినోత్సవం సందర్భంగా సోమవారం ఖైరతాబాద్‌లోని అడ్మినిస్ట్రేటివ్ స్టాఫ్ కాలేజ్ ఆఫ్ ఇండియా (ఆస్కీ)లో రీథింగ్, ఎన్విరాన్‌మెంటల్ సర్వేలెన్స్ లేబొరేటరీలను మంత్రి ప్రారంభించారు. అనంతరం **పర్యావరణ దినోత్సవ పుస్తకాన్ని** మంత్రి కేటీఆర్ ఆవిష్కరించారు. చిత్రంలో మంత్రి పువ్వాడ అజయ్, పురపాలకశాఖ ప్రత్యేక కార్యదర్శి అర్వింద్‌కుమార్, ఆస్కీ చైర్మన్ పద్మనాభయ్య, ఆస్కీ సెంటర్ డైరెక్టర్ శ్రీనివాసచారి తదితరుల ంపాల్గొన్నారు.

ఆకాశం వైపు వేయి కళ్లతో ఎదురు చూస్తున్న రైతులు

హైదరాబాద్ జూన్ 7 (ఎక్స్ ప్రెస్ న్యూస్);ఏరువాక పౌర్ణమి వచ్చిందంటే చాలు.. అన్నదాతలంతా పొలం పనుల్లో నిమగ్నమవుతారు. దుక్కి దున్ని విత్తనాలు వేసే పనిలో పల్లెల్లో రైతన్నలు హడావుడిగా ఉంటారు. కానీ ప్రస్తుతం సీన్ రివర్స్‌గా ఉంది. జూన్-4వ తారీఖు ఏరువాక పౌర్ణమి అయినా కూడా కనీసం దుక్కి దున్నేందుకు పొలంలోకి వెళ్లలేని పరిస్థితి. ఎందుకంటే.. ఎండలు అంతలా ఠారెత్తిస్తున్నాయి. ఈ ఏడాది వేసవిలో ఎన్నడూ లేనంతగా వర్షాలు కురిశాయి. వరి, మామిడి రైతుల కళ్లలో నీళ్లు తెప్పించాయి. ఇక అసలు కురవాల్సిన సమయానికి మాత్రం రుతుపవనాలు ఇప్పుడు.. అప్పుడంటూ దోబూచులాడుతున్నాయి. దీంతో రైతులు ఆకాశం ఎప్పుడు కరుణిస్తుందా? అని వేయి కళ్లతో ఎదురు చూస్తున్నారు.

దోబూచులాట..!

నిజానికి జూన్ మొదటి వారంలోనే నైరుతి రుతుపవనాలు దేశంలోకి ప్రవేశం చాలి. గత మూడేళ్లుగా భారత దేశంలోకి రుతుపవనాలు నిర్ణీత తేదీల్లో జూన్ మొదటి వారంలోనే దేశంలోకి ప్రవేశించాయి. కానీ ఈసారి మాత్రం దోబూచు లాడుతున్నాయి. సర్వసాధారణంగా ఈ పాటికి నైరుతి రుతుపవనాల ఆగమనంతో తమిళనాడు, కేరళ రాష్ట్రాల్లో విస్తారంగా వర్షాలు కురవాలి కానీ ఎండలు మంట పుట్టిస్తున్నాయి. రుతుపవనాలు సముద్రంపైనే నిలకడగా ఉండటంతో.. కేరళ తీరాన్ని తాకేందుకు మరికొంత సమయం పట్టవచ్చని అంచనా. ఈ నేపథ్యంలో తెలంగాణలో వర్షాలు కురవాలంటే చాలా రోజులు ఆగాల్సి ఉంటుందని వాతావరణశాఖ అంచనా కు వచ్చింది. దీనికి కారణం లేకపో లేదు. రుతుపవనాల ఆగమనాన్ని బిపర్ జోయ్ తుపాను కదలికలు అడ్డుకుంటున్నాయని వాతావరణ శాఖ నిపుణులు చెబుతున్నారు.

అప్పటి వరకూ కష్టమే..!

నిజానికి నేడు కేరళను నైరుతి రుతుపవనాలు తాకనున్నాయని నిపుణులు చెప్పడంతో రైతన్నలంతా సంబరపడిపోయారు. కాస్త ఎండ నుంచి ఉపశమనం కలుగుతుందని భావించారు. కానీ మరో 9 రోజుల పాటు అరేబియాలో ఉత్తరంగా కదిలే ఛాన్స్ ఉందని.. ఇది మరింత తీవ్ర తుపానుగా మారే అవకాశం ఉందని వాతావరణ శాఖ చెబుతోంది. గత పది రోజులుగా రుతుపవనాలు అండమాన్, లక్షద్వీప్‌లోనే తిష్ట వేశాయి. ఇవి దేశంలోకి ప్రవేశించాలంటే మరికొద్ది రోజులు పట్టవచ్చు. ఇక కేరళను తాకాలంటే జూన్ 2వ వారం.. అలాగే తెలుగు రాష్ట్రాలను చేరాలంటే జూన్ 3వ వారం వరకూ పట్టే అవకాశం ఉంది. మొత్తంగా చూస్తే.. తెలుగు రాష్ట్రాల్లో జూన్ 3వ వారం వరకూ వాతావరణం చల్లబడే అవకాశమే లేదు. ప్రస్తుతం తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని పలు జిల్లాల్లో అక్కడక్కడ వర్షాలు కురుస్తున్నాయి. అయితే.. అవి రుతుపవనాల ప్రభావంతో కురుస్తున్నవి కాదని.. అవి కొనసాగవని నిపుణులు చెబుతున్నారు. ఒకవేళ ఈ వర్షాలను నమ్ముకుని గనుక విత్తనాలు వేస్తే మొలకెత్తక పోగా.. ఎండిపోయే ప్రమాదముందని నిపుణులు హెచ్చరిస్తున్నారు.కాగా.. బిపర్ జోయ్ తుపాను అరేబియా సముద్రంలో ఏర్పడింది. ఈ తుపాను గోవాకు నైరుతి దిశగా 950 కిలో మీటర్ల దూరంలో కేంద్రీకృతమైంది. ముంబైకి 1,050 కి.మీ దూరంలో కొనసాగుతున్న ఈ తుపాను గంటకు 4 కిలో మీటర్ల వేగంతో ఉత్తర దిశగా కదులుతోంది. మరో 24 గంటల్లో తుపాను మరింత బలపడి తీవ్రంగా మారే అవకాశం ఉందని ఐఎండీ వెల్లడించింది.

నేటి కందం- నేటికి అందం

కం॥ అలరించు మణుల్ని నిధులను
విలువగు పటుషు నిజములను వీ చెడి గాలున్
ఓటు పెరుగని అలల నాసగు
'జల నిధులను గాటవ వేలయు సంతస మొప్పన్!

(జూన్ 8 ప్రపంచ జలనిధుల దినం జలనిధి=సముద్రం)
June 8th World Oceans Day..)

-రాధశ్రీ
సెల్:9494481210

నీవు సల్లగుండాలె

(వచన కథా కావ్యం-20)

నది
పల్లాన్ని అనుసరించి
దిశను మార్చుకుంటుంది
మనిషి
అవకాశాల నిచ్చెనల ఆసరాతో
పైకెక్కుతుంటాడు
నది తత్వం మనిషి వ్యక్తిత్వం
సమన్వయమైతే
జీవితం కృతార్థమవుతుంది
జీవనదిగా మిగిలి
తన చరిత్రను సుస్థిరం చేసుకుంటుంది
రెండింటిలో ఏది లోపించినా
బతుకు బతకడానికే పరిమితమైపోతుంది!.
దర్శనం నదిలా మారి
సరయు తనకు గుదిబండ అనుకున్నాడు
ఊరవతల ఉంటూ
ఊళ్లో వాళ్లు
తన భార్య గురించి చెప్పే
అబద్ధాలను
విన్నదానికంటే ఎన్నో రెట్లు
నిజాలనుకున్నాడు
ఎదుర్కోలేని మగటిమి,
సర్దుకోలేని సహృదయత
అతనిలో అకారణ ద్వేషానికి జవజీవాలైనాయి.
తనను తాను పోషించుకోగలిగే అవకాశం
అతనిలో అహాన్ని పెంచింది;
ప్రభుత్వం కల్పించిన 'ఆసరా',
చేస్తున్న పనికి లభించే భత్యం
అతని వికారాలకు జీవం పోసింది
శుక్ర సంతోషం కోసం
అక్రమ సంబంధం బలిసింది
ఇంటి వైపు తొక్కి చూడడం
పూర్తిగా ముగిసింది!
ఉన్న 'ధనం'తో పేదరికం నుండి
తన కోరికలు నెరవేర్చే
తీరాన్ని క(కొ)నుక్కున్నాడు.
'వాని అంతు తేలుస్తా'నన్న అత్తమ్మను
డ్డుకున్నది సరయు
తాను పెట్ట లేనప్పుడు
అడుక్క తిననీయకపోవడం
తగదనుకున్నది
ఏది జరిగినా మన మంచికే అన్న
సిద్ధాంతాన్ని ఒంట బట్టించుకున్నది
నదిగా మారి కదులుతూ
పదిమందికి ఉపయోగపడాలని
మనిషై నిచ్చెనలనందుకుని ఎక్కి
అందరికీ ఆదర్శంగా నిలబడాలని
కూతురు చదివే బడిలో నుండి
పుస్తకాలు తీసుకొని చదవ సాగింది
అందుకు హెడ్మాస్టరమ్మ వెన్నుదన్నై నిలిచింది
పని - చదువు మధ్య
సమన్వయం సాధించింది.
అగాధమైన జీవితాన్ని చదివిన సరయుకు
ఆ చదువు కష్టమనిపించలేదు
జీవితం పరీక్షతో పాటు
నియత పరీక్షలోనూ
ముందడుగు వేసింది
'ఆమె సల్లంగుండా'లని
అందరూ కోరుకునేట్లు చేసింది

-దోరవేటి
సెల్:9866251679

నేటి నిజం సాహితీ కెరటాలు
website:www.netinijam.com
website: www.netinijam.com
2 హైదరాబాద్ | ఎడిటర్: బైస దేవదాస్: సెల్:9000065433 | గురువారం 8-6-2023

నానీ

అతడు వెళ్ళిపోతూ
ఆమెకిచ్చిన ఆస్తి
కళ్ళనిండా
జీవనదులు

-డా. సి. భవానీదేవి
9866847000

ఘంటారావం

అవతలివారి ప్రగతికి
అతలాకుతలమవుతున్నావా?
కుతకుతలాడే మనసు
గతి తప్పుతుంది కదా.

చెడ్డవారితో
స్నేహం చేయకు
సర్పంతో
సావాసమని మరువకు.

కాలం కదలిపోయాక
కనువిప్పు కలిగితే ఎలా?
కాలచక్రం
వెనక్కి వెళ్ళదుకదా

-గంటా మనోహర్‌రెడ్డి
సెల్:9949992964

యువకళా వాహిని ఆధ్వర్యంలో కొలకలూరి ఇనాక్‌కు జీవన సాఫల్య పురస్కారం, స్వర్ణకంకణ ప్రదానోత్సవం

చెమట చిందించి, ఎన్నోకష్టాలు అధిగమించి సమాజాన్ని మేల్కొలిపేందుకు కృషి చేసిన ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్ ఆశయాలను నెరవేర్చేలా రచనలు చేయడం, రాజ్యాంగ స్పూర్తిని పెంపొందించడమే ఆయనకు మనం ఇవ్వగలిగే అసలైన గురుదక్షిణ అని సుప్రీంకోర్టు మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తి జస్టిస్ ఎన్.వి.రమణ అన్నారు. సోమవారం రాత్రి పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయంలో యువకళావాహిని ఆధ్వర్యంలో ప్రముఖ సాహితీవేత్త, శ్రీ వేంకటేశ్వర వర్సిటీ పూర్వ ఉపాధ్యక్షులు ఆచార్య ఇనాక్‌కు జీవన సాఫల్య పురస్కారం, స్వర్ణ కంకణ ప్రదానోత్సవం జరిగింది. తెలంగాణ ప్రభుత్వ సలహాదారు డా॥కె.వి.రమణాచారి అధ్యక్షతన జరిగిన సభలో జస్టిస్ ఎన్.వి.రమణ ముఖ్య అతిథిగా పాల్గొని ప్రసంగించారు. "కొలకలూరి ఇనాక్ ప్రభుత్వ ఉద్యోగిగా ఉండి కూడా కవి సమ్మేళనాల్లో ప్రభుత్వం మీద చురకలు అంటినస్తా, సందేశాత్మకమైన అంశాలు ప్రస్తావించేవారు. విశ్వనాథ, శ్రీశ్రీ, సినారె వంటి కవులున్న సందర్భంలో కూడా తన భావాలను నిర్మొహమాటంగా వ్యక్తీకరించేవారు. ఆయన కవి, నవలాకారుడు, నాటక రచయిత, కథా విమర్శకుడు, అనువాదకుడు, పరిశోధకుడు. ఇన్ని లక్షణాలు ఒకే వ్యక్తిలో ఉండటం అరుదు. **'నా అక్షరాలే నా అశ్రువులు'** అనిఆయన అభివర్ణించారంటే దాని వెనకాల ఉన్న ఆర్ద్రత,నిస్పృహ, నిస్సహాయతలను గుర్తించవచ్చు. కేంద్ర, రాష్ట్రాల సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారాలు, జ్ఞానపీఠ వారి మూర్తిదేవి అవార్డు, పద్మశ్రీ, వంటి ఎన్నెన్నో గౌరవాలు ఆయనకు ఊరికే దక్కలేదు. నిజాయితీగా ఆయన సాగించిన సుదీర్ఘ సాహిత్య తపస్సుకు అవి ఫలాలు" అని అన్నారు. తాను భారత ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా ఉన్నప్పుడు దేశం నలువైపులా పర్యటించి రాజ్యాంగ సంస్కృతి హక్కుల గురించి ప్రజలకు చెప్పే ప్రయత్నం చేశానన్నారు. దేశంలో భారత రాజ్యాంగ సంస్కృతిని వ్యాప్తిలోకి తీసుకురావాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు. అయితే కేవలం తనలాంటి వారి ప్రసంగాలతో రాజ్యాంగ సంస్కృతిని వ్యాప్తిలోకి తేవడం సాధ్యం కాదని ఆచార్య ఇనాక్ చూపిన బాటలో సాహితీవేత్తలు, సాంస్కృతిక సంస్థలు కృషి చేయాలని పిలుపునిచ్చారు. అక్కినేని నాగేశ్వరరావు నాటక కళాపరిషత్ అధ్యక్షులు సారిపల్లి కొండలరావు ప్రారంభోపన్యాసం చేయగా, ఏపీ శాసనసభ పూర్వ ఉపసభాపతి మండలి బుద్ధప్రసాద్ విశ్రాంత ఐఏఎస్ అధికారి కాకి మాధవరావు సాహితీవేత్త ఓలేటి పార్వతీశం మాట్లాడారు. నిర్వాహకులు లంక లక్ష్మీనారాయణ స్వాగతం పలికారు. కొలకలూరిఇనాక్ స్పందించారు. పద్మావతి మహిళా విశ్వవిద్యాలయం పీఠాధిపతి (పరీక్షా విభాగం) ఆచార్య కొలకలూరి మధుజ్యోతి అభినందనలు తెలిపారు. నిర్వహణ కమిటీ సభ్యులు ఎం. ఎహమీద్ వందన సమర్పణచేశారు. అంతకు ముందు స్వర్ణయుగ సినీ సంగీత విభావరి ఆకట్టుకుంది.

కొలకలూరి ఇనాక్‌కు జీవన సాఫల్య పురస్కారం, స్వర్ణకంకణ ప్రదానోత్సవంలో జస్టిస్ ఎన్.వి.రమణ. చిత్రంలో ఓలేటి పార్వతీశం, కాకి మాధవరావు, మండలి బుద్ధప్రసాద్, సారిపల్లి కొండలరావు, కొలకలూరి మదుజ్యోతి, డా॥ కె.వి.రమణాచారి.

మనసును ఆలింగనం చేసుకునే 'మనిషిని కలిసినట్టుండాలి'

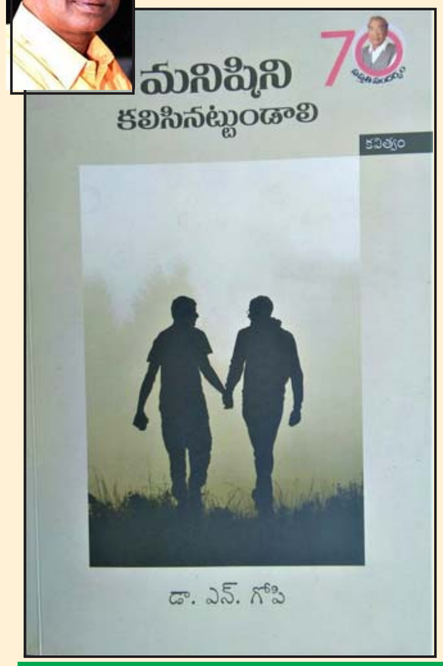

తెలుగు సాహిత్యంలో పరిచయం అక్కర్లేని పేరు ఆచార్య గోపి గారిది. ఐదున్నర దశాబ్దాల సాహిత్య జీవితంలో ఐదున్నర పదుల గ్రంథ ప్రచురణలతో అలుపెరుగని బాటసారి ఆయన. వేర్వేరు భాషల్లోకి అనువాద రూపంలో వచ్చిన ఆయన కవిత్వం 64 గ్రంథాలుగా ప్రచురితమైంది. ఈ విధంగా తెలుగు భాషకే పరిమితం కాకుండా జాతీయ కవిగానూ గుర్తింపు పొందారు. సాహిత్య రంగంలో నిరంతరం కృషి చేస్తోన్న ఆచార్య ఎన్. గోపి దాదాపు ప్రతి ఏటా ఒక గ్రంథాన్ని ప్రచురిస్తున్నారు. 2016 నుండి నాలుగేళ్ల కాలంలో రాసిన కవితల్లోనుండి 353 కవితలను ఎంపిక చేసి సప్తతి సందర్భంగా 'మనిషిని కలిసినట్టుండాలి' అనే పేరుతో బృహత్కవితాసంపుటిని గోపి రూపొందిం చారు. అడుగడుగునా ఉత్తమ కవిత్వ పంక్తులతో పాఠకులను అలరించే కవితాసంపుటి ఇది. 'సంభాషణ/ మనసుల మధ్య ఒక వీణ' అని ప్రకటించే ఆచార్య ఎన్.గోపి పాఠకులతో జరిపే సంభాషణే 'మనిషిని కలిసినట్టుండాలి'.

గోపి కవితాశీర్షికలు ఒకట్రెండు పదాలతోనో చిన్నపాటి సమాసాలతోనో ఆకట్టుకునేలా ఉంటాయి. కవితా వస్తువును నేరుగా ప్రకటిస్తాయి ఈ శీర్షికలు. 'భువనగిరి గుట్ట', 'నిశ్శబ్దం', 'అనిశ్చితి', 'నా భాష', 'యాంత్రికత', 'అఖండ పుష్పం', 'ముగ్గు తునక', 'శిఖర స్వప్నం' మొదలైన శీర్షికలను దీనికి ఉదాహరణలుగా చెప్పవచ్చు. కొన్ని శీర్షికలు స్టేట్ మెంట్లుగా కూడా ఉండడాన్ని గోపి కవితల్లో చూడవచ్చు. 'మనిషంటే ఒక వాతావరణం', 'స్పర్శ మోసం చేయదు', 'సముద్రం ఒక గ్రంథం', 'మనసే ఒక అద్దం', 'చింతా ఒక నేత్రమే' మొదలైన స్టేట్ మెంట్లతో శీర్షికలు ఉండడాన్ని గమనించవచ్చు.

తెలంగాణ మట్టి బహుభాషా పరిమళాలను వెదజల్లుతుంది. ఈ నేలపై పుట్టిన కవులు, రచయితల రచనల్లో ఆ పరిమళాలు గుబాళిస్తూ ఉంటాయి. ఆచార్య గోపి కూడా అందుకు మినహాయింపు కాదు. గోపి అలవోకగా ప్రయోగించే పరభాషా పదాలు పాఠకుడి మస్తిష్కంలోకి కవితావస్తువును సమర్థవంతంగా చేరుస్తాయి. ఉప్మాలో జీడిపప్పులా కవిత్వపాకానికి రుచిని చేరుస్తాయి. కవితా శీర్షికల్లోనూ ఈ విషయాన్ని చూడవచ్చు. 'ఎలాన్', 'ప్రిజన్', 'ఆక్రోశ్', 'సిమెట్రీ', 'సడక్', 'షికాయత్', 'ఔర్ ఏక్ బార్', 'జమానా బదల్ గయా' మొదలైన శీర్షికలను ఇందుకు ఉదాహరించవచ్చు.

తక్కువే అయినా కవిత్వంలోనూ అక్కడక్కడా ఇలాగే పరభాషాపదాల ప్రయోగం కనబడుతుంది. 'ఆశ' అనే కవిత ఇలా సాగుతుంది.

"ఇన్ స్టాంట్ మార్పులు
సాధ్యం కాకపోవచ్చు
ఫిర్ భీ
అతని ఛాతిలో
ఓ హృదయాన్ని అమరుద్దాం
ఏమౌతుందో తెలియదు గాని
కవి కావడం మాత్రం తథ్యం"

'ఔర్ ఏక్ బార్' అంటూ సాగే కవితను చూద్దాం.

"ఔర్ ఏక్ చాయ్ హోజాయ్
అన్నట్టుంది కవిత్వం
చదవనన్నా చదువు
రాయనన్నా రాయి
వొట్టిగ కూర్చుంటే
వట్టిపోవడం ఖాయం"

ఈ పంక్తుల్లో చదవడం, రాయడం ప్రాముఖ్యతను వెల్లడిస్తారు కవి. చదవడమో రాయడమో చేయకపోతే పనికిరాకుండాపోవడం తప్పదన్న హెచ్చరిక కూడా ఇందులో ఉంది. ఈ పంక్తుల్లో కవిత్వ ప్రాశస్త్యాన్ని వెల్లడిస్తూ 'ఔర్ ఏక్ చాయ్ హోజాయ్ అన్నట్టుంద'ని పరభాషాపదాలతో కూడిన వాక్యాన్ని వాడారు. ఇదే కవితను మరో చోట కిందివిధంగా ఆస్వాదించవచ్చు.

"ఔర్ తోడా సెహర్ హోజాయ్
ఈ నడకకు
గమనమే తప్ప
గమ్యం వుండదు
ఉంటే అది నువ్వే"

గోపి కవిత్వం గొప్పదనమేమిటంటే పరభాషాపదాలను వాడినా, మాండలిక పదాలను వాడినా అవి పాలలో నీళ్లలా ఆయన కవిత్వంలో కలిసిపోతాయి. తొలకరి పలకరించినప్పుడు గాలి వెదజల్లే మట్టి వాసన ఆయన కవిత్వం. అందుకే ఆయన కవిత్వానికి అంత పేరు.

తెలంగాణ పల్లె పదాలు, క్రియారూపాలు గోపి కవిత్వానికి సొగసునద్దుతాయి. 'కొనసాగింపు' అనే కవితలో కిందివిధంగా పేర్కొంటారు.

"లోకరీతులను సాధారణీకరించి
వెన్నగా చిలికిన జ్ఞానభాండాన్ని
ఏంజేసుకోవాలె"

ఇక్కడ 'చేసుకోవడం' అనే క్రియను 'జేసుకోవాలె'గా ప్రయోగించడం కనబడుతుంది. తెలంగాణ వ్యావహారికంలో కచటతపలను గజడదబలుగా మార్చడం సర్వసాధారణం. అలా 'చేసుకొను' అనే పదాన్ని 'జేసుకొను'గా ప్రయోగించడాన్ని, క్రియారూపం చివర్లో 'ఇ'కారం బదులుగా 'ఎ'కారం ఉపయోగించడాన్ని ఈ పంక్తుల్లో చూడవచ్చు.

'వర్గం' అనే కవిత కిందివిధంగా ప్రారంభమవుతుంది.

"ఒకప్పుడు
మా పనమ్మాయి రాకుంటే
బాసండ్లన్నీ నేనే కడిగేవాణ్ని
అవి నా తాజా కవితల్లా
తళతళలాడేవి"

పై పంక్తుల్లో **'బాసండ్లు'** అనే తెలంగాణ ప్రాంతీయ పద ప్రయోగాన్ని గమనించవచ్చు. ఈ పదం అర్థం వంట పాత్రలు.

'కోతికి కొబ్బరి చిప్ప దొరకడమ'నేది తెలుగు సామెతల్లో విరివిగా ప్రచారంలో ఉంది. దాన్నే మరోరకంగా చెప్తారు గోపి.

"ఓ అమ్మాయి
మూడో అంతస్తుపై నుండి దూకి
చనిపోతుంది
ఈ పవిత్ర ప్రపంచం
ఆమెను ఎట్లా గాయపర్చిందో తెలియదు
మీడియా కోతులకు
కొబ్బరి కాయలు దొరుకుతాయి
అందరికీ
తాము చేస్తున్నది సేవే అనిపిస్తుంది"

ఒక సంఘటనను కవిత్వీకరిస్తూ వ్యంగ్యాన్ని, విమర్శను, వ్యాఖ్యను చేర్చడం అందరివల్లా అయ్యే పని కాదు. పై వాక్యాల్లో అమ్మాయి ఆత్మహత్య సంఘటన. ఈ విషాదం వెనుక ఉన్నది ఆమె చుట్టూ ఉన్న సమాజం. సమాజంలోని ఎవరో ఒకరు గాయపరచడం ఆమెను ఆత్మహత్యకు పురికొల్పిందని కవి భావం. ఇక్కడ 'పవిత్ర ప్రపంచం' అనడంలో వ్యంగ్యం ఉంది. సమాజం గాయపర్చింది అనడంలో సమాజంపై విమర్శ ఉంది. ఈ సంఘటనపై మీడియా చిలవలు పలవలు అల్లి అరగంటలో అరవైసార్లు ప్రేక్షకలోకానికి అందిస్తుంది. ఈ వాక్యాల్లో కూడా 'మీడియా కోతులకు కొబ్బరికాయలు దొరుకుతాయి' అనడం వ్యంగ్యంతో కూడిన విమర్శ. మనసుకు గాయాలు, ఆత్మహత్య, మీడియా అత్యుత్సాహం- ఈ అన్నిటిపై కవి చేసిన వ్యాఖ్య 'అందరికీ తాము చేస్తున్నది సేవే అనిపిస్తుంది' అని.

నిత్యసత్యాలు గోపి కవితల్లో అక్కడక్కడా కనబడతాయి. 'నిస్సహాయత' అనే కవితలో కవి కింది విధంగా పేర్కొంటారు.

"ఆపుకున్న కన్నీరు
రాలక తప్పదు
ఆకూ నేలను చేరక తీరదు
ఇక చెట్టుకు
స్పష్టత రావటమే ఆలస్యం"

ఈ పంక్తుల్లో రెండు నిత్య సత్యాలున్నాయి. కన్నీరు ఎప్పుడో ఒకప్పుడు కిందికి రాలుతుందని, ఆకు తప్పకుండా నేలను చేరుతుందని. ఆకును కోల్పోతున్న విషయంలో చెట్టుకు స్పష్టత రావాలనడం ఈ సందర్భంలో ప్రస్తావించదగింది. ఈ ఒక్క వాక్యంలో అనంతమైన తత్త్వం దాగుంది. మనిషీ అంతేగదా! ఎప్పుడో ఒకప్పుడు చుట్టూ ఉన్న మనుషుల్లో ఎవరో ఒకరు దూరం కాక తప్పదు. ఈ ఫిలాసఫీని ఒంటబట్టించుకుంటే నిర్వేదంతో పాటు ఆనంద జీవనమూ సాధ్యమే!

చిన్న పరిమాణంలో ఉన్న వస్తువుకు అస్తిత్వమూ తక్కువగానే ఉంటుంది. ఎక్కువ పరిమాణం ఉంటే ఉనికిని కచ్చితంగా చెప్పవచ్చు. 'సంచార గీతం' కవితలో కవి ఇలా పేర్కొంటారు.

"విస్తీర్ణం పెరిగినప్పుడల్లా
అస్తిత్వం స్పష్టమౌతుంది
మనిషి ఒక విరాట్ స్వరూపమై
కనిపిస్తాడు"

విస్తీర్ణం పెరిగినప్పుడల్లా ఉనికి స్పష్టమవుతుం దన్న నిత్య సత్యం ఈ పంక్తుల్లో ఉంది.

సీనియర్ కవి గోపి కవిత్వంలో బలమైన వ్యక్తీకరణాలు కనబడతాయి. 'ది గైడ్' కవితలో కోటలో కనబడ్డ గైడుపై తన అభిప్రాయాన్ని కింది విధంగా వ్యక్తీకరిస్తారు.

"వయస్సు పైబడింది
ముడుతలు పడిన ముఖంతో
ప్రాధేయపడుతున్నాడు
కోటలాగే
శిథిలదేహం నుండి
కాలాన్ని రాలుస్తున్నాడు"

కోటకూ గైడుకూ సమాన ధర్మాన్ని కవి ఇక్కడ చెప్తున్నారు. కాలం గడుస్తున్నకొద్దీ కోట నుండి మట్టి, దుమ్ము రాలిపోతాయి. అలాగే ఆ గైడు కూడా కాలాన్ని రాలుస్తాడని కవి భావం. 'దేహం నుండి కాలాన్ని రాల్చడం' గొప్ప వ్యక్తీకరణ.

మనిషికీ మనిషికీ మధ్య 'అన్న', 'అక్క' మొదలైన పిలుపులతో సాన్నిహిత్యం ఏర్పడుతుంది. దీర్ఘకాల సాన్నిహిత్యం పేర్ల స్థానంలో వరుసలే మిగిలేలా చేస్తుంది. ఇదే విషయాన్ని'సంచార గీతం' అనే కవితలో చక్కటి వ్యక్తీకరణతో వెల్లడిస్తారు కవి.

"వ్యక్తిగత సంబంధాలు
మానవానుబంధాలౌతాయి
పేర్లు మాయమై
వేర్లు మిగులుతాయి"

ఈ పంక్తుల్లో 'పేర్లు మాయమై వేర్లు మిగులుతాయ'నడం పరస్పర సంబంధాలపై సునిశిత పరిశీలనతో ఏర్పడ్డ అభిప్రాయం.

కొత్త కవులకూ ఉత్తేజాన్ని కలిగించడం, ప్రోత్సాహాన్ని అందించడం ఆచార్య గోపి నైజం. నానీలతో కొత్త కవులు సైతం ఆడుతూ పాడుతూ కవిత్వం రాసేలా చేసిన అనుభవం ఆయన సొంతం. ఈ సులక్షణమే 'కొత్త కవి' అనే కవితలోని పంక్తుల్లో బయటపడుతుంది.

"ఒక కవి వస్తున్నాడంటే
తాజా గాలి వీస్తున్నట్టు
ఏదైనా రాయనివ్వండి
ముందుగా వ్యక్తం కానివ్వండి
మన కొలతల్తో
అతనిలో కలతలు రేపొద్దు"

కొత్త కవి ఆగమనాన్ని తాజా గాలి వీయడంతో పోల్చిన గోపి వ్యక్తిగతంగానూ కొత్త కవుల కవిత్వాన్ని అంతే ఆసక్తితో చదువుతారు. కొత్త కవులన్నా, కొత్తగా వస్తోన్న కవిత్వమన్నా అంత ప్రేమ, వాత్సల్యం ఉండబట్టే 'సృష్టి' అనే కవిత ఇలా రూపొందింది.

"ముందుగా నేను
కవిత్వమే చదువుతాను
రాసినవారి పేరు చూడను
కాలింగ్ బెల్ నొక్కకుండా
ఇంటిలోకి ప్రవేశించినట్టు
ఒక్కొక్క పంక్తినే దాటుకుంటూ
గుండె గదుల్లో సంచరిస్తాను"

ఇలా కవి పేరు చూడకుండా కవిత చదవడం వల్లే కొత్తగా వస్తోన్న కవులకు ఆదరణ లభిస్తుంది. ఈ విషయం బాగా తెలిసినవారు గోపి.

కుప్పంలోని ద్రావిడ విశ్వవిద్యాలయానికి 2001 లో ఇన్చార్జి వీసీగా వ్యవహరించారు ఆచార్య గోపి. పదిహేనేళ్ల తర్వాత అక్కడికి వెళ్ళినప్పుడు పాత జ్ఞాపకాలను తవ్వుకుంటూ రాసిన కవిత 'ద్రావిడ సూక్తం' ఆ కవితలో దక్షిణాది భాషలను ప్రస్తావించడం కనిపిస్తుంది.

"ఆకాశం అదే
మేఘాల్లోనే తేడా
చెట్లు నాలుగు భాషలు
మాట్లాడుతున్నట్టు
ఒక మణిప్రవాళ స్ఫురణ
కాస్త తెలుగు, స్వల్ప కన్నడ
కొంజెం తమిళం, కొంచెం మలయాళం
ఒకేచోట దర్శనమిస్తున్న
దక్షిణాపథం"

ఈ కవితలోని పై పంక్తుల్లో మణిప్రవాళ శైలిని స్ఫురించేలా రాయడం గమనార్హం.

ప్రజలకు కొన్ని చిన్న చిన్న ఆశలుంటాయి. అవి నెరవేరితే చిన్నపాటి ఆనందాలు మనసులో పల్లవిస్తాయి. ఈ అంశంపై గోపి రాసిన కవిత 'చిన్న చిన్న సంతోషాలు'.

"ఓ చాయ్ దుకాణం దగ్గర ఆగి
కబుర్లను చప్పరించడం
ఎక్కడ అయిపోతుందోనని
అపురూపంగా సిగరెట్టు కాల్చుకోవడం"

చూసేవాళ్ళంతా కవి చాయ్ చప్పరిస్తున్నారనుకుంటారు. కానీ నిజానికి కవి చప్పరించేది చుట్టూ ఉన్న మిత్రులతో కబుర్లు. తినే వస్తువును నెమ్మది నెమ్మదిగా ఆస్వాదిస్తూ తినడంలో ఒక మజా, ఒక ఆనందం ఉంటాయి. అపురూపంగా చూస్తూ ఆస్వాదన చేయడంలో నిజమైన ఆనందం ఉంది. పై పంక్తుల్లో అదే విషయాన్ని సిగరెట్టు తాగడానికి వర్తింపజేశారు కవి. ఇదే కవితలో మైలు రాళ్ల మీది అంకెలను 'దూరం తాడు మీద ఆరేసిన/ ఆశల కాలమాలికలు'గా పేర్కొంటారు.

ఈ సంపుటిలో టైటిల్ కవిత 'మనిషిని కలిసినట్టుండాలి'. మనుషులు పరస్పరం కలిసినప్పుడు ఎలా ఉండాలో తెలియజేస్తుందీ కవిత.

"ఎవరినైనా కలిస్తే
మనిషిని కలిసినట్టుండాలి
పచ్చని చెట్టు కింద
సేదదీరినట్టుండాలి"

మనుషుల్లో నిజాయితీ లేని కాలమిది. మానవ సంబంధాల్లోనూ నిజాయితీ లేమి అడుగడుగునా దర్శనమిచ్చే కాలమిది. మనుషుల్లోని మనిషితనం, మానవత్వం దూరం కాకూడదన్న కవి భావన ఈ పంక్తుల్లో ప్రస్ఫుటమవుతుంది. మానవ సంబంధాలపై ఆచార్య గోపికి ఉన్న నమ్మకానికి, ప్రీతికి అద్దం పట్టే వాక్యాలివి. కవి చెప్పినట్టు ఒకరిని ఒకరు కలిస్తే ఆ కలయిక మనసును సేదదీర్చుకునేలా ఉండాలి. గోపి కవిత్వమంతా ఇంతే! పాఠకుడిని సేదదీర్చేలా ఉంటుంది. ఒంటరితనాన్ని దూరం చేసేలా ఉంటుంది. ఒక ఆప్తుని కరస్పర్శలా ఉంటుంది. మనసును ఆలింగనం చేసుకున్నట్టుగా ఉంటుంది.

ప్రతులకు:
-డా॥ ఎన్. గోపి
సెల్:9391028496

-డా. రాయారావు
సూర్యప్రకాశ్ రావు,
9441046839

సద్విమర్శక వతంసులు ఆచార్య ఎస్వీ రామారావు

- అధికార భాషా సంఘం అధ్యక్షురాలు మంత్రి శ్రీదేవి

సుప్రసిద్ధ సాహిత్య పరిశోధకులు, రచయిత, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం మాజీ తెలుగు శాఖాధ్యక్షులు, మాజీ డీన్, సద్విమర్శక వతంసులు, అక్షర తపస్వి ఆచార్య ఎస్వీ రామారావు అని రాష్ట్ర అధికార భాషా సంఘం అధ్యక్షురాలు మంత్రి శ్రీదేవి పేర్కొన్నారు. జూన్ 5 న హైదరాబాద్ లోని శ్రీకృష్ణదేవరాయ తెలుగు భాషా నిలయంలో సాహితీ జిగీష సాహిత్య, సాంస్కృతిక సంస్థ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన ఆచార్య ఎస్వీ రామారావు 83 వ జన్మదినోత్సవ అభినందన సంచిక "అక్షరదీపం", "సమగ్ర తెలంగాణ వాఙ్మయ కోశం" పుస్తకావిష్కరణ, సహస్రపూర్ణ చంద్రదర్శనం కార్యక్రమానికి మంత్రి శ్రీదేవి ముఖ్యఅతిథిగా విచ్చేశారు. ఈ సందర్భంగా ఆమె మాట్లాడుతూ నిరంతరం సాహిత్యసేవలో నిమగ్నమవుతూ అనేక పుస్తకాలను వెలువరించిన ఎస్వీ రామారావు తెలుగు సాహిత్యంలో విమర్శకగ్రేసరులుగా పేరు సంపాదించుకున్నారన్నారు. అటు తెలుగు సాహిత్య చరిత్రను, ఇటు తెలంగాణ సాహిత్య చరిత్రలను రచించడంతో పాటు జిల్లా చరిత్రలను కూడా వెలువరించడం గొప్ప విషయమన్నారు. 83 సంవత్సరాలు వచ్చినా కూడా నిత్యం సాహితీ యజ్ఞం చేయడం సామాన్యమైన విషయం కాదన్నారు. ఎంతోమంది రామారావు దగ్గర ఎం.ఫిల్, పిహెచ్.డి పరిశోధనలు చేశారన్నారు. మరెంతోమంది కవులుగా, రచయితలుగా రాణిస్తున్నారన్నారు. ఎంతోమందికి విద్యాదానం చేసిన గొప్ప అధ్యాపకులు అని కొనియాడారు. తెలుగు సాహిత్యంలో ఆచార్య ఎస్వీ రామారావు రచనలు ఆచంద్రార్కం నిలిచిపోతాయన్నారు. గౌరవ అతిథిగా విచ్చేసిన తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం పూర్వ రిజిస్ట్రార్ ఆచార్య టి.గౌరీశంకర్ మాట్లాడుతూ ఆచార్య ఎస్వీ రామారావు రచించిన "సమగ్ర తెలంగాణ వాఙ్మయ కోశం" భావి పరిశోధకులకు ఉపయుక్త గ్రంథమని, ప్రతి ఒక్కరు చదువవలసిన పుస్తకరాజమని ప్రశంసించారు. తొలి తెలుగు కవి నన్నయ కాదని అంతకంటే ముందే తెలంగాణకు చెందిన "కవిజనాశ్రయం" గ్రంథాన్ని రచించిన మల్లియ రేచన తొలి తెలుగు కవి అని పరిశోధన చేసి తెలుగు సాహిత్యలోకానికి అందించారన్నారు. రామారావు సృజనాత్మక రంగంలోకి పోకుండా విమర్శ, పరిశోధన రంగంలో ప్రవేశించి తనదైన పాండిత్యాన్ని ప్రదర్శింపజేశారన్నారు. రామారావు పరిశోధన గ్రంథం "తెలుగులో సాహిత్య విమర్శ" ఇప్పటికీ తెలుగు సాహిత్యంలో ప్రామాణిక గ్రంథమని పేర్కొన్నారు. రామారావు విశేషంగా కృషి చేసి తెలంగాణ సాహిత్య చరిత్ర, సమగ్ర తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర గ్రంథాలను రచించి నేటి పరిశోధకులకు ఎన్నో తెలియని విషయాలను తెలియజేశారన్నారు. సభకు అధ్యక్షత వహించిన ప్రముఖ పాత్రికేయులు టి.ఉదయవర్లు మాట్లాడుతూ ఆచార్య ఎస్వీ రామారావు యువరచయితలతో పోటీపడుతూ నేటికీ రచనలు చేస్తుండడం అరుదైన విషయమన్నారు. సుదీర్ఘమైన సాహిత్యసేవ చేసి విమర్శకుడిగా పేరు ప్రఖ్యాతులు సంపాదించుకున్న రామారావు నిగర్వి, స్నేహశీలి అని ప్రశంసించారు. అనంతరం "నేటి నిజం" దినపత్రిక రూపొందించిన ఆచార్య ఎస్వీ రామారావు జ్ఞాపికను పత్రిక సంపాదకులు బైస దేవదాసు, పాలమూరు సాహితి అధ్యక్షులు డాక్టర్ భీంపల్లి శ్రీకాంత్ లు అందజేశారు. ఈ సందర్భంగా పలు సంస్థల ప్రతినిధులు ఆచార్య ఎస్వీ రామారావును ఘనంగా సన్మానించారు.

ఈ కార్యక్రమంలో ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయం తెలుగు శాఖ పూర్వ అధ్యక్షులు ఆచార్య వెల్దండ నిత్యానందరావు, హైమావతి భీమన్న, డాక్టర్ చిల్లర భవానీదేవి, డా. రాపోలు సుదర్శన్, తెలంగాణ సారస్వత పరిషత్తు కోశాధికారి మంత్రి రామారావు, పెద్దూరి వెంకటదాసు, సాహితీ జిగీష అధ్యక్షులు బండారుపల్లి రామచంద్ర రావు, ప్రధాన కార్యదర్శి డాక్టర్ పి.లలితవాణి, ఉపాధ్యక్షులు రఘుశ్రీ, సంయుక్త కార్యదర్శి డాక్టర్.పి.వి.ఉమాశశి, అరుణ ధూళిపాళ, డాక్టర్ ఆర్.కమల, తదితరులు పాల్గొన్నారు.

'అక్షర దీపం' అభినందన సంచికను ఆవిష్కరిస్తున్న తెలంగాణ అధికార భాషా సంఘం అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి మంత్రి శ్రీదేవి. వేదికపై ఆచార్య టీ. గౌరీశంకర్, ఆచార్య ఎస్వీ రామారావు, డా॥ లలితావాణి, టి. ఉదయవర్లు.

ఆచార్య ఎస్వీ రామారావుకు జ్ఞాపికను అందజేస్తున్న నేటినిజం పత్రిక సంపాదకులు బైస దేవదాసు, భీంపల్లి శ్రీకాంత్. వేదికపై మంత్రి శ్రీదేవి, టి. ఉదయవర్లు తదితరులు.

సభలో ప్రసంగిస్తున్న ఆచార్య ఎస్వీ రామారావు. వేదికపై మంత్రి శ్రీదేవి. టి. ఉదయవర్లు, ఆచార్య టీ. గౌరీశంకర్.

నానీ

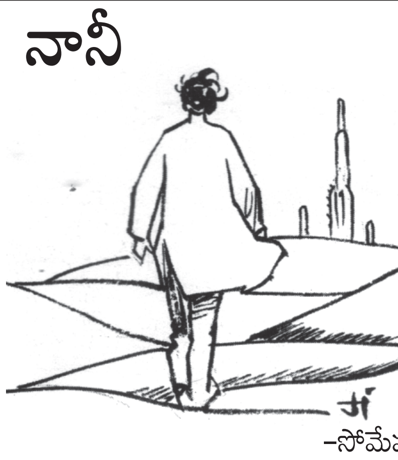

పుడమి తల్లి
కడుపు ఎండింది
అందుకే
నెర్రెలు నెర్రెలు

-సోమేపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య

9000004565

దేవ గాంధారం

తనువులనే కాక
మనసుల్ని కదిలించే
భూకంపం విధవ
ఒక సునామీ తరంగాలు
క్షణం-
ఆకాశానికి ఎగసిన అలలు
అల్ల కల్లోలం
సృష్టించిన సునామీ
తర్వాత ప్రశాంతంగా
మారిన సంద్రం తొలిపొద్దులు-
రహదారి మధ్య ప్రయాణం లో
మిన్ను విరిగి మీద
పడుతున్న కొండచరియలు
వెంట్రుకవాసిలో స్పర్శించి వదిలిన
పిదప-
వృక్షాలు, పాషాణాల్ని
పెకిలించిన
వరద తాకిడి
వీడిన తదుపరి-
యముడి పిడికిలి

అలా స్పర్శించి వదిలిన
సమయాన-
మిన్ను విరిగి మీద
పడినట్లున్న
ఓ తుఫాను అనంతర దృశ్యం
తదుపరి మంద్రంగా పవన వీచికలు
తాకిన
సంద్రాన-
కాంతిరూపాన కార్చిచ్చు
ఆరిన వెన్వెంట
ఓ ప్రళయానంతరం
ప్రశాంతమైన సాధు
దృశ్యం-
ప్రకృతి
ఓ దేవ గాంధార రాగాన్ని
స్వరపరుస్తుంది-
జీవన తిమిరంలో
ఆశా కిరణాల్ని
ప్రసరిస్తుంది-
దైవం ప్రసన్న ప్రాణవాయువును
ప్రసాదిస్తుంది-

-డా చిట్యాల రవీందర్
7798891795

హైదరాబాదా? ఆదరాబాదరా?

అల్పహారం తినడానికి
స్వల్పమైన సమయంలేక
బాక్సుల్లో పెట్టుకొని
బస్సులెక్కడానికి పరుగులు!
ఎందుకో తెలియదు
బస్సులెన్ని ఉన్నా
వాటినెక్కాలంటే పందాలే
అందకపోతే చిందులే!

జీతాలు జీవితాలు
తిరుగడానికే సరిపోతే
సంపద ఎక్కడుంటుంది
సంతోషము ఎలా ఉంటుంది!
రక్తపోట్లు ఆమ్లత్వం
వద్దన్నా వచ్చే భాగ్యనగరం
నాయకులు చెప్పే విశ్వనగరం
హైదరాబాదా ఆదరాబాదరా!!

-జగ్గయ్య.జి
9849525802

కార్మిక సాధికారత

అతడు తన స్వేదబిందువుల సోపానాలతో జాతికి
"ఐశ్వర్య శిఖరాన్ని" నిర్మిస్తాడు
కాని, దానిపై అడుగు పెట్టలేదు
తన "శ్రమ" ధనాన్ని వెచ్చించి
జాతికి జీవన ధామాన్ని నిర్మిస్తాడు
కాని అందులో సుఖ జీవితానికి నోచుకోలేదు
యంత్రాల మధ్య యంత్రంగా క్లోనింగ్ చెందుతాడు
చీకటి గనులలో గబ్బిలంగా సంచరిస్తాడు ప్రాణాలకు తెగించి
అతడే "కార్మికుడు"! "శ్రమైక జీవన సౌందర్యశరీరి'8!
19వ శతాబ్ది మధ్యలో బ్రిటీష్ వలస దోపిడీ, అణచివేతలపై
సాహసాత్మక పోరాటం బీజమై
1917 రష్యా అక్టోబర్ మహా విప్లవర్షానికి మొలకెత్తి
1920లో లాల లజపతిరాయ్ హస్తాలతో
చైతన్య,సంచార వృక్షమై ఎదగసాగింది
"భారత కార్మిక మహోద్యమం"!
సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక పోరాటాల అగ్నులకు
శరీరం కాలిపోతున్నా
రిట్రెంచ్‌మెంట్,లాకౌట్‌ల ప్రతిఘటనలతో
సమ్మెలు,అరెస్టుల వడగాడ్పులలో తన జీవన పక్షి కూలిపోయినా
మీరట్ కుట్రకేసు, పోలీసుల వేధింపులు, మిలిటరీ కాల్పులకు
కుటుంబాల గూళ్లు చెదిరిపోయినా,సడలలేదు
కార్మికుని వర్గచైతన్య, సమరశీల పోరాటాల పటిమలు!
నేడు, ఇంకా అతన యాత్ర కొనసాగుతూనే ఉంది
"మరో ప్రపంచ" లక్ష్యంవైపు
వర్తమాన కేంద్ర ప్రభుత్వం కార్పోరేట్ రాజ్యం!
లేబర్ కోడ్, సమస్త ప్రభుత్వరంగ సంస్థల ప్రైవేటీకరణ
నిశ్చయాలు,అంతర్జాతీయ బహుళజాతి సంస్థలకు
స్వదేశీ కార్పొరేట్ శక్తులకు అయాచిత వర్తప్రదాన "కల్పశాఖికలు"
స్వదేశ సామాన్య నిరుపేద వర్గాలకు "క్లోరోఫారమ్ ట్రీలు"
రెండు శతాబ్దాల పోరాటాల ఫలితంగా లభించిన కార్మికహక్కులు
దిక్కులు లేక విలపిస్తున్నాయి.
వారిచట్టాలు కార్పొరేట్ అనకొండ చుట్టల్లో
నుజ్జునుజ్జు అవుతున్నాయి
సహస్ర దినోత్సవం జరుపుకుంది
విశాఖ ఉక్కు ప్రైవేటీకరణ వ్యతిరేకోద్యమం
చరిత్ర వణికిపోయే కార్మికుల అభినివేశంతో
కార్మికలోకాన్ని "సంకల్పసాధనల సింహాసనం"పై
అసీనుల్ని చేసేది "కార్మిక సాధికారితే" సుమా!

-విఎస్.వి.ప్రసాద్
సెల్:8106320576

కవిని కాదంటూనే...

"కవిని కాదు నేను కావ్యాలు రాయగా
కావు గాయపుచుండె కావ్యాజ్ఞి"
"పండితుడనుగాను పండితు పంటలు
వొంటిలోని చమట పొడిసిపార
పంట చేసెనందు పదిదిదియ కతయే
శిరమునెత్తి చెప్పు సింగిరెడ్డి"

"కలము హలమునందు భ్రమసుదురాపోతన" మహాకవి, శ్రీమద్భాగవత గ్రంథాన్ని అందించిన పోతన స్వయంగా సేద్యం చేస్తూ అటు పంటలు, కలంతో ఇటు కావ్య సిరులు పండించిన కృషీవలుడు, సృజనకారుడు. సింగిరెడ్డి రాజిరెడ్డి కూడా వ్యవసాయదారుడు. భుక్తి కోసం పంటలు పండించే క్రమంలో ...ఎక్కువగా చదువుకోని పల్లెటూరి రైతు. సింగిరెడ్డి "పండితుడనుకాకున్నా సాహితీ క్షేత్రంలో కావ్యసిరులను పండించాను"ని సగర్వంగా చాటుకున్న సామాన్యుడు. వీరు తమ జీవితంలోని అనుభవాలను, చూసిన మంచి చెడులను, గమనించిన సామాజిక వాస్తవాలను, జరుగుతున్న వాస్తవ నిజాలను పద్యరూపకంగా, తన ఇంటి పేరును సాహిత్యపుటలలో నిలిపివేసే ప్రయత్నమే "శిరము నెత్తి చెప్పు సింగిరెడ్డి" మకుటంతో సింగిరెడ్డి శతకాన్ని మనముందుంచారు. అందుకు వారిని అభినందిద్దాం. చందోబద్ధమైన పద్య రచనను పట్టుదలతో సాగించిన తీరు, వారిలోని దీక్షాదక్షతలు మనం అభినందించక తప్పదు. అనుకున్న కార్య క్రమాన్ని పూర్తిచేసేంతవరకు విశ్రమించని లక్షణం, తెలుసుకొనే సందర్భాల్లో ఓ విద్యార్థిగా నడుచుకునే గుణం సర్వదా ప్రశంసనీయం.

మాతృదేవోభవ, పితృదేవోభవ, ఆచార్య దేవోభవ అన్న మాటలను నిజంచేస్తూ తన శతకంలోఅన్నింటిని తల్లిదండ్రులు కీ.శే. సింగిరెడ్డి లింగవ్వ-రాములు గార్లను, పెంచి పోషించిన అమ్మ రాజవ్వను చక్కని పద్యాలలో తలచు కున్నారు. విద్య నేర్పిన గురువు కీ.శే. మధ మృత్యుంజయ శర్మ గారికి కృతజ్ఞత పూర్వకంగా తన శతకాన్ని అంకితమిచ్చారు.

సింగిరెడ్డి శతకమును పూర్తి చేయడానికి గురువు నేర్పిన చదువే కారణమని, గురువుని పరమాత్మునితో పోలుస్తూ "చక్కని

నేర్పె ఛందస్సునంతయూ/ గురు జేయుచుంటి గురుని కీర్తి" అని చక్కని ఆటవెలదిలో తాను రచించిన సింగిరెడ్డి శతకాన్ని గురువు మృత్యుంజయం శర్మకే దక్షిణగా అంకితం ఇవ్వడం గురువు పట్ల వారికి ఉన్న అభిమానం, ప్రేమ, గురుభక్తిని చాటుతుంది.

నాటి సమిష్టి కుటుంబాలు నేడు కనిపించవు. కుటుంబంలో తాను ,తన భార్య ,తన పిల్లలు. అంతకుమించి మరొకరు భారమనుకొనే రోజులివి. మనిషి తన తోటి వారిని ప్రేమించాలి. బాధలో ఉన్న వ్యక్తులను ఆదరించాలి.వారి బాధలను పంచుకో వడం బాధ్యతగా భావించాలని చక్కని సందేశాన్నందించిన పద్యం

"వెక్కుచుండ జీవ పరమునేచే మాను
బరువుగాను తనకు భార్యతనెను
మనిషి కన్నా గొప్ప మానులే
కాపించు"

శత్రువునైనా ప్రేమించాలని, ధనము దాచుకుంటే అది మన్నిల్లి నిలువదని మంచినేస్తుండడం, కర్తవ్యాలు మంచివి కావని హితవు కూర్పు మరోక పద్యర్థం ఈ శతకంలో పొందుపరిచారు.

జన్మనిచ్చిన తల్లి,జతకు నేర్పిన తండ్రి, తోబుట్టువులు వారు,వెంట తిరిగిన నేస్తాలు ఎవరూ జీవితాంతం మనకు తోడుగనుండరు.మృత్యువు కౌగిలించువరకు మన వెంట ఉండేది మనతో ఏడడుగులు నడిచిన ధర్మపత్ని మాత్రమే. అడవిలో ఉన్నా,ఆనందంలో ఉన్నా సుఖంలో ఉన్నా దుఃఖంలో ఉన్నా నీ నీడలా వెన్నంటి ఉండే భార్యలో అమ్మ ఉందన్న గొప్ప నిజాన్ని లోకానికి అందించిన తీరు ప్రశంసనీయం.

అమృతంలాంటి ఆటవెలదులతో శతకాన్ని అందించిన కవి శింగిరెడ్డి రాజిరెడ్డి గారు ఆటవెలదిని అలవోకగా పద్యంలో పొందుపరచి పద్యకవులకు మార్గం సుగమం చేశారు.

జన్మించిన ప్రతివాడు మరణించక తప్పదు.నాలుగు కాలాలు బ్రతకడానికి వచ్చిన మనం పదిమందికి మంచి చేస్తూ నందివోలే బ్రతకాలి తప్ప మంది సొమ్ము తింటూ వది కాలాలపాటు బ్రతకడం వ్యర్థమనే సత్యాన్ని అందించిన మరొక ఆణిముత్యం

''మంది సొమ్ము గుంజె మహనీయులెందరో
నంది వోలె బతుకు నాల్గు నెలలు
వందికొక్కువోలే వరులను ముంచకు"

జై జవాన్ జై కిసాన్ అన్నది లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి నినాదం.భారతదేశానికి సైరికుడు, సైనికుడు రెండు కళ్ళు. అన్నంపెట్టి ఆదరించే సైరికుడు,మనకు దేశానికి రక్షణనిచ్చేవాడు సైనికుడు.

"రాత్రి పగలు యనక రణము జేయు
సహనమందు నీకు సైనికా సరిలేదం"టూ దేశసేవ కొరకు దేహమే అర్పించు సైనికుని త్యాగ గుణాన్ని స్తుతించారు.

"అమ్మ నాన్న అంటూ అలవాటు చేసుకొ
మమ్మి డాడియనుట మరువమంటి
తెలుగుజాతి మనది ఎలుగెత్తి పాడరా" పద్యం ద్వారా కవికి భాష పట్ల మన సంస్కృతి పట్ల తనకు గల అపారమైన గౌరవ ప్రేమాభిమానాలను చాటుకున్నారు.

"ఊరుకొక్క సారు ఉన్నాడు ఆనాడు
విరిగె బెత్తమపుడు వీపులందు"
"తప్పులున్న చూచి తనకు తెలియజేయ
గోడ కుర్చీ వేసి గోస పెట్ట
గుణము దెచ్చుకొనిరి గుణవంతులైరిరా"

నాటి విద్యావిధానంలో విద్యార్థులు గురువు పట్ల భయభక్తులతో మెలిగే వారు. పిల్లల భవిష్యత్తుకోసమే గురువులు ఆరాటపడేవారన్న ఆలోచన పిల్లల్లో,తల్లిదండ్రుల్లో ఉండేది.ఉపాధ్యాయుడు దండించడం వెనుక విద్యార్థిని తీర్చి దిద్దాలన్న తపన ఉండేది. నేటి విద్యావిధానంలో పిల్లలను దండించడం నేరం అన్న ఒక్క ప్రచారం విపరీత ధోరణులకు దారి చూపింది. విద్యార్థుల భవిష్యత్తును దృష్టిలో ఉంచుకుని దండిస్తే ఉపాధ్యాయుడిపైనే అభియోగాలు చేసిన సంఘటనలు మనం చూస్తున్నాం .అంతే కాకుండా ఉపాధ్యాయుడిలో కొంత నిర్లిప్తత ఏర్పడే ప్రమాదం కూడా ఉంది. గురువులేని విద్య గుడ్డి విద్య అన్నట్లు గురువు పట్ల భక్తి శ్రద్ధలు లేనియెడల చదువబ్బదన్నది వాస్తవం. ఇదే విషయాన్ని కవి అంతర్లీనంగా చెప్పే ప్రయత్నం చేశారు.

ఇంకా ఈ శతకంలో అన్నదానం ప్రీతితో చేయాలని,మాటలు చెప్పడం కాదు ఆచరణ ముఖ్యమని, మద్యపానానికి బానిసైన వారి బతుకులు వ్యర్థమౌనని,నల్లికుట్లవాని నమ్మరాదని,ఎంత సంపాదించినా వెంట రాదని, మంచితనమే మహిలో నిలుచునని,కలిసి ఉంటే కలదు సుఖమని,చెడ్డవారిని చేరదీయరాదని నిత్య సత్యాలెన్నో చోటు చేసుకున్నాయి. మొదటి పుస్తకంగా శింగిరెడ్డి శతకంతో మన ముందుకు వచ్చిన రాజిరెడ్డి గారు మరిన్ని రచనలు చేయాలని కోరుకుందాం...

ప్రతులకు : శింగిరెడ్డి రాజిరెడ్డి
రాళ్ళరామన్నపేట ,బోయినపల్లి
,రాజన్న సిరిసిల్లా జిల్లా
సెల్ : 8500820902

- డా.వైరాగ్యం ప్రభాకర్
- 90145 59059

తదాత్మీకరణం

ఓ విలాసపు స్వప్నంలో...
అందమైన నగరపు మోపుపై,
వింతైన
ఆకాశపు హార్మ్యంలోకి ప్రవేశించాను.
కలనైన కలగనని
ఓ రాజ భవన నిర్మాణం
కనులముందు తన్మయత్వం చేస్తుంది.
ఆ భవంతిని
కనుపాపల్లో బంధీచేసుకొని
ఆప్యాయంగా గోడపై ఒరిగిన
ఓ మనిషి కనిపిస్తాడు..
ఓ క్షణంలోనే నా స్వాప్నిక దేహం
ఆ రాజమందిరపు (రాజు)?
మనిషిలోకి పరకాయ
ప్రవేశం చేస్తుంది....
ఊహల్లో ఊగిసలాడే
తీరని ఈప్సితాలను తీర్చుకోవాలని.
ఓ పెద్ద శరీరంలోకి ప్రవేశించగానే
దూది పింజలా తెలియాడే...నాశరీరం
రంగులు మారిన ఊసరవెల్లిలా
నల్లని చర్మం పై నరాలు ఉబికివచ్చి,
గట్టి కండరాలతో దేహం కనిపిస్తుంది..
చేతుల్లో పూల వంటి బొడిపెలు,
నెర్రలు వాసిన నేలలా మట్టితో
కప్పబడిన పాదాలు....
శరీరమంతా కొన్ని గాయాలతో
ఎర్రని చెమటచుక్కలు..
బతుకు పోరాటపు గాయలముందు
ఈ...గాయలెంతో తెలియని చేతుల్లోకి..
కొంత రోజు కూలీ డబ్బులు పడ్డాయి.
ఆ మోపు పై నిలకడైన
ఉచ్ఛ్వాస కనిపిస్తుంది.
అలా ఆ..భవంతిని దాటి
బజారు గాలి తాకగానే
చెమట చుక్కలు చల్లబడి
ఉప్పు తో తేలియాడుతుంది...
గూటికి చేరే వలస పక్షుల కొరకై
ఎదురు చూపులు...
ఊగుతున్న చేతిని వదిలిః
ఊగని చేతి వైపు
ఆకనులు చూస్తున్నాయి.
ఇంటి గుమ్మంలో
అడుగుపెడుతూనే గడ్డి గుడిసె
చిరుగాలితో స్వాగతం పలుకుతుంది.
చల్లని బావి నీళ్లతో శరీరం
తడపగానే
అభిషేకపు లింగములా
బూడిద నుండి
దేహం బయటపడుతుంది...
ఎర్రటి అవకాయ తో
కలిపిన ఉడకన్నం నోటికి
తగలగానే,ఊరుతున్న నీళ్లతో
కడుపు నిండుతుంది...
ఒళ్లంతా హూనమై
శరీరమంతా నొప్పెడుతున్నా.
రేపటి ఆకాశ సౌధపు అందాలను
ఆ చేతులతో నిర్మించే
సుంధర భారతావనిని
తలుచుకుంటూ..
తనను పట్టించుకోని,
తన రాతను మార్చలేని
రేపటి గురించి బుగులే లేని..
తన సుఖమైన
గాఢ నిద్రలో మునిగాడు..
అప్పుడే నిద్రలేచిన
నేను నా ఊహా లోకపు
స్వప్నాన్ని తర్కించుకొని...
ఈ దేశపు మట్టి మనుషుల
యథార్థ జీవితాన్ని తలుస్తూ...
తదాత్మీకరణం చెందాను..

-పెద్ది.భరత్
8500091095

ప్రాప్తం (కథ)

నందయ్య చాలా పేదవాడు. అతనికి వేణు అను ఒకే ఒక్క కొడుకు . అతడు ఒకసారి తన కొడుకు పుట్టినరోజుకు తాను కూడపెట్టిన డబ్బుతో ఒక బంగారు ఉంగరం చేయించాడు. అది పుట్టిన రోజున తన కొడుకుకు బహూకరించి దానిని తన కొడుకును వ్రేలుకు పెట్టుకోమన్నాడు.

ఇలా ఉండగా ఒకరోజు నందయ్య ప్రక్క ఇంట్లో దొంగలు పడి కొంత డబ్బు బంగారం దోచుకున్నారు. అప్పుడు నందయ్య ఆ వార్త విని" ఆ సొమ్ము ప్రాప్తం ఉంటే దొరుకుతుంది . లేకుంటే లేదు" అని అన్నాడు .ఆ మాటలు విని వేణు " నాన్నా! నీ మాట చాలా తప్పు .మన ప్రయత్నం మనం చేయాలి .అంతేగాని మనం జాగ్రత్తగా ఉండకుండా విలువైన వస్తువులను పోగొట్టుకొని ప్రాప్తం ఉంటే దొరుకుతుంది అని అనుకోవడం మూర్ఖత్వం అవుతుంది" అని అన్నాడు. అతని మాటలకు నందయ్య నవ్వి ఊరుకున్నాడు తప్ప ఏమీ మాట్లాడలేదు.

ఒకరోజు వేణు తన మిత్రుడి ఇంటికి వెళ్లి అక్కడ తన తండ్రి బహూకరించిన బంగారు ఉంగరాన్ని పోగొట్టుకున్నాడు. అతడు ఇంటికి వచ్చి తండ్రితో " నాన్నా! నా బంగారు ఉంగరం పోయింది .ఎంత వెతికినా దొరకలేదు" అని అన్నాడు .అతని మాటలను విన్న నందయ్య" నీవేం బాధపడకు రా! ఆ సొమ్ము మనకు ప్రాప్తం ఉంటే తప్పకుండా దొరుకుతుంది. లేకుంటే లేదు" అని అన్నాడు. ఆ మాటలకు వేణు "నీదంతా చాదస్తం నాన్నా! రేపే ఆ ఉంగరం పోయిందని ఫిర్యాదు చేస్తాను "అని అన్నాడు . "సరే. నీ ఇష్టం" అని అన్నాడు తండ్రి .

ఒక రోజు ఒక కోతి నందయ్య ఇంటికి వచ్చింది. నందయ్య చూస్తుండగానే అది తన చేతిలోని బంగారు ఉంగరాన్ని కింద పడవేసింది. నందయ్య దానికి ఒక అరటిపండును విసిరాడు. అది ఆ పండును తీసుకుని వెళ్ళిపోయింది. అప్పుడు నందయ్య ఆ ఉంగరం ఎవరిదో నని , అది ఆ కోతి ఎత్తుకొని వచ్చిందని దాన్ని పైకి తీసి చూశాడు. ఆశ్చర్యం! అది తన కొడుకు ఉంగరమే.

వెంటనే అతడు సంతోషంతో "ఒరేయ్ వేణూ! నీ ఉంగరం దొరికింది రా! నేను చెప్పలేదా! ప్రాప్తం ఉంటే మన వస్తువు మనకు దొరుకుతుందని ఆనాడే చెప్పాను. నాది కష్టార్జితం. అందువల్ల మన సొమ్ము ఎవరికీ దక్కలేదు .ఈ కోతి నీ ఉంగరాన్ని తెచ్చి ఇక్కడనే పడవేసింది" అని అన్నాడు. అతని మాటలను విన్న వేణు పరుగున వచ్చి "నాన్నా! ఇది నిజంగా నా బంగారు ఉంగరమే .కానీ నీవు అన్నదే నిజమైతే పక్కింటి వారి పోయిన సొమ్ము కూడా దొరకాలి కదా! వారిది కూడా కష్టార్జితమే కదా! " అని అన్నాడు.

ఇంతలోకే ప్రక్కింటి గోపి వచ్చి " మా సొమ్ము కూడా మాకు దొరికిందండి .ఇప్పుడే ఆ దొంగ దొరికాడట. మా సొమ్మును గ్రామ పెద్ద అతని నుండి స్వాధీనం చేసుకున్నారట. ఇప్పుడే ఈ సంగతి తెలిసింది" అని అన్నాడు .అప్పుడు నందయ్య " నేను చెప్పలేదా! కష్టపడిన సొమ్ము మనకు ప్రాప్తం ఉంటే మనకే దొరుకుతుంది "అని అన్నాడు .అప్పుడు వేణు కూడా " ఔను నాన్నా! నీవు అన్నది నిజమే .మన ఉంగరమే కాకుండా పక్కింటి వారి సొమ్ము కూడా దొరకడం నీ వాదానికి బలం వచ్చినట్లు అయింది "అని అన్నాడు .అప్పుడు నందయ్య "ఎవరైతే కష్టపడి నిజాయితీగా డబ్బును సంపాదిస్తారో అది ఎక్కడికీ పోదు. ప్రాప్తం ఉంటే అది వారికే తప్పకుండా లభిస్తుంది" అని అన్నాడు. అతని మాటలతో వేణు, గోపి కూడా ఏకీభవించారు.

-సంగనభట్ల చిన్న రామకిష్టయ్య,
9908554535

పుస్తక సమీక్షలు

డా॥ దాసరి శ్రీనాథ్‌గౌడ్, వ్యాస, శతక అంతరంగ ఆవిష్కరణలు

కవితలు, నానీలు, పద్యాలు, గేయాలు, గీతాలు, వ్యాసాలు వివిధ ప్రక్రియలలో కవి, రచయితగా బహుకళా కోవిదులైన డా॥ దాసరి శ్రీనాథ్‌గౌడ్ 'హృదయాంతరంగాలు' వ్యాస సంపుటిలో 10 సంక్షిప్త వ్యాసాలున్నాయి. పద్య కవిత్వం నుండి వచన కవిత్వంవైపు సాహితీ ప్రస్థానం సంబంధిత తొలి వ్యాసంలో కవిత్వం ఆయుధంకాదు ఔషధం కావాలన్నారు. **'ప్రేమ'**, సమాజాన్ని సురక్షితం చేస్తుందన్నారు. **'మనసు'** వ్యాసంలో మనస్సును పాపభీతి కట్టడి చేస్తుందని, యోగాభ్యాస ఆవశ్యకత వివరించారు. **'కులం'** గురించి కట్టుబాట్లు, అడ్డుగోడలు కూల్చివేయాలని సూచించారు. 'సమయపాలన' నిత్యజీవితంలో అతిముఖ్యమని హితవు పలికారు. పల్లెసీమలు పచ్చదనంతో కళకళలాడాలని, తెలుగునాట **'పండుగల'** ప్రాముఖ్యం సంప్రదాయపరంగా విశ్లేషించారు. 'మూడు అంకె' ప్రాధాన్య, విలువ, విశిష్ఠత వ్యక్తం చేసే 69 అంశాలను ఉదహరించారు. **'కథ కాదు గౌడుల దీనగాథ'** ఆఖరి వ్యాసంలో గౌడజాతి, రెక్కాడితే కాని డొక్కాడని నిత్య జీవన పోరాట స్థితిగతులు వివరిస్తూ గౌడకుల అభ్యుదయాన్ని ఆకాంక్షించారు. శ్రీరామాయణ, శాస్త్రపురాణ ఆధార ప్రస్తావనలు, వైద్య, విజ్ఞాన విషయాలు కూడా రచయిత తన అభిప్రాయాలకు మద్దతుగా పేర్కొన్నారు. రచయిత శ్రీనాథ్‌గౌడ్ తన

ఆలోచనలను, తనకున్న జ్ఞాన దృష్టితో స్పష్టంగా సందేశాత్మకంగా తన అంతరంగాన్ని ఖచ్చితంగా, తార్కికం గా సమాజ శ్రేయస్సు లక్ష్యంగా ఆవిష్కరించడం అభినందనీయం.

సుజల శతకం

రచయిత, సాహిత్య కళా కిరీటి, కవిగాయక శిరోమణి, గండపెండేర గ్రహితగా, రెండు దశాబ్దాలుపైగా సాహితీ, కళారం అనుభవం వున్న డా॥ దాసరి శ్రీనాథ్‌గౌడ్, ఆధ్యాత్మిక వేత్తగా సుజల శతకం రచించారు. జలకాలుష్యం జనాన్ని కబళిస్తున్న నేపథ్యంలో త్రాగునీటి ప్రాధాన్యత, రక్షణ లక్ష్యంగా ఈ శతకం వెలువరిం చారు. "సుజనులారా వినుడు సుజల చరిత" మకుటంతో శతక సంప్రదాయాలనుకూలంగా 108 ఆటవెలది పద్యాలు, సరళమైన శైలిలో సామాజిక స్పృహ కలిగించే భావనా రఘురులుగా ఈ నీటి శతకం ఆసక్తికరంగా, ప్రతిభావంతంగా సాగింది. ఈ పద్యకావ్యం, జల సంరక్షణ, ప్రాణాధారమైన కర్తవ్యంగా లోకకళ్యాణం అభిషిస్తోంది.

''జలము తోడ పుడమి జనవాహిని బతుకు
సాగునీరు లేక సస్యమేది?
పాడిపంటలేవి? పచ్చదనమదేది?
సుజనులారా వినుడు సుజల చరిత" అంటూ ఆటవెలది పద్యాలలో
"పల్లె పట్టణముల ప్రజలందరికీ గూడ

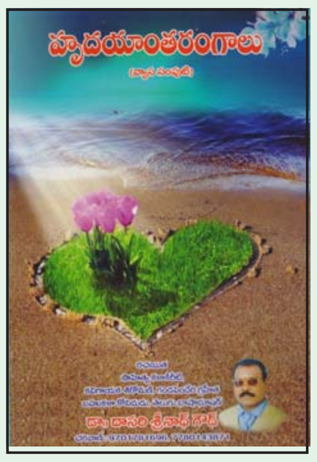

ముదము గూర్చుచుండె ముఖ్య మంత్రి" అంటూ అపర భాగిరధుడు చంద్రశేఖరున్ని ప్రశంసించారు.

శ్రీనాథ్‌గౌడ్‌లో సాహితీ ప్రతిభ, సులక్షణ మధుర భావుకత హృద్యంగా, నిజాయితీగా, నిశితంగా, సామాజిక జన శ్రేయస్సు లక్ష్యంగా పద్య కవితలు రచించగల శక్తియుక్తులు పుష్కలంగా వున్నట్టు ఈ సుజల శతకం స్పష్టం చేస్తోంది. తెలంగాణ ఉద్యమ చైతన్యగీత రచయిత, కళాకారునిగా బాధ్యతాయుత కర్తవ్య దీక్షతో పద్యరూపంలో ఒకే వస్తువు ఆధారంగా స్ఫూర్తివంతమైన ప్రబోధాత్మకంగా సరళ సుందరశైలిలో సుజల శతకం వెలువరించడంలో శ్రీనాథ్‌గౌడ్ కృతకృత్యత సాధించారు.

"పుణ్యగంగలోన పుష్కలము గనంత
పనికిరాని చెత్త పారవేయ
నదులు, సాగరములు నాశనమగు చుండె" అంటూ జలము లేక లేదు జగతికి మనుగడ" "వినుడు నాదు మాట"గా సుజల ఆధునిక జలసూక్తంగా పౌర సమాజానికి మేలుకొలుపుగా హెచ్చరించిన శతక రచయిత శ్రీనాథ్‌గౌడ్ అభినందనీయులు.

ప్రతులకు: దాసరి శ్రీనాథ్‌గౌడ్
1ఎ-120/20, శ్రీనివాస గార్డెన్
ఎదురురోడ్, ఆర్.ఆర్.నగర్,
తిమ్మాపూర్- 504 209.
మందమర్రి (మం॥)
మంచిర్యాల జిల్లా. తెలంగాణ.
సెల్: 9701781696

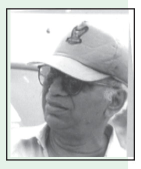

-జయసూర్య
సెల్:9014948336

ఆకుపచ్చని అంతిమయాత్ర (కథ)

ఆ గదిలోంచి "దేవుడా! నన్ను తొందరగా తీసుకుపో తండ్రీ!" అన్న మాట రోజు మొత్తంలో చాలాసార్లు వినపడుతూనే ఉంటుంది. ఇంట్లోవాళ్ళకి అది అలవాటై పోయింది.

శివశర్మ అలా అనడం మొదలెట్టిన కొత్తల్లో "ఎందుకస్తమానం" అలా అంటారు? మాకు బాధగా ఉంటుంది. అలా అనకండి నాన్నగారూ!' అనేవాడు వివేక్ జాలిగొలిపే గొంతుతో బతిమాలే ధోరణిలో..

రాను రాను అలవాటు పడిపోయాక ఇంక ఆ విషయం పెద్దగా పట్టించుకోడం మానేశాడు. అతనే కాదు అతని తల్లి మంగతాయారూ, భార్య చందన కూడా వినపడనట్టే ఉంటారు. తప్పదు మరి.

కొన్ని కొన్ని ముసలితనం అని. చాదస్తం అనిసరిపెట్టుకోక ఏం చేస్తారు? పైగా మంచంలోంచి లేవలేని మనిషి ఆయన గదిలో ఆయన జీవితమ్మీద విరక్తితో ఏదో అలా అనుకుంటూ ఉంటాడు. నోరుమూసుకుని పడుకోమని అనలేరు కదా!

మొన్న మొన్నటిదాకా సొంత ఊళ్ళో తోటల్లో తిరిగిన మనిషి. ఆకుపచ్చని రంగుకి అంకితమైపోయినవాడు.

పచ్చని ప్రకృతిలో అమ్మని చూసుకున్నవాడు. తన సొంత తోటలో పనివాళ్ళతో పాటూ రోజంతా తానూ ఒక చిన్న శ్రమజీవయై పాటలూ పద్యాలూ పాడుతూ తన శరీరం ఓపికనంత వరకూ చిన్నదో చితకదో పని అందుకుంటూ వయసు మరిచి వార్ధక్యాన్ని ఓడించాడు. విధి రాతని మాత్రం తప్పించుకోలేకపోయాడు.

ఇంట్లోనే ముందుగదిలో కాలు గుమ్మానికి తగిలి పడిపోవడంతో తుంటి ఎముక విరిగింది. ఎనభై నాలుగేళ్ళ వయసు. వెంటనే తండ్రిని, తల్లిని నగరానికి తీసుకొచ్చేశాడు వివేక్.

వైద్యం జరిగింది కానీ సర్జరీ చేయించినా ఫలితం నమ్మకంగా ఉండే దిశలో ఆయన పరిస్థితి లేకపోవడంతో సర్జరీ వద్దని డాక్టర్ చెప్పడం వలన మానుకోవలసి వచ్చింది.

నాలుగ్గోడల మధ్యా బందీగా మంచానికంటుకుపోయాడు. అక్కడికీ రోజూ భార్య తన మంచం పక్కనే కుర్చీలో కుర్చుని కబుర్లు చెప్తూ ఉంటుంది. దినపత్రిక చదివి వినిపిస్తుంది. ప్రతిరోజూ దేవుడి పుస్తకాలు కూడా క్రమం తప్పకుండా ఎంతసేపు వింటే అంతసేపు ఎప్పుడు చదవమంటే అప్పుడు చదివి వినిపిస్తుంది.

పొద్దున్న, సాయంత్రం కొడుకు వచ్చి కాసేపు పక్కన కూర్చుని కబుర్లు చెప్పి వెళ్తాడు. అయితే మాత్రం స్వతంత్రంగా తను అటూ ఇటూతిరగలేని అశక్తత.

ఆ అశక్తతనించి అరుదైన అందాల సామ్రాజ్యాన్ని, తనకు తానుగా ఎంతమంది సృష్టించుకోగలరు? అందులోనూ ముదిమి వయసులో అది సాధ్యమా? అర్థంకాని అయోమయావస్థలో పడిపోయాడు వివేక్.

అయినా తప్పేదేముంది. ఏ లోటూ లేకుండా పసిపిల్లాడిని చూసుకున్నట్టు చూసుకోవడం ఒక్కటే చెయ్యగలిగిన పని. అది ఇంట్లో అందరి బాధ్యత కూడా. ఆ ఆలోచనతో కాస్త కుదుటపడ్డాడు.

చూడటానికి ఇంటికి వచ్చే బంధుమిత్రులు తనకి ధైర్యాన్ని చెప్తూ సలహాలు ఇస్తుంటే చిరునవ్వుతో వాటిని స్వీకరించే సహనాన్ని అలవర్చుకున్నాడు.

మనిషికి మనిషి కావాలి. మనిషి మనసుకి ప్రశాంతత కావాలి. చుట్టూ ఉన్న గందరగోళం లోంచే ఆ ప్రశాంతతని మజ్జిగలో వెన్నలా చిలికి తీసుకోగలిగితే! అంటే? కష్టాలొచ్చినప్పుడు కంగారుపడకుండా కర్తవ్యం ఆలోచించే నేర్పు వెన్నలా బయటికి రావాలి.

అక్కడ ఊళ్ళో ఇంట్లో పనిచేస్తున్న గౌరయ్యే ఇక్కడికొచ్చి తండ్రి దగ్గర ఉండడానికి ఒప్పుకోవడం అదృష్టమే అనుకున్నాడు వివేక్. అతని సాయం ఎంతో అవసరం ఉంది శివశర్మకిప్పుడు.

ఒకప్పుడు గౌరయ్య పనులు చేసిపెట్టే మనిషి మాత్రమే! కానీ ఇప్పుడు? తోడూ నీడా, కాలూ చెయ్యీ, స్నేహితుడూ అన్నీ అతడే!

అందుకే ఇది ఏనాటి సంబంధమో తమ ఇద్దరిదీ అనుకుంటూ ఉంటాడు శివశర్మ,

ఆ రోజు వివేక్ మామగారు వియ్యంకుడిని చూసిపోవడానికి వచ్చాడు. వచ్చినవాడు ఏదో నాలుగు మాటలు ధైర్యం చెప్పున్నట్టు మాట్లాడటమో లేదా ఊళ్లో కబుర్లేవైనా కాలక్షేపానికి వినిపించి మనసు తేలిక పడేలా చేస్తే బావుండేది. కానీ కొందరు వ్యక్తులకి ఎప్పుడెక్కడ ఎలా ఏం మాట్లాడాలో తెలియదు. కొందరికి తెలిసినా కూడా ఎదుటి వ్యక్తి బాధపడతాడని ఆలోచించకుండా తాము అనదల్చుకున్నది అనేస్తారు. ఈ రెండో కోవకి చెందినవాడు కాబోలు వియ్యంకుడు గారు! మాటలు కాస్త మొరటుగానే అనిపించాయి గౌరయ్యకి.

"నేనింకా బతికుండి ఎవరిని ఉద్ధరించాలి? ఆ దేవుడు తొందరగా తీసుకుపోతే బావుండును" అని శివశర్మ అనడం ఆలస్యం ఔనండీ అంటూ తల ఊపాడు ఆ వియ్యంకుడు.

తెల్లబోయాడు గౌరయ్య. ఆ రోగికి పాపం విముక్తి లభిస్తే బావుండునని అమితంగా కొట్టుమిట్టాడే రోగి బాధ చూడలేక ఎవరైనా వాళ్ల మనసులో ఎవరి గురించైనా సానుభూతితో అనుకోవలసిన పరిస్థితి వస్తే ఆ దారి వేరు. కానీ ఇదేమిటి? రోగితో ఎదురుగా అనవలసిన మాటేనా అది! పక్కకి తిరిగి కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు.

ఆ రోజు ఉదయం నించీ శివశర్మ "నన్నూ అప్పుడే తీసుకెళ్ళకు దేవుడా? ఒక ఆర్నెల్ల తర్వాత తీసుకెళ్ళు" అనడం వినబడింది కొడుకు కోడలికి.

వింతగా అనిపించి ఒకరి మొహాలు ఒకరు చూసుకున్నారు. ఆ రోజే కాదు అప్పటినించీ వరసగా ప్రతిరోజూ అదే మాట నామ జపంలా చేస్తున్నాడాయన.

ఓ రోజు సాయంత్రం ఆఫీసునించి వచ్చాక ఎప్పటిలా తండ్రిని పలకరించడానికి ఆయన గదిలోకి నడిచాడు వివేక్. మంచి నిద్రలో ఉన్నాడాయన. పక్కన కుర్చీలో తల్లి. కింద గోడకానుకుని కూర్చున్నాడు గౌరయ్య.

ఆయన మెలుకువగా లేడు కాబట్టి తల్లిని తను అడగాలనుకున్న సందేహం మెల్లిగా బయటపెట్టాడు వివేక్ అప్పుడు గుర్తొచ్చి. "ఆర్నెల్ల తర్వాత తీసికెళ్ళు అని దేవుడిని వేడుకుంటున్నారేమిటమ్మా నాన్నగారు? వింతగా అనిపించి అడుగుతున్నాను. అంతేగానీ మరో ఉద్దేశం లేదు".

మౌనంగా లేచి చెక్క బీరువాలో జాగ్రత్తగా దాచిన ఒక దినపత్రికలోని ఒక పూట కొడుకు చేతికి అందించింది ఆవిడ.

ఆతృతగా చూశాడు వివేక్.

తుది వీడ్కోలు ప్రశాంతంగా జరిగేందుకు రాజధానిలో అత్యాధునిక వసతులతో శ్మశానవాటిక సిద్ధమైపోతోందన్న వార్త అది. "స్వాగతద్వారంనుంచి పచ్చని చెట్లు. లోపల పచ్చిక బయళ్ళు. పంచభూతాలు నవగ్రహాలకు ప్రతీకలుగా నిలిచే వృక్షాలు. ఇంకా మరెన్నో వివరాలతో ఉన్న ఆ వార్తని పూర్తిగా చదివాడు వివేక్.

అప్పుడు తన రెండో చేతిలో ఉన్న కాగితం కొడుక్కి అందించింది తల్లి.

"చదువు, ఈ కాగితమ్మీద తను చెప్తూ నా చేత రాయించారు నాన్నగారు.ఆయన కోరిక అది. అసలు ఇప్పుడే నీకు చూపించమని చెప్పలేదాయన. హంస ఎగిరిపోయినప్పుడు ఈ కాగితాలు నీకివ్వమన్నారు. కానీ నువ్వడగడం మంచిదయ్యింది. ఇప్పుడే నీ దగ్గర భద్రంగా పెట్టుకోవడం మంచిది. తర్వాత నేను ఎక్కడ పెట్టానో మర్చిపోయినా మర్చిపోవచ్చు.." ఆవిడ గొంతు గద్గదికమై మరి మాట్లాడలేకపోయింది.

కానీ మనసులో ఇంకొకటి కూడా అనుకుంది ఆవిడ. ఆయనే ముందు తర్వాతే తను అని ఎందుకు అనుకోవడం? ఎవరు ముందు ఎవరుతర్వాత అన్నది ఎవరు చెప్పగలరు?

తల్లి తన చేతికి ఇచ్చిన కాగితమ్మీదకి దృష్టి పోనిచ్చాడు వివేక్.

"బాబూ వివేక్! నా కోరిక మన్నించు. పచ్చని చెట్లల్లోంచి నన్నిక్కడికి తీసుకురావలసిన సందర్భం వచ్చింది.

అవసరం వచ్చింది తీసుకొచ్చావు. తండ్రి పట్ల బాధ్యత నిర్వర్తించావు. ప్రేమా ఆప్యాయతా చూపించావు. ఇంతకంటే ఎవరు మాత్రం ఏం చేస్తారు.

ఆ దినపత్రికలోని వార్త చదివావు కదా ఇంక ఆరునెలల్లో అది సిద్ధమవుతుందని తెలిసిన మరుక్షణం నించీ ఒక్క ఆరునెలలు నన్ను ఉండనివ్వమని ఆ దేవుడిని వేడుకోవడమే నా పనిగా పెట్టుకున్నాను. పచ్చని చెట్లల్లోంచి నన్ను తీసుకొచ్చావు. పచ్చని చెట్లల్లోంచే నన్ను సాగనంపమని నిన్ను కోరుకుంటున్నాను"

వివేక్ కళ్ళల్లో నీళ్ళు నిండాయి. మనసంతా భారంగా అయిపోయింది. నిద్ర మెలకువ వచ్చి కళ్ళు తెరిచిన తండ్రివంక ఆప్యాయంగా చూస్తూ దగ్గరికి వెళ్ళాడు. మాటరాని మౌనమే ఇద్దరిదీ. ఒకరి చేతిలో మరొకరి చెయ్యి. స్పర్శ మాట్లాడింది మనసుతీరా.

-తమిరిశ జానకి
9441187182

"ఔను... మేం.."

ఔను.. మేం.. అభివృద్ధి పథంలో నడుస్తున్న నవనాగరికులం..
చిరుమొగ్గ వంటి పాలబుగ్గల పసిపిల్లైనా
రాలిన పండువంటి అరవై దాటిన అవ్వైనా
ఆడ శరీరంలా యెంచి.. కోర్కెలు తీర్చుకుంటాం!

ఔను.. మేం.. ఘనసంస్కృతీ వారసత్వపు భుజకీర్తుల్ని మోస్తున్నాం
పెట్టెలోని నగలా తలుపులేసిన ఇంట్లో పదిలంగా ఉన్న పడతినైనా
భటుల సంరక్షణలోని వజ్రాలహారంలా..బయట భర్తతో ఉన్న ఇల్లాలినైనా
చెణబట్టి చెడగొట్టడానికి కెంతమాత్రం వెనుకాడం!

ఔను.. మేం.. గుడిలోని అమ్మవార్ని నిత్యం కొలుస్తుంటాం
బయట బలాత్కారమనే ఎక్కుపెట్టిన బాణం,
మోసమనే వలతో మహిళల్ని వేటాడుతుంటాం
స్వదేశీ, విదేశీ తేడా పాటించక, సామూహిక అత్యాచారానికి తెగబడి
తరాల దేశ గౌరవాన్ని క్షణాల్లో గంగపాల్జేస్తుంటాం!

ఔను.. మేం..అనాదిగా సనాతన సంప్రదాయ వాదులుగా చెలామణౌతున్నాం
మద్యం చుక్కగొంతు దిగిందంటే మాత్రం.. గాల్లోని భాస్వరంలా మండుతూ
వావివరసల ఇంగితం లేక సంచరించే మృగాలమై
రక్తసిక్తాలనే వెక్కసపడేలా దిగజారుతాం!

ఔను.. మేం.. ప్రకృతిని, ధనాన్ని, విద్యని, దేశాన్ని, స్త్రీమూర్తిగా ఆరాధిస్తాం
ఒంటరి పెంటి కంట బడిందంటే మాత్రం.. కామ పిశాచాలమై పీక్కుతింటాం
ఉసురుతీసి ఊరుకోకుండా.. గొప్పగా సెల్ఫీలు దిగుతాం
ఆనందించిన ఆ శరీరాన్ని ముక్కలుగా నరికి, పొట్లాలూ కడతాం!

ఔను.. మా వంకర బుద్ధిని మొగ్గలోనే వంచి, సరిచేసే వాళ్ళ ఉనికే కానరానప్పుడు
పదవి తప్ప మరో ఎజెండా లేని కాలక్షేపం రాయుళ్ళు నాయకులైనప్పుడు
వణికించే కఠిన శిక్షల భయమే లేకుండా చట్టాలే చుట్టాలౌతున్నప్పుడు
ఈ జారుడు మెట్ల కూపంలోనే సౌఖ్యాన్ని వెదుక్కుంటున్నాం!

ఔను.. ఎటుజూసినా బలిసిన ఉదాశీనతా కలుపే కనబడుతున్నప్పుడు
చుట్టూ పొరలు పొరలుగా ఆకర్షణా కాలుష్యం పేరుకుపోతున్నప్పుడు
రోజు రోజుకు అశ్లీతా మాధ్యమాల ఊబిలోత్తుల్లోకి కూరుకుపోతున్నప్పుడు
ఈ క్రూరనేర ప్రవృత్తినే మా శాశ్వత చిరునామాగా మలుచుకుంటున్నాం!

– ఎస్. కాశింబి
సెల్: 90522 16044

తెల్ల కాకి

తెలతెల్లని
కాకి పిల్ల
దాని పుట్టువడే అంత
తన రంగు చూస్కొని
తెగ మురిసిపోతుండేది

నలుపైతానని
ఎండలో తిరిగేది కాదు
తోటి కాకిపిల్లలతో
ఆడుకునేదే కాదు.

పొద్దస్తమానం
ఇంట్లో కూసోని
అందాన్ని
సవరించుకునుడే సరిపోయేది.

దీని
భూతద్దపు సూపులకు
ఎంగిలి మెతుకులు సైతం
ఎండిపోయేవి

చుట్టాలొస్తే
అరిచేది కాదు
పిండాలు చూస్తే
ముట్టుకునేది కాదు.

కావు కావుమనకుండా
తల్లి మాటలు వినకుండా
కీ-కీ అని గారాలు పోయేది.

వసంతకాలమొచ్చినా
బుద్ధి ఎదగని కాకి
విసుగు చెంది
గూట్లోంచి గెంటేసిన తల్లి

కింద పడి ఎండలో
ఆకలి నకనకలాడుతూ
కీ-కీ అని అరుస్తుంటే
ఏ కాకులగుంపూ తోడు రాలేదు

గొరువట్టు రోకలి పోటులా
పిట్టలన్నీ దీన్ని ఒకటే పొడుసుడు

లోకానికి పొద్దుగూకినా
ఏ బలగం లేని తెల్లకాకి
బతుకిలా తెల్లారిపోయింది.

ఇప్పుడు
దీని పిండం
ఏ కాకి ముట్టుద్ది!?

-సి.వి.శ్రీనివాస్
30/03/2023

సృష్టిని పరిపాలించే శక్తి ప్రకృతి..!!

ప్రకృతి చేస్తుంది నిరంతరం జాగృతి
పంచభూతాలను సమతూకముతో ఉంచుతూ
శోధనలో మనిషికి నిరంతరం తోడ్పడుతూ
ఎప్పటికప్పుడు దిక్సూచిలా సహాయపడుతుంది...

నేల తల్లికి కోపం వస్తే పక్షుల అలారం వినిపిస్తుంది
జంతువుల అలజడుల్లో మార్పు తెస్తుంది
భూకంపాన్ని ముందే గుర్తించి ప్రకృతి జాగృతి చేస్తుంది
మానవ మేధస్సుకు చిక్కని మహోత్తరం జీవం ప్రకృతి..

మబ్బులు పట్టిన ఆకాశానికి చిరుగాలి చల్లింది
ప్రళయ కాలపు ప్రవాహానికి హెచ్చరిక చేసింది
అడ్డుకట్ట వేస్తే జల విలయమై సాగింది
ప్రశాంతమైన దారి కల్పిస్తే సాగరుడికి చేరింది..

ప్రకృతిలో పుష్పించిన పసిఫలం వేర్లు వదిలింది
మహా వనమై సృష్టికి ప్రాణం పోసి నిలిచింది
మానవ జాగృతికి మహోన్నత కావ్యమై నిలుస్తూ
మనిషికి గీతలాగా ప్రబోధం ఎంతో గావించె ప్రకృతి...

నేల వస్త్రము పై పరుచుకున్నది అందమైన భవనం
ఏ మనిషి నిర్మించని స్వర్గలోకపు సుందర దృశ్యం ప్రకృతి
జగతిని నడిపిస్తుంది తన అనుచరులతో అద్భుతంగా
సకల జీవుల స్వరూప జీవన వేద రూపినిగా...

ప్రకృతి నేర్పుతుంది సకల విజ్ఞానపు రహస్యాలను
ఎప్పటికప్పుడు మనిషిని విజ్ఞతతో హెచ్చరిస్తూ
జగతి జాగృతికి తన వంతు పాత్రను నిరంతరం పోషిస్తూ
సర్వ ప్రాణులకు స్తన్యం ఇచ్చే అక్షయపాత్రలాగా...

నశించినా తిరిగి పుంజుకొనే స్వభావం కలది
సహకరిస్తే ఎముకల గూడు రక్త మాంసాలతో జీవిస్తుంది
ఆదరించి దైవములా కొలిస్తే ఆశీర్వదిస్తూ
సృష్టినంతా పరిపాలించగల శక్తి ప్రకృతి ఒక్కటే..

-కొప్పుల ప్రసాద్
9885066235

ప్యాసింజర్ ఆటో

అణగారిన వర్గాల ఐరావతం
బతుకు పోరుకు తోటి బాటసారి
అంటు ముట్టు తెలియని ఆదర్శవాది
సమానత్వం పాటించే సామ్యవాది
పల్లె జీవుల పవిత్ర బతుకు సారథి.

నలుగురైదుగురు కెపాసిటైన
పదైదు మందిని పట్టక కుక్కిన
కిక్కురుమనకుండా నక్కినట్టుంటది
ఎక్కితే ఇంకొక్కరికి చోటుందంటది
బతుకు జీవుడా అంటూ
బాధపడక ముందుకు సాగుతుంటది.

ఆపద వస్తే అంబులెన్స్ అవుతది
గతుకుల రోడ్డుపై ఉక్కు గుర్రమైతది
పట్టని నడుమును పట్టిస్తది
పట్టిన నడుమును విడిపిస్తది.

పంట పొలమోనికి నేస్తమైతది
పండిన పంటకు అంగడైతది
అలసిన దేహాలకు ఆసరైతది
అమాసపున్నానికి అలిగి ఆగిపోతుంది
ఆయిల్ గ్రీస్ పెడితే లేసి పరుగు తీస్తది.

అతుకుల బతుకుకు ఆదేరవైతది
ఆదరించిన యజమానికి
ఆస్తులు కూడబెట్టకున్నా ?
ఆకలి తీర్చే అన్నమైతది

–డా. ఎడ్ల కల్లేశ్
9866765126

సాహితీ సవ్యసాచి శ్రీశ్రీ

కవిత్వంలో బాధితులే ప్రధాన పాత్రధారులని నమ్మిన,
మహాప్రస్థానం, ఖడ్గసృష్టి, సిప్రాలి అంటే
సామాన్య సాహితీ ప్రియుల మస్తిష్కాలకు తట్టేది
మహాకవి, ప్రజాకవి,
నవయుగ కవితా యుగపురుషుడు శ్రీశ్రీ.

ఆక్రందనలు, ఆర్తనాదాలు, అన్యాయాలు, ఆవేదనలు
కనిపించేట్లు కవితలలో వినిపించినా,
ఒకేస్థలంలో స్థాణువుగా గాక
పురోభివృద్ధికి పురోగామివి అవమనీ,
'నీతల రాతింతే అన్నవాళ్ళు కూడా
నీముందు తలదించుకొనేలా చేయగల సత్తా నీదంటూ'
నిరాశాపరుడి తల నిమిరి చెప్పేట్లు,
'కదంతొక్కుతూ, పదంపాడుతూ,
హృదాంతరాళాన్ని గర్జింప' చేసే
ప్రగతిశీల, అభ్యుదయ భావాల శ్రీశ్రీ
యువ రచయితలకు ఒక రోల్‌మోడల్ అయినా....

సాహితీ వేత్తల సమాగమ సమయాన
సమయోచిత సాహితీ చమత్కారాల శ్లేషలను విసిరినా

"సాధించిన దానికి సంతృప్తిని చెందీ
అదే విజయమనుకుంటే
పొరపాటోయీ" అని ప్రబోధించినా....
"ప్రభునెక్కిన పల్లకి కాదోయ్,
అది మోసినబోయీలెవ్వర" ని
నిన్ను జాతికి నిలువెత్తు ఆసరాగా వున్నా......
"సింధూరం, రక్తచందనం, బందూకం, సంధ్యారాగం,
పులి చంపిన లేడినెత్తురు, కలకత్తా కాళిక నాలిక"
అంతా 'అమ్మో' అనుకునే అరుణార్ణవ భావాలే అయినా..

చెలికన్నులలో దాగిన వెన్నెల సోనను కంటూ
చకోరమై వరించి, అనుసరించిన ప్రియుడి
రసరమ్య ప్రేమ గీతాలనూ అందించిన,
'ఇవేవీ కవిత్వం కాదంటూ'
'ఓహో మోహన రూపా కేళీ కలాపా' అని
కన్నయ్యను కీర్తిస్తూ
'రఘురాముడూ, రమణీయ,
వినీల ఘనస్యాము'డినీ
కీర్తించిన సాహితీ సవ్యసాచి శ్రీశ్రీ.

–వేదం సూర్యప్రకాశం
సెల్: 9866142006

నానీలు

సోదరీ సోదరుల
ఆత్మీయ బంధం
హృదయ రంజకం
ఉమ్మడి కుటుంబం.

చంద్రుడు
మబ్బుమాటున దాగాడు
కలువకన్నెలు
మూతిముడిచాయి.

మమతానురాగాలు
అమ్మకే సొంతం
అందుకే– అమ్మనుమించిన
దైవం లేదు.

–బొబ్బిలి జోసెఫ్
సెల్:9989261991

త్రిసూత్రం

మన చుట్టూ ఉన్న ప్రకృతి
భూమి జంతువులు చెట్లు గాలి నీరు
అంతా కలిసి పర్యావరణం
మానవులు ప్రకృతి పరస్పరం
ఆధార ప్రభావితాలు
ఇదే మానవ మనుగడకు పునాది
మన చర్యలను
ప్రకృతి అద్దంలో చూసుకోవచ్చు
మనం ఎంత దానిని కాపాడితే
అది మనలను అంతగా
కన్న తల్లిలా కాపాడుతుంది
కానీ మనం భూమి నీరు గాలి
ప్రాణప్రదాతలను కలుషితం చేస్తున్నాం
నవ నాగరికులమని తలుస్తూ
హాని మనకు మనమే చేసుకుంటున్నాం
పచ్చదనం పరిశుభ్రత మరచి పోతున్నాం
చెట్లు నరికేసి ధరిత్రిని రాకాసికోరల్లో నెట్టేస్తున్నాం
అపరిమిత వినిమయాలకు
అలవాటు పడి నీటిని
దుర్వినియోగం, కలుషితం చేస్తున్నాం
అభివృద్ధి పేర పరిశ్రమలద్వారా
వివిధ ప్రాణహాని కరకాలను
గాలిలో నీటిలో విచ్చలవిడిగా వదిలేస్తున్నాం
ఈ భూ జల వాయు కాలుష్యాలు
మనలను కబళించేంతగా మనం
పెంచేస్తున్నాం ఇలాగే కొనసాగితే
తరువాతి తరం వారికి స్వచ్ఛమైన
గాలి నీరు భూమి ఉండవు

ఎంత ఆస్తి పాస్తులున్న
వారికి అనారోగ్యకారకాలను
కానుకలుగా ఆస్తులుగా ఇస్తున్నాం
ఇది మారాలి నిజంగా వారికి మనం
ఇవ్వవలసిన అసలైన కానుక, ఆస్తి
పచ్చని ప్రకృతి ఒడి
కల్మషం లేని గాలి నీరు
అందుకే చెట్లు పెంచుదాం కాపాడుదాం
నీటి కాలుష్యం అరికడదాం
అపరిమిత వాడకం ఆపుదాం
వాయు కాలుష్యాన్ని నివారిద్దాం
ప్లాస్టిక్ వినియోగాన్ని తగ్గిద్దాం
పర్యాయ వరణ హితం కోసం
"మూడు ఆర్ ల సూత్రం " (3 ఖీహ)
పాటిద్దాం అవి రెడ్యూస్ రీయూస్ రీసైకిల్
వస్తు వినియోగం తగ్గించి
తిరిగి మళ్ళీ మళ్ళీ వాడుదాం
పాడైన వాటిని కరిగించి
తిరిగి కొత్త వస్తువులుగా
పునరుత్పత్తి చేసి ఉపయోగిద్దాం
అవసరం మేరకే వస్తూ కొనుగోలు చేద్దాం
తరువాతి తరం వారికి ప్రకృతి
అంతా నలుపు రంగుగా మారకముందే
మనం ప్రియ ప్రకృతిని
నీలి హరిత వర్ణాలతో నింపుదాం
నేటి రేపటి తరానికి
పర్యావరణ హితులం
పరిరక్షకులం అవుదాం .

–సంధ్య సుత్రావె,
9177615967

రక్షణ కవచం తల్లిపాలు

సృష్టిలో ఆలూ..మగలు
అమ్మానాన్నలుగా మారడం
సృష్టిలో పరమాద్భుతనీ,
బిడ్డకు తల్లి కావడం స్త్రీ జన్మకు ఉత్సవం,
అది ఇంటికే పెద్ద పండగ,
ప్రతి శిశువు ఆగమనం ఒక అద్భుతమే,
సర్వజగతికిసార్వభౌమత్వం సైతం
అమ్మఒడితోసమానంకానేరదు,
పాలిచ్చినతల్లికి,తాగినబిడ్డకూ
పరమానందసంధాన సేతువు అమ్మపాలు,
అమ్మపాలకు విలువ కట్టడం
అసాధ్యం,
అమ్మపాలు..అమూల్యమైనవి,
పవిత్రమైనవి,
బిడ్డ పుట్టేసరికే అమ్మ...
పాలరూపంలోఆహారంసిద్ధంగా
ఉంచటం పరమాద్భుతం,
బిడ్డకు..తల్లికీ మధ్యబలపడే
అనుసంధానానికి తల్లిపాలే
మూలకారణం,
ఆ అనుబంధమే....
అమ్మానాన్నల మధ్య
బలోపేతం చేస్తుంది,
ముర్రు పాలు బిడ్డకు...
శ్రీరామ రక్షవంటివి,
బిడ్డకు పద్దెనిమిదేళ్లు వచ్చేవరకూ
'రక్షణకవచం'వంటివితల్లిపాలు"

–రాయవరపు సరస్వతి
9885656356

అమ్మకు శత కోటి వందనాలు

అమ్మే నా దైవం
అమ్మకు శతకోటి వందనాలు
అమ్మను మించిన ప్రేమ మరొకటి లేదు
అవనిలో దైవం లాంటి అమ్మ.

అమ్మ ఒడిలోనే మన భాష
ప్రపంచానికి పరిచయం చేసేది అమ్మ
అమ్మను మించిన దైవం లేదు
ఆత్మగల అమ్మ.

అనురాగం ఆప్యాయత పంచే అమ్మ
అమ్మకు గుండెల్లో గుడి కట్టాలి
అమ్మది ఆకాశమంతా ప్రేమ
సృష్టికి అమ్మ మూలం.

అమ్మ ఎన్ని జన్మలెత్తినా
అమ్మ ఋణం తీర్చలేను
ఓ తల్లి నీజోల పాటే మధురం
అవనిలో అమ్మ ప్రేమే గొప్పది!!

–దేవులపల్లి రమేశ్
9963701294

అమ్మ - మొగ్గలు

మనకు జన్మనిచ్చి తనకు పునర్జన్మనిచ్చుకుని
జీవానికి రూపాన్నిచ్చే అపురూప దేవత
నిత్యం కోవెలలో కొలిచే దైవం అమ్మ.

మన కళ్ళల్లో ఆనందంకోసం తన కళ్ళు కాయలు కాచేలా
మన కోసం నిరంతరం శ్రమించే శ్రమైకజీవి
ఎన్ని జన్మలకైనా ఋణం తీర్చుకోలేని
అమృత మూర్తి అమ్మ

మనకు ప్రేమానురాగాలు పంచి నిలువెత్తు మనిషిని చేసి
తను రోగాల బారిన పడిన చలించని సహనశీలి
గర్భగుడిలో వెలిగే నిత్య దీపం అమ్మ.

మనం ఎంత ఎత్తు ఎదిగిన చిన్నపిల్లే అనుకుని
ఇంకా ఏదో చెయాలని పరితపించే త్యాగశీలి
కంటికి రెప్పలా కాపాడే ప్రేమ మూర్తి అమ్మ

–కయ్యూరు బాలసుబ్రమణ్యం
7708277240

పుస్తక సమీక్ష

అన్నీ మంచి కథలు

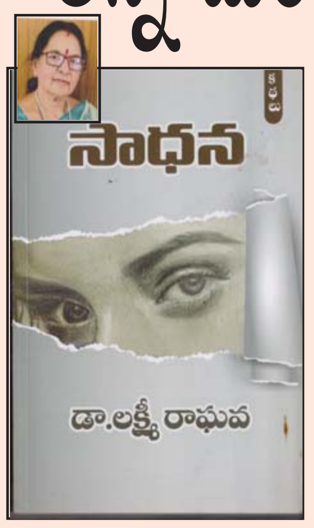

డాక్టర్ లక్ష్మీరాఘవ విశ్రాంత అధ్యాపకురాలు, అవిశ్రాంత గృహిణి. 5 దశాబ్దలకు పైగా వ్రాస్తున్నారు. ప్రస్తుత కథా సంపుటితో 6 కథా సంపుటులు ఒక దేవాలయ చరిత్ర, ఒక స్మారక సంచిక ప్రచురించారు. పలు సన్మాన సత్కారాలు పొందారు. వాడి పారేసిన వ్యర్థాలతో సృజనాత్మక కళాకృతులు సృష్టిస్తారు. చిత్తూరు జిల్లాలోని కురబలకోటలో వీరి గృహాన్ని సందర్శించిన వారెవరూ వీరు సంరక్షిస్తోన్న ఉద్యానవనాన్ని, వీరి గృహస్తు ధర్మాన్ని పాటించే తీరుకు ముగ్ధులవకుండా ఉండలేరు.

వీరి ఈ కథా సంకలనంలో 27 కథలున్నాయి. సందేశాత్మకమైన వీరి కథలు మానవ జీవిత పార్శ్వాలను అతి మనోహారంగా, విభిన్నంగా విలక్షణంగా స్పృషిస్తాయి. ఎక్కడా కృత్రిమతకాని, అసంబద్ధత కాని కనిపించవు. మన చుట్టూ ఉన్న,మనకు తెలియని గమనించని సంఘటనలను, సన్నివేశాలను తమ కథా వస్తువుగా డా॥ లక్ష్మీ రాఘవగారు చేసుకుని అబ్బుర పరుస్తారు. ఆనందపరుస్తారు. విడవక చదివిస్తారు.

రాసిన కొలదీ "ఘంటం" పదునెక్కు తుంది. రాపాడిన కొద్దీ మామూలు రాయిలా కనిపించే వస్తువు రత్నమవు తుంది. వివిధ కోణాలలో మెరుపులు సంతరించుకుని వెలుగులు విరజిమ్ము తుంది. ఏడు దశాబ్దాల జీవితం నాలు గు తరాల బాంధవ్యాలు సూక్ష్మగ్రహి అయిన రచయిత్రికి ఎన్నో బోధించా యి. దీనికి తోడు లక్ష్మీ రాఘవగారు, టెక్నాలజీతో అనుబంధాన్ని పెంచుకుంటారు. ఆధునికంగా వస్తోన్న పరికరాలతో జీవితాన్ని స్మార్ట్‌గా ఎలా మార్చుకోవచ్చో తెలుసుకుంటారు. ఈ వయసులో కూడా, కాలంతో సమంగా పరుగెత్తుతారు. నిన్న మొన్నటి కోవిడ్–19 లాంటి ప్రపం చాన్ని వణికించిన విపత్తుల్లో కూడా కథా వస్తువులని కాంచుతారు.

హాయిగా ఉండటానికి ఏమి కావాలి? అన్న ప్రశ్న అందరిలోనూ ఉదయిస్తుంది. 'జీవితం' కథలోని రాగిణి శ్రీకాంత్‌లకూ వచ్చింది. సమాధానంగా 'డబ్బు' అని అనుకునే రాగిణిలో అది తప్పు అని నిరూపించి, హాయిగా ఉండటానికి ప్రేమ, ఆప్యా యత అని నిరూపించారు రచయిత్రి.

జీవితం అన్నాక నిన్నమొన్నటి కరోనాయే కాదు. భూకంపాలు రావొచ్చు. పెను తుఫానులు అతలాకుతలం చేయవచ్చు. ఉక్రెయిన్ దేశవాసులకు యుద్ధం వచ్చి, జీవన నావను తలక్రిందులు చేయవచ్చును. వీటన్నింటినీ ఆత్మ విశ్వాసంతో ఎదుర్కోవాలి. ఇవ్వేళ్ళటి చీకటితో కృంగిపోవద్దు. రేపటి సూర్యోదయం కొరకు ధైర్యాన్ని చిక్కబట్టుకోవాలి అని ఆశావహతను నింపే కథ 'సవరణ'.

జీవించటానికి ఏదో ఒకటి చేయాలి. అది కట్టెలు కొట్టే పని కావొచ్చు. కొణత వేసే తలారి పని కూడా కావొచ్చు. సంఘం ఆమోదించే దేదైనా కావచ్చునని చెప్పే కథ 'నిర్వచనం'.

మనలో ఆశావహ దృక్పథాన్ని నింపే మరో మంచి కథ 'సాధన'. మనచుట్టూఉన్న వ్యక్తులు పరిస్థితులు. మన ఓపికను సహనాన్ని పరీక్షిస్తాయి. కష్టాలను కల్పిస్తాయి. ప్రవాహంలో గులకరాయిలా, పయనించిన కొద్దీ నునుపు దేరాలి. సమ్మెట దెబ్బలు పడితేనే కథ బంగారం మెరుగులీనుతుంది అని చెబుతుందీ కథ.

'దేవుడిన్యాయం'లో స్వర్ణకారుల జీవితాలు, పనిముట్లు, ఆభరణం రూపొందించే తీరు రచయిత్రి మన ఎదుట 'డెమాన్‌స్ట్రేషన్' ఇచ్చినంత వివరంగా చెప్పారు. 'బెట్టింగ్' అసాంఘికం. చట్ట వ్యతిరేకం. అయినా శివ బి.కె. (బెట్టింగ్ కింగ్) కథ చదువుతోంటే ఏహ్యత బదులు జాలి కలుగుతుంది. రచయిత్రి కథన నైపుణ్యం బావుంది. విశ్లేషకుడు 'స్థాలీపులాక న్యాయంగా' ఉదహరించాలి తప్ప అన్నీ వివరించ లేదు. అన్నీమంచి కథలే!తప్పక చదివి ఆనందించాల్సిన కథలే!! రచయిత్రికి అభినందనలు.

ప్రతులకు: లక్ష్మీ రాఘవ, 3–99, అప్పగారి వీధి
కురబలకోట–517 350. చిత్తూరుజిల్లా
సెల్: 94401 24700

– కూర చిదంబరం
సెల్: 8639338675

ఆ(లోచన)

లోతుగా ఆలోచించు
బంగారు భోషాణం దొరుకుతుంది
మెదడు కవాటాలు
సహజ కంప్యూటర్ తెరలు
కలలు జ్ఞాపకాలు
ఆటలు పాటలు
అంతా నీసొంతం...

గుణింతాలు మరిచిపోయావు
గుణకారాలు మరిచి పోయావు
నీ మేధను గాలికి వదిలేశావు
మొద్దు బారింది జ్ఞానకరవాలం
పదును పెట్టాలి
జ్ఞానసంపద చేపట్టాలు
ఆలోచన లోచనాల కాంతి
అన్నిదిక్కుల విస్తరించాలి

–రేడియమ్
9291527757

జీవన రణరంగం

గతజీవన సంపుటిలో
పుటలను తిప్పిచూస్తే
నాకిచ్చిన స్మశాన భవనంలో
నా జాడ శూన్యం !.

బ్రతుకు చితిమంటల్లో
నా జీవన అస్తిత్వం
కాలి భస్మమై పోయింది.

ఆడదానిగా పుట్టినందుకు
బాల్యంలోనే నా చదువుకు
యవ్వనంలో నా కలలకు
మెట్టినింట్లో నా స్వేచ్ఛకు
శృంఖలాలను విధిస్తూ
నన్నొక నిత్య ఖైదీని చేశారు.

నా స్వాతంత్ర్యాన్ని మింగేస్తూ
పాతాళానికి తొక్కుతున్నా
వేదనా రథంలో ఊరేగుతూ
కనురెప్పల మాటున బాధను దాచి
నాలో నేనే ధైర్యపు బీజాలు నాటుకుని
కెరటాల నిబ్బరాన్ని పుంజుకొని
జీవన రణరంగాన సైనికుడిలా
తలపడుతున్నా
భవిష్యత్ పుటల్లోనైనా
నా ఉనికిని చూపడానికి !

–కొండాపురం లక్ష్మి

భాజపా వస్తే విద్యుత్తు ప్రైవేటుపరం:హరీష్‌రావు

విద్యుత్తు ప్రగతి నివేదిక పుస్తకాన్నిఆవిష్కరిస్తున్న మంత్రి హరీష్‌రావు.

కాంగ్రెస్‌ప్రభుత్వ హయాంలో పవర్ హాలిడే ప్రకటించిన నేపథ్యంలో ఆ పార్టీకి రాష్ట్ర ప్రజలు పవర్ (అధికారం) లేకుండా చేశారని, విరామంలేకుండా విద్యుత్తును అందిస్తున్నందుకే సీఎం కేసీఆర్‌ను మళ్లీ మళ్ళీ గెలిపిస్తున్నారని మంత్రి హరీశ్‌రావు తెలిపారు. కళ్లముందు కనిపిస్తున్న అభివృద్ధి కొనసాగాలంటే ప్రతి ఒక్కరూ కేసీఆర్‌ను మరోసారి ఆశీర్వదించాలని కోరారు. సోమవారం జిల్లా కేంద్రం మెదక్‌లో దశాబ్ది ఉత్సవాల్లో భాగంగా విద్యుత్తు ప్రగతిపై నిర్వహించిన సభలో ఆయన మాట్లాడారు. బావుల వద్ద మీటర్లు పెట్టాలని, విద్యుత్తు సంస్కరణలు అమలుచేయాలంటూ కేంద్ర ప్రభుత్వం రాష్ట్రంపై ఒత్తిడి తీసుకొస్తోందన్నారు. కేంద్రంలో తిరిగి భాజపా అధికారంలోకి వస్తే విద్యుత్తుశాఖ సిబ్బంది ఉద్యోగాలు ఊడటం ఖాయమని హెచ్చరించారు. విద్యుత్తు ఉత్పత్తి, పంపిణీలను ప్రవైటుపరం చేస్తే నెలకు రూ.6 వేల కోట్లు ఇస్తామని కేంద్రం సూచించినా తాము అంగీకరించలేదన్నారు. సీఎం కేసీఆరే రాష్ట్రానికి శ్రీరామరక్ష అన్నారు. కాంగ్రెస్‌అధికారంలోకి వస్తే తిరిగి 8 గంటలే సరఫరా ఉంటుందని ఎద్దేవా చేశారు. గతంలో చంద్రబాబు హయాంలో విద్యుత్తు బిల్లులుపెంచడం వల్లనే స్వరాష్ట్ర సాధన ఉద్యమం పుట్టిందని, అప్పట్లో కేసీఆర్ తెలంగాణ జెండా ఎత్తారని మంత్రి గుర్తుచేశారు.

పిల్లలు పెద్దలైతే (కథ)

మద్రి పల్లి చాలా అందమైన గ్రామం .పాడి పంటలకు అక్కడ కొదవ లేదు. అక్కడి ప్రాథమిక పాఠశాల విద్యార్థులలో సునీల్ ప్రభుత్వం వారు నిర్వహించిన ఒక క్విజ్ పోటీలో పాల్గొని ప్రథమ స్థానంలో నిలిచారు .

ఇందులో బహుమానం ఏమిటంటే గెలుపొందిన విద్యార్థి ఆ గ్రామానికి ఒక రోజు సర్వోన్నత అధికారిగా పనిచేయవచ్చు. ఆ రోజు అతను ఆమోదం తెలిపిన పనులకు జిల్లా కలెక్టర్ గారు అనుమతులు మంజూరు చేస్తారు అని చెప్పారు.

ఈ విషయం తెలిసిన సునీల్ తల్లిదండ్రులు, ఆ గ్రామ ప్రజలు ఎంతగానో సంతోషించారు. అందరి దృష్టి ఇప్పుడు సునీల్ పైనే ఉంది, అతను చిన్న వాడు కదా ఏ నిర్ణయం తీసుకుంటాడా అన్న దానిపైనే ఉంది. సునీల్ కు చేయవలసినది చెప్పిన అందరు పెద్దలు అతన్ని కార్యాలయంలో నికి పంపించారు అతను అక్కడ ఉన్న ఒక సీనియర్ అధికారిని పిలిచి తాను అనుకున్న పని మంజూరు చేయవలసిందిగా కలెక్టర్ గారికి ఒక లేఖ రాయమన్నాడు. దానిని ఒక సీల్డ్ కవర్లో ఉంచి జిల్లా కేంద్రానికి పంపించారు.

అది చూసిన వెంటనే కలెక్టర్ గారు వెంటనే అనుమతి మంజూరు చేసి పని ప్రారంభించమన్నారు. వెంటనే అధికారులు గ్రామం నడి ఒడ్డున ఉన్న సారా దుఖాణం దగ్గరకి చేరుకొని దానిని మూయించారు. కొద్ది రోజులకు అక్కడ ఒక మంచి చెట్లు గల ఉద్యాన వనాన్ని తయారు చేశారు. ఈ పని చేసిన సునీల్ ను అందరూ పిల్లాడైనా నువ్వు పెద్దాడివే అంటూ అభినందనలతో ముంచేశారు.

–సింగంపల్లి శేష సాయి కుమార్,
8639635907

పుస్తక సమీక్ష

అందరికీ ఉపయుక్తం-శ్రీదేవి చిత్ర కవనం

"ఏ శుభకార్యమైన బంధుమిత్రులకు కవితలతో శుభాకాంక్షలు చెప్పడం వల్ల కవయిత్రిగా నాకు వచ్చింది పేరు" అని సింపుల్ గా తన గురించి తాను చెప్పుకున్న రాపోలు శ్రీదేవిగారు వృత్తిరీత్యా డ్రాయింగ్ టీచర్ గా పని చేస్తున్నారు. వీరికి చిత్రకళపట్ల మక్కువ ఏర్పడడానికి కారణం తన నాన్నగారని ,తనను అమితంగా ప్రేమించే నాన్నని "నాన్నకి అమ్మనై"అను కవితలో స్మరించుకోవడం నాన్నగారి పట్ల వారికున్న ప్రేమాభిమానాలను చాటుతుంది.

ప్రకృతిలో విభిన్నమైన ప్రాణులు ఉన్నట్లే మనుషులలో వైయక్తిక భేదాలు కలిగిన వ్యక్తులు ఉంటారు .తనకోసం తాను బ్రతికేవారు, పరుల కోసం బ్రతికేవారు ,మార్దవ హృదయం ఉన్న మనుషులు,కఠిన చిత్తులు.మార్దవ హృదయ మున్న వారిలో రాపోలు శ్రీదేవిగారిని ఒకరిగా చెప్పుకోవచ్చు.వీరు నిష్కల్మష హృదయులు.మనసులో ఏది దాచుకునే తత్వం కాదు. ఉన్నది ఉన్నట్లుగా ముఖం మీద చెప్పగల సాహసి. ఎదుటివారిలో మంచితనాన్ని మాత్రమే చూడగల సంస్కార హృదయం వారిది. చిరునవ్వుల రారాజు చార్లీ చాప్లిన్ లాగా రాపోలు శ్రీదేవి గారు ఎప్పుడు నవ్వుతూ నవ్విస్తుంటారు. ఎవరిని కోపగించుకోవడం గాని బాధ పెట్టడం గాని తెలియని అమాయకపు ముగ్ధ. నాన్న గురించి చిత్రక'వనం' గురించి వ్రాసిన మాటలు వారి స్వచ్ఛ హృదయానికి ప్రతీకలుగా నిలుస్తాయి. రాపోలు శ్రీదేవి గారు డ్రాయింగ్ టీచర్ గా పని చేస్తూనే సాహితీ రంగంలోకి అడుగిడి తన ఇంటి పేరును సార్థకం చేసుకునేలా 'చిత్ర'కవనం పేరుతో ఒక కవితా సంపుటిని వెలువరించడం అభినందనీయం 'చిత్ర'కవనంలో విభిన్న రంగాలలో నిష్ణాతులైన,ప్రసిద్ది చెందిన మహానుభావుల గురించి కవితలను రాశారు. అతివేగంగా ,శీఘ్రగతిన సమాజంలో, దేశంలో జరుగుతున్న మార్పులు, ఆధునిక పోకడలు నవీన నాగరికతలు మనిషిని గత చరిత్ర నుంచి దూరం చేశాయి. చరిత్ర చదివితేనే మనిషి భవిష్యత్తును నిర్మించుకోగలరు తన వెనుకటి పరిస్థితులను గమనించకుండా భవిష్యత్తును నిర్మించుకోవడం కష్టమైన పని .మన సంస్కృతి సాంప్రదాయాలు ,గత చరిత్రలో నిలిచిన ఆదర్శనీయులు మహా పురుషులు, మార్గదర్శకులను మననం చేసుకోవాల్సిన అవసరాన్ని గుర్తించి శ్రీదేవి గారు 'చిత్ర'కవనాన్ని మన ముందు ఉంచారు. 'చిత్ర'కవనంలోని కవిత్వమంతా స్మృతి కవిత్వంగా భావించవచ్చు.గతకాలపు వైభవాన్ని పరిచయం చేసిన 'చిత్ర'కవనం స్మృతి కవిత్వమైనా చరిత్ర తెలియని మహనీయులను గుర్తించని నేటి బాలలకు చాలా ఉపయుక్తకరం. 'చిత్ర'కవనం ద్వారా గత కాలంలో ప్రసిద్ధి పొందిన వ్యక్తులను మహనీయులను ప్రస్తుత కాలానికి వారధులైన బాలలు చదవడం అవసరం. అందుకే ఇది బాల సాహిత్యం కింద కూడా వస్తుంది .అలాగే ఇప్పటికీ స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు గాని , భిన్న రంగాలలో సుస్థిర స్థానం సంపాదించుకున్న వ్యక్తులను గురించి గానీ అడిగినప్పుడు సరైన సమాధానం ఇవ్వలేని యువతకు కూడా చిత్రకవనం ఉపకరిస్తుంది.

ఎంతోమంది కవులు అమ్మను గురించి వివరిస్తూ,ఎన్నో పార్శ్వాలను సృజిస్తూ కవిత్వం రాశారు. శ్రీదేవిగారు తన తల్లిని "అమ్మ కవిత" ద్వారా పరిచయం చేసినారు. తనకు అత్యంత ఇష్టమైన నాన్నని కూడా" నాన్నకు అమ్మనై" కవితలో జ్ఞప్తిచేసుకున్నారు .ఒక పురుషుడు ఎన్ని రకాల పాత్రలు పోషించగలడో వివరిస్తూ నాన్నను ఉత్తమ పురుషుడిగా ప్రశంసించారు.

అర్ధనారీశ్వరతత్వమే అన్యోన్య దాంపత్యానికి మూలమని భార్యాభర్తల మధ్య అర్థం చేసుకునినే తత్వం పెరగాలని కవి ఆశించారు. భాష రానివాని చేత భావం పలికించే కళ చిత్రకళ అని, త్రికోణాల దృశ్యకళ సమ్మోహితులను చేసే కళ చిత్రకళయని,వాటిని కనుమరుగు కాకుండా తరతరాలకు వారసత్వ సంపదగా అందించాలన్న కాంక్షను కవయిత్రి మన ముందుంచారు. అరవై నాలుగు కళల్లో ప్రధానమైన చిత్రకళ, శిల్పకళ ,సాహిత్యం, సంగీతం ,నృత్యాలను తన కవితల ద్వారా మన ముందు ఉంచారు."సఖ్యతలో సమైక్యతను చాటి చెప్పే/ చెలిమి ఎన్నటికీ తరగని కలిమి" అంటూ స్నేహమాధుర్యాన్ని విభిన్నంగా వర్ణించారు. ఇంకా 'చిత్ర'కవనంలో రాగాలసిరిగా సీతారామశాస్త్రి గారిని, గాయకుడు ,నటుడు ,దర్శకుడుగా విభిన్న పాత్రలు పోషించి బహుభాషలో పాడి అభిమానులను అలరించిన బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి గాన గంధర్వుడు బాలసుబ్రమణ్యంను, చిరునవ్వుల చిరునామా చార్లీ చాప్లిన్ ను, ఆంధ్ర రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా విశ్వరూపం చూపిన కథానాయకుడు విశ్వవిఖ్యాత నటసార్వభౌముడు రామారావుని, గణితంలో పేరొందిన గణిత శాస్త్రజ్ఞుడు శ్రీనివాస రామానుజన్ ను, కవీంద్రుడు "గీతాంజలి" కావ్యకర్త రవీంద్రుడుని,సాహిత్య ఉద్యమ సారథి "దాశరథిని",జ్ఞానపీఠ పురస్కార గ్రహీత "సి. నారాయణ రెడ్డిని", "తెలుగు వెలుగులు" పంచిన

గిడుగు రామ్మూర్తిని, ఉపాధ్యాయ దినోత్సవానికి మూలమైన సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణగారిని, గల్లీ నుండి ఢిల్లీ దాకా తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని నడిపించిన తెలంగాణ సిద్ధాంతకర్త ప్రొఫెసర్ జయశంకర్ గారిని "అన్యాయాన్ని ఎదిరించిన వాడే నాకు ఆరాధ్యుడు" అంటూ ప్రజల పక్షాన నిలిచిన ప్రజాకవి కాళోజీని, ఇంటిని గ్రంథాలయంగా మార్చిన పుస్తక పిపాసి కూరెళ్ళ విఠలాచార్య గారిని, మహిళా ఉపాధ్యాయిని సావిత్రిబాయి పూలేని, "ప్రార్థించే పెదవుల కన్నా సాయం చేసే చేతులు మిన్న" అన్న విశ్వమాత మదర్ థెరిసాని, సమస్యలతో యుద్ధం చేసిన నారీమణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయిని, భారతీయ సంస్కృతికి అద్దం పట్టినట్టు కట్టుబొట్టుతో కనిపించే తెలుగు ఇంటి ఆడబిడ్డ "సుష్మా స్వరాజ్"ని, వీరత్వానికి నిదర్శనంగా నిలిచిన వీరనారి ఝాన్సీని, "ప్రజల కోసం ప్రభువ"ని చాటిచెప్పిన ఛత్రపతి శివాజీని ,స్వాతంత్ర సమరయోధులు భగత్ సింగ్, నేతాజీ,ఆంధ్ర కేసరి టంగుటూరి, గాంధీని, భారత దేశ ఖ్యాతిని ఖండాంతరాలు దాటించిన వివేకానందుడిని ,"కలలు కనండి వాటిని సాకారం చేసుకోండి "అని చెప్పిన కలాంను స్మరిస్తూ వారి జీవితాలను రేఖామాత్రంగా స్పృశిస్తూ రాసిన కవితలు చిత్రకవనంలో పొందుపరిచారు.

భవిష్యత్తులో రాపోలు శ్రీదేవి గారు మరింత ముందడుగు వేసి చక్కని వచన కవిత్వాన్ని అందిస్తారని ఆశిద్దాం

ప్రతులకు : రాపోలు శ్రీదేవి,
శ్రీనగర్ కాలనీ,
నాగోల్ హైదారాబాద్.
సెల్ : 7386399062

– డా.వైరాగ్యం ప్రభాకర్
–90145 59059

పుస్తక సమీక్ష

విలక్షణ అభివ్యక్తితో "జమిడిక"!

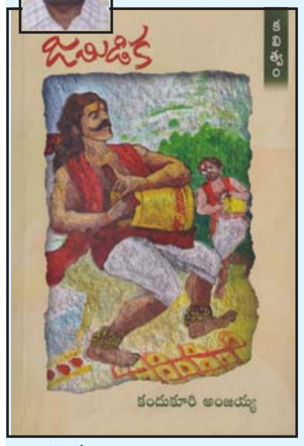

"కట్టెపల్కు" కవితా సంపుటితో కవిగా సాహితీ లోకంలో తమకంటూ ఓ స్థానాన్ని పదిల పరుచుకున్న కందుకూరి అంజయ్యగారు ఇప్పుడు "జమిడిక" పేరుతో తమ రెండో కవిత్వ గ్రంథాన్ని వెలువరిస్తున్నారు. **"విద్యార్థికలం", "ఎన్నీల ముచ్చట్లు వార్షిక"** సంకలనాలను సంపాదకత్వం వహించిన అనుభవమున్న ఆయన అలిశెట్టి ప్రభాకర్, అక్కెపల్లి బాల్‌రెడ్డి సినారె పురస్కారాన్ని అందుకున్నారు. అధ్యయనం పట్ల మక్కువ చూపే అంజయ్యగారు వృత్తిరీత్యా చేనేత జౌళిశాఖ విశ్రాంత ఉప సంచాల కులు...

'జమిడిక' కవితా సంపుటిలో 55 కవితలు కొలువుదీరాయి. వస్తు ఎంపికలో వైవిధ్యముంది. అభివ్యక్తిలో విలక్షణత చోటు చేసుకుంది.

మంటినీ మింటినీ
ఏకం చేసి కురిసిన
నీటి పువ్వులు
మెల్ల మెల్లగా తగ్గుతయి
వాన నీటిలో తల తడిసిన తరులు
కురులను ఆరబెట్టుకుంటయి

అంటూ "దందరి" కవితను ఎత్తుకున్నారు. చక్కని భావుకతను ప్రదర్శిస్తూ.. కొనసాగించారు.

సింగిడి సిగలో ముడుసుకున్న కొండ
పచ్చని పావడ చుడుతుందనీ..
వడి వడిగా నడిచిన వాగులు
నెమ్మదిస్తయి.. అని ప్రకటించడం బాగుంది.

పత్తి నెత్తిమీద పువ్వులతో
పండు వెన్నెలవుతది
గునుగు పువ్వులు
గొడుగు లెత్తుతయి
బంగారు పువ్వుల వరుసలతోని
కంది చాళ్ళు కనువిందు చేస్తయి
తంగెళ్ళు తరగని సిరులౌతయి

అంటూ భావలయతో.. చక్కని అభివ్యక్తితో.. శిల్పంలో చతురతతో కొనసాగించారు.

'ఆమె వస్తున్నది' కవితలోనూ కవి యొక్క భావుకతను అడుగడుగునా చూడగలం.

చిగురాకు చీరను కట్టి
శిగనిండా పువ్వులు పెట్టి
పిందెలను అందెలు చేసి
మల్లె మొగ్గలను
ముత్యాల సిరులుగా మార్చి
గాలిలో గంధమై
ఆమె వస్తున్నది.." అంటూ కవితను ప్రారంభించిన కవి యొక్క ప్రతిభను ప్రశంసించకుండా ఉండలేము.

అంజయ్యగారు కవిత్వంలో చక్కని భావుకతతో పాటు అక్కడక్కడ ధిక్కార స్వరాన్ని చూస్తాం. సామాజిక చింతనతో.. సామాజిక చైతన్యం కోసం ఆయన పడే ఆరాటాన్ని గమనిస్తాం. కొన్ని కవితలకు తెలంగాణ భాషతో పట్టంకట్టి.. అందరినీ ఆకట్టుకునే విధంగా భావ ప్రకటన చేశారు. తెలంగాణ పలుకుబడులకును, ఆయా కవితల్లో ప్రతిభావంతంగా ప్రయోగించారు.

అణచివేతనే
ఆచరణ అయినప్పుడు
అలుకు పిడిచ కూడా
ఆయుధమై లేస్తదంటూ

"ముగిసిన యుద్ధం- బతికిన ఆశయం" కవితను తీర్చిదిద్దారు.

సుదీర్ఘకాలం పట్టిన ఓపిక
సునామి అయితదనీ..
శాంతియుత సహనమంతా
అలజడిని పెంచే
అల్లకల్లోలమయితదని చెప్పడంలో కవియొక్క స్వాభిమాన కేతనాన్ని.. ధిక్కార స్వరాన్ని చూడగలం.

ఒప్పందాలు ఒడంబడికలు
ఒడ్డును దాటి తెప్పను తగిలేసినప్పుడు
భాష శ్వాసలు బతుకును
బంధించే ముళ్ళ కంచెలయినప్పుడు
గిడసబారి పోవడమో
గర్జించడమో తప్ప మార్గం లేదని తేల్చిచెప్పారు.

"జమిడిక" కవితలో గ్రామ దేవతలను కొలిసే ఊరి గొడుగులు.. పాట చెలిమెలు.. జమిడికెలు అంటూ వివరించిన తీరు బాగుంది.

ఊరంతా ఉసికై ఉడిచి
కక్కుడు పారుడు
కల్లోలం లేపితే..
పోచమ్మతల్లి కన్నెర్ర చేసిందని
సల్ల పరుచడానికి
జబ్బకు జమిడిక ఏసుకుంటడు
డప్పు దర్వులతోని
చచ్చుబడ్డ కాళ్ళకు ప్రాణమొస్తదనీ.
కఠిన శిలలు కాల్పనిక జగత్తులో
విహరిస్తాయని వివరించడం బాగుంది.

ఈ కవితలో చలిబోనం ఎత్తుకుని, చల్లగరిగె పట్టుకుని.. వేప రెమ్మలు కంఠహారంగా ధరించిన కల్లు బింకుల కావడిని ఎత్తుకుని.. వేయికళ్ళ తల్లికి వేడుక చేయ చిల్లుల కుండలు చిరునవ్వులు ఒలికిస్తూ సల్ల పరిచే సన్నివేశాలను దృశ్యమానం చేశారు. దప్పుమీద కూసుండి, పెయినిండా బండారి పూసుకుని, నుదిటికి ఎర్రబొట్టు పెట్టుకుని, వినిపించే చెటిల్ బెలిల్ అనే ఈరగోల ఉరుములను.. గిలగిల కొట్టుకునే గావుపిల్ల చిలచిల చిమ్మే రక్తం, ఊదు మైసాక్షి ఉసిగొలిపే సన్నివేశాలను వస్తువు వెలు గులో కవి చిత్రించిన తీరు బాగుంది. ఈ కవితలో పల్లెల్లోని ఆపదలు మాయమయ్యేందుకు గ్రామ దేవతలకు పూజించే విధానాన్ని కళ్ళకు కట్టినట్లు దృశ్యమానం చేయడంలో కవి సఫలీకృతులైనారు. పోచమ్మ తల్లిని చల్ల పరుచడానికి జబ్బకు జమిడికను ఏకుకుని వినిపించే దప్పు దర్వులను కవితలో ప్రస్తావించిన తీరు బాగుంది.

భాషలు అనేకం
సంస్కృతులు అనేకం
మతాలు అనేకం
జాతులు అనేకం
అన్నీ కలసిన రంగుల హరివిల్లు
అదే భారతీయ ఆత్మ
బహుళత్వంలో ఏకత్వం
ఏకత్వంలో బహుళత్వం అంటూ చాటి చెబుతూ "వెయ్యి పుర్రెల మర్రి" కవితకు జీవం పోశారు.

"కంచం చుట్టు కంచెలు", "ఒక్కటైన చేతనం", "ఆరుగాలం", "ఏమో ఎట్లుంటదో", 'ఇరాం లేని రెక్కలు", "గీతగాడు", "గిట్లయితే ఎట్ల?", మొదలుగు కవితల్లో తెలంగాణ భాషకు, యాసకు పెద్దపీట వేశారు.

'మందస్మిత' కవితలో పదబంధాలు రమణీయంగా కొలువుదీరాయి. 'మాను మాట్లాడుతుంది' కవిత ప్రస్తుత పరిస్థితులను అద్దం పట్టేలా ఉంది. అంతరించిపోతున్న గుట్టలను, వృక్షాలను ప్రస్తావిస్తూ రాసిన ఈ కవితలో గుట్టలిప్పుడు పురా జ్ఞాపకాలైనాయని, కవి వాపోయారు. 'పంజరంలో నినదించిన పాట' కవితలో ఆటలూ, పాటలూ. మాటలూ, బాటలూ పడిలేచే కెరటాలైనాయనీ, మట్టితోని మాట్లాడే భాషకు..పునాది పడ్డదనీ.. "నా తెలంగాణ కోటి రతనాల వీణ' జైలు గోడల ఆకాశం మీద గోరుకొయ్యలై మెలిసిందని తెలిపిన తీరుబాగుంది.

''మావానాటే మావారాజ్'' కవితలో

అడవి బిడ్డలకు అడవి మీద హక్కుకోసం
జల్‌జంగల్ జమీన్
జంగు సైరన్ అయిన విధానాన్ని చక్కగా ఆవిష్కరించారు. అవ్వల్ కమిటీలు ఆత్మబగాన్ని పెంచినాయని మావానాటే మావా రాజ్ మట్టిలో ఉప్పెన పుట్టించిందని ఉప్పెన పుట్టించిందనీ.. ఆయుధమొక్కటే ఆసరాగా మిగిలిన సంగతులను కవి అంజయ్యగారు గుర్తు చేశారు. కొమురం భీం త్యాగాలను అక్షరాల్లో నిక్షిప్తం చేశారు.

ఇలా ఈ కవితా సంపుటిలోని ఎన్నో కవితా పంక్తులు ఉదహరించడానికి యోగ్యంగా ఉన్నాయి. 'తెలంగాణ రచయితల వేదిక' ఆధ్వర్యంలో ప్రచురింపబడిన ఈ గ్రంథాన్ని 'పెన్ కౌంటర్'తోని రాజకీయ కాలుష్యాన్ని కడిగిన ధీశాలి, సీనియర్ పాత్రికేయ రచయిత నగునూరి శేఖర్‌గారికి అంకి తమివ్వడం అన్ని విధాలా సమర్థనీయంగా ఉంది. అన్నవరం శ్రీనివాస్ గీసిన ముఖచిత్రం ఈ గ్రంథానికి నిండు శోభను కూర్చింది. నిజాయితీ తో, నిఖార్సయిన కవిత్వాన్ని సామాజిక చైతన్యం కోసం అందించడంలో అంజయ్యగారు ఇలాగే అగ్రభాగాన ఉండేందుకు మరిన్ని రచనలు ఆయన కలం నుండి జాలువారాలని ఆకాంక్షిద్దాం.

ప్రతులకు: కె. సుహాసిని
10-4-311, సుభాష్‌నగర్,
కరీంనగర్-505001
సెల్: 94902 22201

-దాస్యం సేనాధిపతి
సెల్:94405 25544

తొలితరం సాహితీ కళాకారుడు చందాల కేశవదాస్

తెలంగాణ తొలితరంసాహితీ కళాకారుడు చందాల కేశవదాస్ అని తెలంగాణ బేవరేజస్ కార్పొరేషన్ మాజీ చైర్మన్ గుండవరపు దేవీప్రసాద్ అన్నారు. సోమవారం త్యాగరాయగానసభ నిర్వాహకుల పరిశోధకుడు, విమర్శకుడు చందాల కేశవదాస్ 'యాదిలో' శీర్షికతో కళాసుబ్బారావు కళావేదికలో నిర్వహించిన కార్యక్రమంలో ఆయన మాట్లాడారు. కేశవదాస్ నాటకకర్త, సినీదర్శకనేతగా నిజాంకు వ్యతిరేకంగా పోరాడిన యోధుడని కొనియాడారు. సాహితీవేత్త తంగిరాల చక్రవర్తి, గానసభ అధ్యక్షుడు కళా జనార్దనమూర్తి అధ్యక్షతన జరిగిన కార్యక్రమంలో తెలంగాణ రాష్ట్ర వికలాంగుల అధ్యక్షుడు కొల్లి నాగేశ్వరరావు, గానసభ సంయుక్త కార్యదర్శి చక్రపాణి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

సత్యం చెప్పడమే కవిత్వం బాధ్యత -శంఖా ఘోష్

సాహితీ స్రవంతి

-వారాల ఆనంద్
9440501281

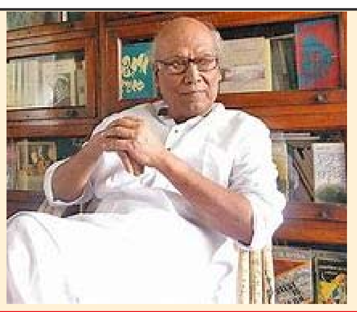

"సత్యం చెప్పడం మినహా కవిత్వానికి మరే బాధ్యతా లేదు" అన్నాడు శంఖా ఘోష్.

రవీంద్రనాథ్ టాగోర్ తర్వాత బెంగాల్ సమాజాన్ని అంతగా ప్రభావితం చేసిన కవీ రచయిత శంఖా ఘోష్. ఆయన కవిత్వానికి మానవత్వమే ప్రధాన భూమిక.

'నా కవిత్వమంతా రాజకీయ కవిత్వమే కానీ నేనెప్పుడూ ఎదో ఒక రాజకీయ పార్టీకి చెందిన రాజకీయ, సాహిత్య పంథా స్వీకరించలేదు అందుకే సత్యాన్నే చెప్పేందుకు, సత్యం వైపు నిలబడేందుకు వీలయింది' అన్నాడాయన.

ఏడు దశాబ్దాలకు పైగా సాహిత్య ప్రపంచంలో వున్న శంఖా ఘోష్ కేవలం కవే కాదు మొత్తంగా బెంగాలీ ప్రజల సామూహిక స్పృహకు, చైతన్యానికి, నిరసనకు ప్రతినిధిగా నిలబడ్డాడు. ఆయన సాహిత్యాన్నీ జీవితాన్నీ పరిశీలిస్తే మన "కాళోజీ" గుర్తొస్తాడు.

ఇద్దరి నడుమా ప్రజల పక్షాన నిలబడే ఒక పోలిక మనకు స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. అధికారంలో ఎవరున్నారనే మీమాంస వాళ్లకు ఎప్పుడూ లేదు.

శంఖా ఘోష్ విస్తారంగా రాయడంతో పాటు ఎక్కడ ఎవరికి అన్యాయం జరిగినా స్పందించాడు. తానే స్వయంగా వెళ్లి నిరసనల్లో పాల్గొన్నాడు. ఆయన బెంగాలీ ప్రజలకు 'ఫ్రెండ్ గైడ్ ఫిలాసఫర్' గా నిలబడ్డాడు. "మీరు నాకో బాధ్యతను అప్పగించారు అందుకే నేను ఒంటరి కాపరిగా నిలబడ్డాను' అని చెప్పుకున్నారాయన.

1930లో బెంగాలీ కవిత్వంలో ఆరంభమయిన విప్లవాత్మక ధోరణికి జిబానంద దాస గుప్తా నాయకత్వం వహించాడు. అందులోంచి సుప్రసిద్ధ కవులు బిష్ణు డే, సుకాంత భట్టాచార్య, సుభాష్ ముఖోపాధ్యాయ్ లాంటి సాహితీ వేత్తలు ఎదిగి వచ్చారు. అయితే 1950 లలో కవిత్వ ప్రపంచంలోకి వచ్చిన శంఖా ఘోష్ ఏ రాజకీయ పార్టీకి అనుబంధంగా నిలబడలేదు. తన కవిత్వం నిండా రాజకీయ వ్యక్తివాద కవిత్వం సమ్మిళితమయి నడిచింది. ఆయన కవిత్వ నిర్మాణంలోకూడా ఎదో ఒక పద్ధతికి మాత్రమె పరిమితం కాకుండా వైవిధ్యభరితంగా రాయడానికే ఇష్టపడ్డాడు.

రాజ్య హింసను, ఆధిపత్యాన్నీ అరాచకాల్నీ శంఖా ఘోష్ తన కవిత్వం లో నిలదీయడమే కాకుండా పలుసార్లు ఉద్యమంలో వ్యక్తిగతంగా వెళ్లి నిలబడ్డాడు. బెంగాల్ నక్సల్ ఉద్యమ కాలంలో ఆహారధాన్యం కోసం జరిగిన ఉద్యమంలో 16 ఏండ్ల వయసు గల జమునబతి అనే అమ్మాయి చనిపోతే శంఖా ఘోష్ ఆ సంఘటనకు స్పందనగా కవిత రాయడమే కాకుండా తానే స్వయంగా వెళ్లి అండగా నిలబడ్డాడు. ఇక 2018 పంచాయత్ ఎన్నికల్లో విపరీతమయిన హింస చెలరేగి పోగా 'అభివృద్ధి రోడ్డు పై స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది' అంటూ మమతా బెనర్జీ మంత్రివర్గం లోని ఒక మంత్రి ప్రకటించాడు. దానికి ప్రతిగా 'మీ మూడు కళ్ళు తెరవండి.. చూడండి.. అభివృద్ధి త్యాగభరితమయిన ఖడ్గంతో నిలబడింది..' అంటూ కవిత్వం రాసాడు.

ఆయనే నందిగ్రాం లో జరిగిన హింసా సంఘటనలకు వ్యతిరేకంగా బెంగాల్ అకాడెమీ సభ్యత్వానికి రాజీనామా చేసాడు. అంతే కాదు 2019 లో సి ఏ ఏ సిటిజెన్షిప్ చట్ట సవరణ తెచ్చినప్పుడు కూడా తన తీవ్ర నిరసనను తెలిపారాయన. 'మాటి' అన్న కవితను రాసారు. అందులో ఆయన ఇట్లా రాసారు.. నీ అడుగుజాడల్లో నా అడుగుజాడలూ వున్నాయి, ఆమె నీకెప్పుడూ తెలియదు , నువ్వెప్పుడూ ఆమెను చూడ్డానికి తిరిగి చూడలేదు, చుట్టూ పరికించి చూడు అన్ని వంతెనలూ కూలిపోయాయి, ఇవ్వాళ నువ్వు నన్ను వెళ్లి పొమ్మంటే ఎక్కడికి వెళ్ళగలను.. ' అంటూ రాసాడాయన.

శంఖా ఘోష్ రాయడం ఆరంభించిన తొలి రోజుల్లో ఆయన కవిత్వ భాష కొంత కఠినంగా వుండేది. కానీ కాలక్రమంగా తన శైలిని మార్చుకుని సాధారణ ప్రజల భాషలో రాయడం చిన్న కవితలు రాయడం ఆరంభించాడు. అలాంటి చిన్న కవితలతో ఆయన 84 లో ఓజ ఈంఅఇ మో ఆాఎఇఖీఇఆ ఃజ ఠఆఎఇఖీమోఓఇఔమో సంకలనాన్ని వెలువరించారు.

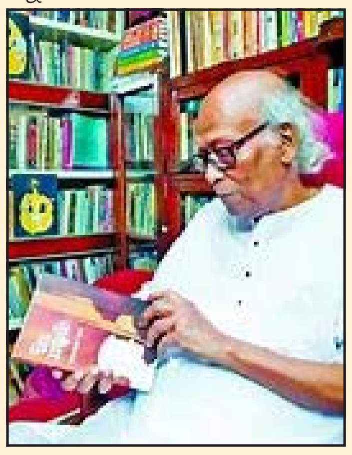

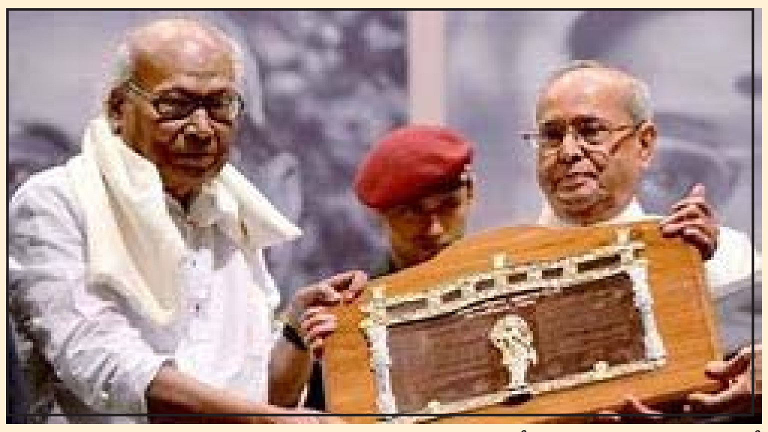

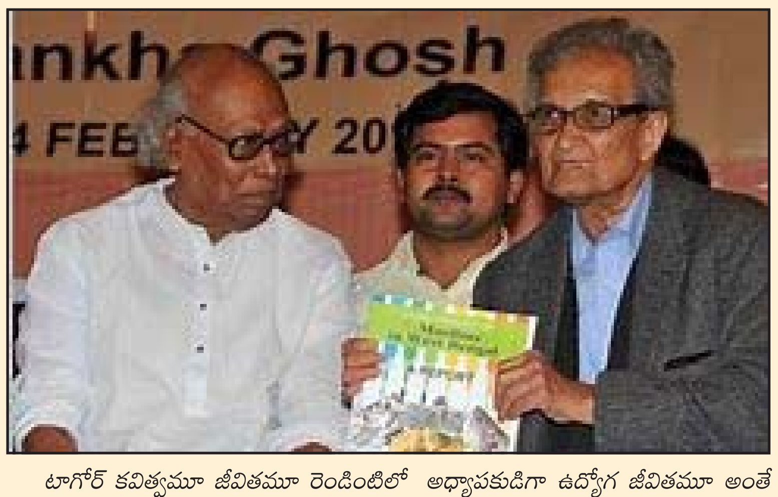

టాగోర్ కవిత్వమూ జీవితమూ రెండింటిలో ఆయన నిష్ణాతుడు. 1986లో టాగోర్ 125 జయంతి ఉత్సవాలు నిర్వహించిన సందర్భంలో టాగోర్ జీవితంలోని కొత్త రాజకీయ అంశాల్ని వెలికితీశాడు. జలియన్వాలా భాఘ్ సంఘటన జరిగినప్పుడు దానికి వ్యతిరేకంగా టాగోర్ నిరసన చెప్పిన అందరికీ తెలుసు. కానీ దాని తర్వాత టాగోర్ పారిస్ వెళ్లి అక్కడ బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ అరాచకాన్ని గురించి గొప్ప ప్రసంగం చేసాడు. తర్వాత కొన్ని నెలలకు టాగోర్ అమెరికాలో సహాయ నిరాకరణ గురించి ఉపన్యసించాడు అన్నాడు ఘోష్.

2016 లో జ్ఞానపీఠ్ అవార్డుతో సహా పద్మభూషణ (2011), సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం (1977)లాంటి అనేక ప్రతిష్టాత్మక పురస్కారాలను గెలుచుకున్న శంఖాఘోష్ 1932లో చాంద్ పూర్ లో జన్మించారు. ఆయన తొలినాళ్ళ పేరు చిత్తోప్రియో ఘోష్ తర్వాత శంఖా ఘోష్ గా మారారు. ఆయన పుట్టిన వూరు ప్రస్తుతం బంగ్లాదేశ్ లో ఉంది. ఆయన తల్లి దండ్రులు మనిందర కుమార్ ఘోష్, అమలబాల. ఆయన చిన్నతనమంతా ప్రభా జిల్లాలోని పాఖి అన్న చిన్న పట్టణంలో గడిచింది. తండ్రి స్కూలు టీచర్. ఎనిమిది మంది పిల్లల్లో ఒకడు శంఖా ఘోష్. దాంతో చిన్ననాటి జీవితం ఒకింత పేదరికంలోనే గడిచింది. ఆ పరిస్థితుల్లో తండ్రి తన పిల్లలు బాగా చదువుకోవాలని కోరుకున్నాడు. తండ్రి ప్రభావంతోటే శంఖా ఘోష్ చిన్నప్పటినుండే టాగోర్ సాహిత్యం చదవడం ప్రారంభించాడు. ఆ ప్రభావం జీవితాంతం వరకు కొనసాగింది. అయితే ఆసక్తికర విషయం ఏమిటంటే శంఖా ఘోష్ ను కవితలు రాయమని మొదట ప్రోత్సహించింది మాత్రం ఆయన తల్లి అమలబాల.

బెంగాలీ సాహిత్యంలో ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ నుంచి శంఖా ఘోష్ పట్టా పుచ్చుకున్నారు. యూనివర్సిటీ ఆఫ్ కోల్‌కతా నుంచి మాస్టర్ డిగ్రీ పూర్తి చేశారు. ఆయన సాహిత్య జీవితంతో పాటు అధ్యాపకుడిగా ఉద్యోగ జీవితమూ అంతే గొప్పగా సాగింది.

ఘోష్ బంగబసి కళాశాల, సిటీ కాలేజి (కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయానికి అనుసంధానిం చబడిన అన్ని కళాశాలలు), జాదవ్‌పూర్ విశ్వవిద్యాలయం లతో సహా అనేక విద్యా సంస్థల్లో బోధించాడు. ఆయన ఆయన బోధనా విధమే అత్యంత కళాత్మకంగా వుండేది. రవీంద్రనాథ్ టాగోర్ ను ఎట్లా చదవాలి, ఎట్లా అవగాహన చేసుకోవాలన్న విషయాన్ని వినూత్నంగా చెప్పేవాడు, విలక్షణంగా సాగేది ఆయన బోధన. సాధారనంగా ప్రచారానికి దూరంగా వుండే శంఖా ఘోష్ కేమెరా ముందుకు రావడానికి అయిష్టం చూపేవాడు. విద్యార్థులు, యువ కవులు తమ రచనలతోనూ అనుమానాలతోనూ ఎప్పుడు వచ్చినా వాళ్ళందరికీ సమయమిచ్చి ప్రోత్సహించే వాడు. ఆయన 1992 లో జాదవ్‌పూర్ విశ్వవిద్యాలయం నుంచి పదవీ విరమణ చేశాడు.

1967లో అయోవా నగరంలోని అయోవా విశ్వవిద్యాలయంలో ఇంటర్నేషనల్ రైటింగ్ ప్రోగ్రాం ఫాల్ రెసిడెన్సీలో పాల్గొన్నాడు. ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం సిమ్లాలోని ఇండియన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ అడ్వాన్స్‌డ్ స్టడీస్, విశ్వ భారతి విశ్వవిద్యాల యంలో కూడా బోధించాడు. తన సమకాలీన బెంగాలీ రచయితలు, కళాకారులకు ఆయన పితృసమానంగా వున్నారు.

శంఖా ఘోష్ జీవితమూ కవిత్వమూ ఆవిష్కరిస్తూ సుప్రసిద్ధ సినీ దర్శకుడూ, స్వయంగా కవీ అయిన బుద్ధదేవ్ దాస్ గుప్తా ఒక డాక్యుమెంటరీ ఫిలిం తీసాడు.

శంఖా ఘోష్ అనేక రచనలు చేశారు. వాటిలో కొన్ని..

డింగులి రాత్తులి (మొదటి కథ)/నిహిటో పాటల్ సయా/పజోర్ దేరర్ సబ్దో/జోల్ ఇ పసన్ హోయ్ నాప్పి/ధుమ్ లెగే రిత్ కమోల్/గోట దేశ్ జోరా జౌఘర్/ప్రోతి ప్రోస్నె కెపె ఒతె వితె/హాషి ఖుషి ముఖే సర్బోనాష్/ఆదిమ్ లాటా-గుల్మోమే (ప్రాచీన తీగలు, చెట్లు)/ముర్ఖా బారో, సమాజిక్ నాయ్ (పెద్ద మూర్ఖుడు, సామాజికంగా కాదు), కబీర్ అభిప్రే (కవి ఉద్దేశం)/ముఖ్ ధేకే జె బిగ్యపనే (ముఖాల ప్రకటనల ద్వారా దాచబడింది)/బాబరర్ ప్రార్థనా (బాబర్ ప్రార్థన)/ద స్టోర్మ్ ఆఫ్ డిసైర్ (నందిని గుప్తా బెంగాలీ నుండి అనువదించిన పద్యం)/జస్ట్ దిస్ ఒన్ (భీస్మాదేవ్ చక్రవర్తి బెంగాలీ నుండి అనువదించిన పద్యం)ఆయన అనేక పురస్కారాలు అందుకున్నారు

నర్సింగ్ దాస్ పురస్కారం (1977, ముర్ఖా బారో కోసం, సామాజిక్ నాయ్)/సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం (1977, బాబరర్ ప్రార్థనా కోసం)/రవీంద్ర పురస్కారం (1989, ధుమ్ లేగేచే హ్రిత్ కమలే కోసం)/సరస్వతి సమ్మాన్ తన సంకలనం కోసం గాంధర్బా కబితాగుచ్ఛా/తలకందా (కన్నడ) నాటకాన్ని రక్తంకళ్యాన్ (1999) అనే బెంగాలీలోకి అనువదించినందుకు సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు/విశ్వభారతి చేత దేశికోటం (1999)

డి.లిట్, . విద్యాసాగర్ విశ్వవిద్యాలయం (2010)/పద్మ భూషణ్ భారత ప్రభుత్వం (2011)

వరల్డ్ ఫోరం ఫర్ జర్నలిస్ట్స్ అండ్ రైటర్స్ (డబ్ల్యు ఎఫ్ జె డబ్ల్యు) (2015) హాల్ ఆఫ్ ఫేమ్ లైఫ్‌టైమ్ అచీవ్‌మెంట్ "సాహిత్యబ్రహ్మ" అవార్డు/డి.లిట్, ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఇంజనీరింగ్ సైన్స్ అండ్ టెక్నాలజీ, షిబ్పూర్, ఇండియా (2015)

భారత ప్రభుత్వం జె నాన్పిత్ అవార్డు (2016)

శంఖా ఘోష్ 14 ఏప్రిల్ 21 న కోవిడ్ పాసిటివ్ గా నిర్ధారించినప్పటి నుండి తన ఇంట్లోనే స్వీయ ఐసోలేషన్ లో వున్నారు. ఆయన భార్య జీవన సహచరి ప్రతిమ కూడా కోవిడ్ పాజిటివ్ అయి ఘోష్ మరణానంతరం వారానికే మృతి చెందారు. వారికి ఇద్దరు కూతుళ్ళు సేమంతి, స్రబంతి.

'ఇరుగు పొరుగు' నేను శంఖా ఘోష్ బెంగాలీ కవిత అనువాదం

వద్దు, నన్నసలే బలవంతం చేయొద్దు
మాటలు తెరుచుకోనీ
ఒక్కటొక్కటిగా పొరలు పొరలుగా
సూర్యోదయంలా విచ్చుకో
కుండపోత ప్రవాహం
ఓ బండ రాయిని సులభంగా
జనం నుంచి దూరంగా
దొర్లించుకు పోయినట్టు
క్షితిజ రేఖమీద మా పేర్లు
నిశ్శబ్దంగా
చాలా బలహీనంగా
తుడిచివేయబడనీ
నీటి బిందువులోని నీలిరంగు
ముక్కలు ముక్కలై
గడ్డి పైన కురవనీ
మళ్ళీ నన్నెవరూ ఎప్పుడూ
ఏ విధంగానూ బలవంతం చేయొద్దు.

బెంగాలీ మూలం : శంఖా ఘోష్
ఇంగ్లీష్: కళ్యాన్ రాయ్
స్వేచ్ఛానువాదం: వారాల ఆనంద్

డా॥కూర్మాచలం శంకరస్వామి-శంకర! పంచశతి

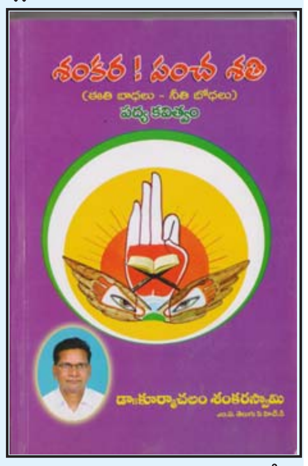

డా॥ కూర్మాచలం శంకస్వామి, శంకర! పంచశతి (ఈతిబాధలు, నీతి బోధలు) **"శంకరునిది పలుకు శంకవలదు"** మకుటంతో 516 పద్యాలు రచించి పద్య కవిత్వ పంచశతిగా ప్రచురింపచేసారు. **'స్తుతి వచనం'**తో ఆరంభమై 'కరోనా కష్టాలు' వరకు 28 వైవిధ్యభరిత అంశాలతో ఈ పద్య కావ్యం చదువరులను ఆకట్టుకొంటోంది. పండితున్ని, కవిని కానని సవినయంగా, కవి ప్రజల మార్పు కొరకు పద్య కవిత్వం వెలువరించారు. సందేశాత్మక పద్యాలలో **"దేవతార్చనేల దేశభక్తియు లేక", "నాది నాదటంచు నిక్కి నీలుగుడేల", "రాజకీయమంటె రంకుగా మారెరా", "పదవి కొరకు నేడు పార్టీలు మారేటి" "పేరు కొరకు కవుల ప్రాకులాటలు చూడు" "స్వాములధికమైరి సౌభాగ్య దేశాన" కులము కంపులోన కుళ్ళెజాతియునేడు" "పరుల పొట్ట గొట్టి పెట్టెలు నింపినా" "అమ్మ మాట పలుక అంత సిగ్గేలకో" దేశమందు నిపుడు దండిగా అవినీతి"** వంటి పద్య వాక్యాలు కవికి సమకాలీన సమాజంలోవున్న అస్తవ్యస్తత్వ, అసమానతలు పోగొట్టే సామాజిక సంక్షేమం, ప్రయోజనం సాధించగల పరివర్తన, మార్పు అభిలషిస్తున్న సుకవితా తీరు తెన్నుల హృదయగత భావాలను స్పష్టం చేస్తున్నాయి. కూర్మాచలం శంకరస్వామి ఈ శతకంలోని ప్రతిపద్యంలో సునిశిత విమర్శ, నీతివంతమైన జీవన మానవతా విలువలు సాధించే తపన స్పష్టమౌతోంది. సమాజాన్ని మేలు కొలిపే ఔషధ రసగుళికలు, మణిపూసలుగా శంక రస్వామి పంచశతి ప్రబోధిస్తోంది.

ప్రతులకు: కె.అన్నపూర్ణ
4-52-187, మగ్దూం నగర్
డి.డి.పి.యల్. కాలనీ ఎదుట
జగద్గిరిగుట్ట,
హైదరాబాద్-500 037
సెల్: 9390828188

-జయసూర్య
సెల్:9014948336

పుస్తక సమీక్షలు

కరోనా కలకలం-దాసరి నాగభూషణం

కరోనా మహమ్మారి విలయ తాండవం మానవజాతికి తెచ్చిపెట్టిన మృత్యు సంక్షోభం కవి, రచయిత, చిత్రకారుడు, పర్యావరణ ప్రేమికులైన దాసరి నాగభూషణం కదిలి కరిగి **'కరోనా కలకలం'** కవితా సంపుటి సృష్టి ంచారు. భావితరాలకుఈ చారిత్రక విషాద స్మృతి, సాహితీ రూపంలో కథ, కవిత,పద్యం, వ్యాసం వివిధ ప్రక్రియ లలో ఎందరో కవులు, రచయితలు హృదయాలను కదిలించారు. ఏ తప్పు చేయకుండానే కరోనా విషపు కాటుకు బలైపోయిన లక్షలాది కుటుంబాలలో రగుల్కొన్న మృత్యు బీభత్సం తలచుకొంటే గుండెలు పిండేసే బాధ రగుల్కొంటుంది. పలు విశాద సంఘటనలకు స్పందిస్తు దాసరి నాగభూషణం 1920- 21 మధ్య ఆ 20 నెలలో కవి సంగమం ముఖ పుస్తకం గ్రూప్‌లో వెలువరించిన కవితలను తేదీలు పేర్కొంటూ కవితా సంపుటిగా, ప్రచురింపచేసారు. కవి తొలి పలుకులలో పేర్కొన్నట్టుగా నగరజీవులకంటే గ్రామీణులే, బయటివారు గ్రామాలలోకి రాకుండా స్వచ్ఛందంగా ముళ్ళ కంచెలలతో నిక్కచ్చిగా అప్రమత్తత పాటించడం కొంతవరకు జాగరూకత సామాజిక బాధ్యతగా గుర్తింపు పొందింది.

"శవం కడచూపు కూడ నోచుకోని రక్త సంబంధాలు", "పాదాల రక్తం ముద్దిడిన మట్టికి తెలుసు వలప కూలీ ల గుండె కోత", "కాల సర్పం కాటుకు మృత్యు ముఖంలో శాపగ్రస్తులు", "ప్రాణం ఖరీదు ముందు వెలవెల పోతున్న కోట్ల రూపాయల కట్టలు", "మరణించిన సహచరి సంగతి తెలియకనే నిష్క్రమించిన భర్త" కరోనా పోరులో స్మశానాల కరువులో దీనజనుల కన్నీటి చెరువైంది" వంటి కవితా వాక్యాలు నాటి రోజులలో కారుణ్యం కరినాత్మకమై సృష్టించిన మృత్యు వైపరీత్యాన్ని, కరోనా కలకలం కవితా సంపుటి కళ్ళకుసాక్షాత్కరింప చేస్తోంది. ఆ దుస్థితిని కట్టడి చేసే చర్యలు, వ్యాప్తిని అరికట్టే అప్రమత్తతతో మనోనిబ్బరం ధైర్యంతో ఎదుర్కోవాలని కవి పద్య రూపకంగా సూచించారు.

ప్రతులకు: దాసరి నాగభూషణం
ఇ.నెం.11-13-109/1
ఇందిరా రెసిడెన్సీ, ఫ్లాట్ నెం.401,
కొత్తపేట, అష్టలక్ష్మి గుడి దగ్గర
రోడ్‌నెం. 1/ఎ,హైదరాబాద్-500 035
సెల్:8096511200

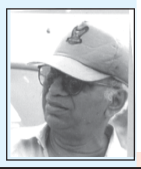

-జయసూర్య
సెల్:9014948336

సహనం(కథ)

బహుశ అప్పటికీ అర్ధరాత్రి దాటియుంటుంది. తలుపులు దబదబ బాదుతూ బిగ్గరగా కేకలేస్తున్నాడుభర్త నరసింహం. అతని గొంతులో జీవం లేదు. మత్తులో అరచినట్లుంది. ఇది భార్య తులసికి నిత్య భాగోతమే. ఫుల్‌గా తాగొచ్చి **"ఒసే తులసీ! తలుపు తీయవే"** అని కేకలేయడం.

రోజు మాదిరే ఆనాడు కూడా కళ్ళలో వత్తులేసుకొని ఎదిరి చూస్తోంది తాగుబోతు భర్త రాక కోసం. అంతలోనే భర్త కేక విని ఒక్క పిలుపుకే తలుపు తీసింది తులసి, తలుపు తీసి తీయక ముందే బ్యాలన్స్ తప్పి తన మీదే పడ్డాడు నరసింహం. లేని సత్తువ తెచ్చుకొని భర్తను కింద పడనీయకుండా అదిమి పట్టి పక్కనే ఉన్న కుక్కి మంచంలో పడుకో బెట్టి తలుపులేసొచ్చి, తమ ఇద్దరు పిల్లలు తినగా మిగిలిన గిన్నెను గిరితే వచ్చిన మెతుకులు రెండు ముద్దలను తప్ప తాగి మైకంలో ఉన్న తన భర్తకు ఎలాగో అలాగా తినిపించింది. తాను మాత్రం గ్లాసెడు నీళ్ళు తాగి తొంగుంది తులసి.

ఇది రోజూ షరా మామూలే. నరసింహం రోజూ కూలీ కెళ్తాడు. కాని వచ్చిన కూలీ డబ్బంతా తన తాగుడు తందానాలకే సరిపోయేది. అదేదో ఏనుగు మోసెంత తెచ్చుకొని ఏనుగేతిన్నదన్నట్టు, నరసింహందీ అంతే. కేవలం తులసి కుట్టుమిషన్‌తో బట్టలుకుడితే వచ్చే ఆదాయమే వారిపొట్ట గడవడం తప్ప మరోటి లేదు. ఉన్న ఇద్దరు పిల్లలు బడికి వెళ్ళేవారు అబ్బాయికి పదేంట్లు అమ్మాయికి ఆరేండ్లు. అతికష్టం మీద పిల్లల్ని ప్రభుత్వ బడిలో చదివిస్తోంది తులసి. డ్రెస్సుల లాంటి అదనపు ఖర్చులకు సెలవుల్లో కూలికెళ్ళి సమకూర్చుకొనే వారు ఆ ఇద్దరు పిల్లలు.

తాగి తందనాలాడే నరసింహం భార్య మీదే కాక పిల్లల మీద కూడా అప్పుడప్పుడు చెయ్యి చేసుకునే వాడు.

పిల్లలు పెద్ద వాల్లయ్యారు, తను చేసే పని రాబడి సరిపోక నానా ఇబ్బంది పడుతోంది తులసి. అతికష్టం మీద సంసారం నెట్టుకుపోతోంది.

చీటికీ మాటికీ చిర్రు బుర్రులాడే నరసింహంకు బీపీ పెరిగి పక్షవతం వచ్చింది. అదేదో మూలుగే నక్క మీద తాడి పండు పడ్డట్టు దరిద్రం తాండవిస్తున్న సంసారానికి కష్టాలు సుడి గుండంలా చుట్టుకున్నాయి., అటు తిండికి ఇటు వైద్యానికి డబ్బులేక నానా ఇబ్బందులు మొదలయ్యాయి వారికి.

తప్పని పరిస్థితిలో తన కొడుకు బడి నుంచి రాగానే రాత్రుల్లో రిక్షా తోలడానికి పంపిస్తోంది. వాడి సంపాదననే కాస్త ఊరటనిచ్చింది. ఇలా కొన్నాళ్ళు పోగానే కొడుకు కూడా వాడి నాన్న తోవలో నడవడం మొదలుపెట్టాడు. వీడు కూడా తప్ప తాగి ఏ అర్ధరాత్రికో కొంపకొచ్చేవాడు. తల్లితో పలుమార్లు గొడవ పడే వాడు కూడ. ఇది గమనించిన తులసి ఓపిక నశించి చీవాట్లేసి ఓ చెంప దెబ్బ తీసిందొకనాడు. దానికి బదులు తన తల్లి మీదే చెయ్యేసుకోబోయాడు కొడుకు.

కుక్కి మంచంలో పడిఉన్న నరసింహం ఇదంతా గమనిస్తూనే ఉన్నాడు. తనలో చెప్పరానంత ఉక్రోశం తన్నుకొస్తోంది. అతనిలో ఏదో మార్పు వచ్చినట్టుంది. బిగ్గరగా కేకవేస్తూ "ఓరేయ్ దరిద్రుడా! బంగారం లాంటి దేవత మీదికొ చేయెత్తుతావురా? తులసి నిజంగా భూదేవిరా! ఎంత ఓపికరా" అంటూ ఉన్న ఫలంగా లేచి భార్యను చేరాడు.

అతనిలో జరిగిన మార్పుతో అందరూ విస్తుపోయి చూస్తున్నారు. మందుల ప్రభావమో, భార్య మీదున్న అనురాగమో గాని, నరసింహంకున్న పక్షవాతం పటా పంచలై మామూలు మనిషైపోయాడు.

అటు కొడుకు కూడా పశ్చాత్తాప పడుతూ "అమ్మా! నన్ను క్షమంచమ్మా! తప్పైపోయింది" అంటూ తల్లి పాదాలపై పడ్డాడు.

"తులసీ! నన్ను క్షమించవా? నాకు బుద్ధొచ్చింది. నిన్ను అర్థం చేసుకోలేక పశువులా ప్రవర్తించాను. ప్లీస్, నీ సహనం ఎంత గొప్పదో అంటూ ఆమె చేతులు పట్టుకొని బతిమాలుకొంటున్నాడు నరసింహం. ఇదంతా ఏమీ అర్థం కాక బిక్క మొఖం వేసుకుని చూస్తోంది తమ పదేళ్ల కూతురు శాంతి.

-దారం గంగాధర్
సెల్:9848384777

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక, దర్పణం సాహిత్య వేదిక సంయుక్తంగా ప్రతిరోజూ ఒక అంశం ఇచ్చి కవిత్వ రచన చేయిస్తున్నాయి. కవిత్వాన్ని నిరంతరం సాధన చేయిస్తున్నాయి. కవులు రాసిన పద్యాలు, వచన కవితలు, గేయాలను విశ్లేషించి; మెరుగు పరచుకోవడానికి ప్రతిరోజూ సూచనలు, సలహాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ దైనందిన కార్యక్రమంలో భాగంగా 834వ రోజు 'ఇంటి భోజనం- బయటి తిండి' అనే అంశంపై పలువురుకవులు తమ కవితలను పంచుకున్నారు. 'ఇంటి భోజనం- బయటి తిండి' అనే అంశంపై వచ్చిన కొన్ని కవితలను 'నేటి నిజం' పాఠకుల కోసం ప్రత్యేకంగా...

మేడ్చల్-మల్కాజిగిరి జిల్లా సాహిత్య వేదిక & దర్పణం సాహిత్య వేదిక వాట్సాప్ సమూహం
ఏకాంశ కవిత్వం నిర్వహణ:
-డాక్టర్ రాయారావు సూర్యప్రకాశ్ రావు, 9441046839

ఆరోగ్యాల అనుబంధం- అనారోగ్యాల పెట్టుబడి

అమ్మచేతనైన
ఆలిచేతనైన..
కారమన్నమైన
కమ్మగుండు అమృతమై
ఆత్మీయతలు నిండుగా జోడించి
అనురాగములు రంగరించి
ముద్ద తిన్న
మనసుకు మురిపమైన బంధం
చేతనైనంతలో చేయి తిరిగినంతలో
ఇంతుల చేతిలోన ఇగురించిన
ఇంటిభోజనమును మించి దొరుకునా
శుచి శుభ్రతల సుందరముగాను
కొసిరివడ్డింపులో కొరతలేని రుచులతోడ
నాగరికతల నడకలలో నలిగి
సాంకేతికతకు చిక్కిన పరుగులలో
బ్రతుకుజీవుడా అంటూ భారాలను
దేవునిపై మోపి బావురుమంటున్నారు.
బయట తిండి అంటేనే బతుకు లేక
బతకలేక ఈడ్చి గతుకుడని తెలుసు
పెక్కు అనారోగ్యాల పెట్టుబడి చేస్తూ
పక్కవారి కొరకని
పట్టింపు లేని పనులతో
పాచిన పాత్రల అంటుసొంటులన్నీ
పోలుబోసినట్టు దారిపట్టు
రోజులకొద్దీ రోతగాను.
కాచిన నూనెలు
మళ్లీ మళ్లీ కాచి మాడబెట్ట
పెనాలపైనా నల్లగా పేరుకున్నజిడ్డు
కడాయిల అంచులలోన
కారిన అట్ట
అనారోగ్యాలనేకరములని
అనుభవజ్ఞుల మాట
పేగుపూతల రోగాలు పెరుగుచుండెనని
శంఖమూది
చెవిలిల్లు గట్టుచుండె డాక్టర్లు శాస్త్రజ్ఞులు
విజ్ఞాన వివేచన రంగరించి
విషయాన్ని విరుద్ధమైనది కాకుండా
ఆరోగ్యాన్ని అంటుకట్టే ప్రతికించే
ఆలోచనలకు పట్టం కడదాం.

- నగునూరి రాజన్న

ఆనందం

కాలానికి మార్పులతో
కదిలించే నిలిచిపోయి
ఇంటి వద్ద తిండి తినడు
బయట తిండి కలవాటు పడి
పిజ్జా బర్గలకు అలవాటు పడుతూ
అమ్మ చేతి వంటనైనా
ముట్టనోళ్ళు ఎంతమందో
పెద్ద చదువు లంటూ
పట్నానికి పంపిస్తే
పానీ పూరి అంటాడు
బలే రుచి అంటాడు
ఇంటి వంట
నోటికి రుచులు లేవని అంటూ
కట్ లెట్ అంటాడు
సమోసా తింటాడు
చూడు చూడు లోకాన్ని
ఎక్కడికో పోతుంది
ఇంట పట్టు లేదాయే
బయట తిండి వంటపట్టే
ఇంటిలో తిన్న ముద్ద రుచి
ఎందరికి దొరుకునో!
దొరికినోళ్ళ అదృష్టం
జగతి లోన ఆరోగ్యం.

- వి.సంధ్యారాణి

ఆరోగ్య భోజనం

ఇంటి భోజనం
మన ఇంటి భోజనం
తన ఇంట తన వారితో
అమ్మచేతి భోజనం
అమృత తుల్యం
పచ్చడి మెతుకులు తిన్నా
చిలికిన నీళ్ల
మజ్జిగ జుర్రు కున్నా
భువిలో అమృతమే.
అందుక్కారణం
ఆప్యాయత ఆదరణ తో కూడిన
అమ్మ చేతి వంట
కొసరి కొసరి వడ్డించే
అమ్మ చేతి వడ్డనే..
బయటి తిండి ఒకరోజు మురిపం
మొదటిరోజు ఆహా ఓహో!
రెండు మూడు రోజూ ఫర్వాలేదు
నాలుగో రోజు నుంచి
ఇంటి భోజనానికి తహతహ
పాడై పోయిన జీర్ణ వ్యవస్థ
కడుపు కక్కుర్తి
జిహ్వ చాపల్యం
డబ్బులొదిలించే జబ్బులు
పేరులేని రోగాలు
అందుకే
ఆలస్యమైనా ఫర్వాలేదు
ఇంటి భోజనం
ఇష్టమైన భోజనం
ఇంతి చేతి వంట
ఇంటిల్లి పాదికి ఆరోగ్యం.

-మోటూరి శాంతకుమారి

అనారోగ్యం కొనితెచ్చుకోవడం

ఎప్పుడైనా
వంటిల్లే వైద్యమందిరం
అందరి అవసరాలు
అమ్మకు తెలుసు
అమ్మమ్మ నేర్పిన
పిండివంటలతో
ఘుమఘుమలాడుతూ
పరిశుభ్రతకు మారుపేరు
ఇంటిభోజనం
మిత్రులకై నేడు
కంపుకొట్టే పరిసరాల్లో
ఆనంద తాండవం చేస్తూ
బాతాఖాని అంటూ ...
సెల్లు, సొల్లు కబుర్లతో
బయటి తిండి తిని
అనారోగ్యం కొనితెచ్చుకుంటున్నాడు
పల్లె,పట్నం తేడాలేకుండా
అందరూ అనారోగ్యాన్ని
ఆహ్వానిస్తున్నారంతా.

-ఆర్.కల్యాణి

వందనాలు

ఇంటివంటకేది యిలనుసాటియగును
సంప్రదాయరుచులు సరసమౌను
గారెబూరెలకును కారెదాసులెవరు
దప్పళమననోరు చప్పరింత్రు!!.
మనసుబెట్టి వండు మహిళామణులజూడ
ముచ్చటగునుగాదె ఖచ్చితముగ
క్రొత్తరుచులు జేయు కోమలి యోర్పును
మెచ్చుకొనుచుదినుట మేలుగాదె!!.
బయటితిండి జూడ బహుచక్కగానుండు
చేయికదలకుండ చేరవచ్చు
నుప్పుకారమదియు నొప్పుగా నుండవు
సర్దుకునుచుదినగ సరియునసలు!!
అనులైనులోని యార్డరు లెంతైన
నందమైన డబ్బానందుకొనుచు
నతిథులకును బెట్ట నాకెట్లు సరిపోవు
మనసులోని దిదియె మనుజులకును!.
పెందలాడె లేచి సుందరి తానొండు
వంటకాలు మిగులు వయినముగను
పొరుగువారికివ్వ పొలతితా మురియును
విందుభోజనముకు వందనాలు!!.

-ఎం.వి.ఉమాదేవి

విందు-వింత

అన్నం పరబ్రహ్మ స్వరూపం
ఆప్యాయతలతో వండి
వడ్డించేది ఇంటి భోజనం
అమ్మ చేతి భోజనం
కమ్మనైనది ఇలలో!.
బయట తిండి
ఇంకొకమ్మ పెట్టేదే
కానీ
నేడు తిరుగు బోతు లాంటి బతుకుల్లో
తిండి దొరకడం తేలికైతే!!!.
దొరకాబలం తిండి దొరికే
అందుకే బదు చక్కలు
రక రకాల వంటలతో
రంగ రంగ వైభోగం
బయట బాగోతం
దారపాయలతో చెలగాటం
ఉన్నవాడు భోగి
లేని వాడు జోగి
ఇది కలికాల కలకలం
విపరీత మార్గం !!.
ఇక్కడ గుంపులో గోవిందం
నీ పండుగ నీదే
అదే నీ పునికి
తున్నంటే
అలంకార ఆర్భాటాల
నడుమ జీవనం
ఇది ఒక గందరగోళం !!!.
అందుకే ఇంటికి పోలికేదీ
ఇల్లాలికి పోటీ ఎక్కడ
మర్యాద మన్ననల ప్రేమ
అభిమానాల ఆదరణ
అనుబంధాల దొరకవు.
వెలలేని విలువైన వరాలు
భగవంతుని ప్రసాదాలు
వైభవోపేత వజ్రాలు ఒక్క
మనిషికే ప్రాప్తం !!!

- కె.కె.తాయారు

జబ్బులు తెచ్చే జీవనశైలి

చెమటలు పట్టేలా
చేతినిండా పని
కడుపు నిండా కమ్మని భోజనం
కంటి నిండా నిద్ర!.
ఎరువులెరుగని పంట
ఇంటినిండా పిల్లాపాపలు
ఆరుబయట స్వచ్ఛమైన
గాలీ వెలుతురు
కాలుష్యరహిత జలాలే కాదు
మనసులు సైతం!.
కరువుతీరా ముచ్చట్లు
ఒకరికొకరు సాయంగా
మసిలే ఇరుగుపొరుగు
పిలిస్తే పలికే బంధుమిత్రులు
ఉన్నదేం
ఉన్న నలుగురూ పంచుకుంటూ
ఉన్నన్నాళ్ళూ హాయిగా
ప్రశాంతంగా సాగిన
నాటితరం జీవనశైలి!.
కార్పొరేట్ నీడలో
కడకుండా పొర్లాలు
ఉంటూనూ ఊడతాయో
తెలియని ఉద్యోగాలు
వేళాపాళా లేని
అనారోగ్యకర బయటి భోజనాలు
అరిగించుకోలేని కసరత్తులు!
ఉరుకుపరుగుల జీవితాలు
దేనికోసమో ఆరాటాలు
ఆందోళనలు పంచుకోనేవారు
లేని ఏకాంత పోరాటాలు
పక్కింట్లో ఉన్నదెవరో
తెలియని పరిచయాలు
బయటకు వెళ్లే లేని భద్రత
రేపేలా గడుస్తుందోననే గుబులు!
సంపాదనపై అతి వ్యామోహం
ఒత్తిళ్ళు, ఆందోళనలతో
నిద్ర లేని రాత్రులు
మారిన జీవనశైలితో
కొనితెచ్చుకుంటే
లెక్కలేనన్ని జబ్బులతో
నేటితరం!!!.

-చంద్రకళ దీకొండ

గో..విందం

వంట గదే కదది!
బ్రతుకు ఆయువు
నిర్లక్ష కొలత గది!!
కమ్మని! గుమ్మని!
ఇంటి పాక శాలది!!
పచ్చడి మెతుకైనా!
ముప్పొద్దు విస్తరైనా!
ప్రేమల కలబోత
శాకమది!
మనస్సు రుచి ఎరిగి!
దినసుల బలమెరిగి!
వండిన! వడ్డించిన!
ఇంటి భోజనం!
ఒంటికి!గుండెకి!
బహు బలమది!!
రసభావన విందుకాల
భోజనశాల!
పాకం కాకా పత్తి!
కాకా దిగితే
ఛోక అవుతుందని!
గుమ గుమలాడే!
వాసనల జిగురు!
బురుగ! నురుగు!
రకలేనే నింపేసి!
ప్లాస్టిక్ డబ్బాలో దూర్చేసి!
ఆదరా బాదరా ఇంటికి చేరిన!
శుచి చచ్చిన వంట మింగినా!
పైత్యం! అజీర్ణం!
పెరిగెను!
ఆరోగ్యం గో.. విందం!!
బయటి తిండి అపాకం!
భోజ్యానికి పసందు!
వంటగది మాయమైతే!
సంస్కృతి కుటుంబం మాయం!
అంతా నెమోయమయం!!

-జె.నరసింహారావు

రుచుల కొరకు

ఆ.వె. ఇంటి భోజనమున ఒంటికి మంచిది
అమ్మ చేత తినుము కమ్మగుండు
రుచుల కొరకయ్య పదార్థా కోరుకో
సక్రమముగ తినుచు సంతసించు!.
ఆ.వె. ఇంటి భోజనమున బాధలు యెక్కువ
పోషకాలుతక్కు వేశాలు యెక్కువ
సోడ వేస కలిపి మాడ గొట్టుదురయ్య
గ్యాసు నిండి కడుపు గగన మగును!.

-జక్కుని గంగాధర్

తినలేక తిప్పలు

ఇంటిలోన వంట ఉయ్యెన్న తిండి!
కల్తి లేని వంట కమ్మనుండు!
అమ్మ ఆలి వంట ఆరోగ్య మైనది!
ఆదమరచి తినగ అమృతమయము!!.
కూరగాయలు కొని కూడుండకేసిలే!
ఆసుపత్రి లోన ఆర్తరిష్ఠ!!
కూర బువ్వ లేని కక్కు కూడాన్నైను!
తినగ లేక నాకు తిప్పలాయే!!.

-కనకయ్య మల్లముల

'కథా తిలకం' కథల సంపుటి ఆవిష్కరణ

'కథా తిలకం' పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న డా॥ కె.వి.రమణాచారి.

ఈనెల 4న శ్రీకృష్ణ దేవరాయ భాషా నిలయంలో 'నవ్య సాహితీ సమితి' ఆధ్వర్యంలో కవి, కథా రచయిత కుంతీపురం కౌండిన్య తిలక్ (కుంతి) కథల సంపుటి 'కథా తిలకం'ను ఆవిష్కరిస్తున్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సలహాదారు డా॥ కె.వి.రమణాచారి. వేదికపై శైలజామిత్ర, డా॥ ఆచార్య ఫణీంద్ర,తలపల గోపాలకృష్ణ, గొర్లి శ్రీనివాసరావు, దత్తాత్రేయ శర్మ, వేమరాజు విజయకుమార్,తమిరిశ జానకి తదితరులు.

కామారెడ్డిలో సిరిసిల్లా గఫూర్ శిక్షక్ రాసిన "ధైర్య కవచం" పుస్తక ఆవిష్కరణ

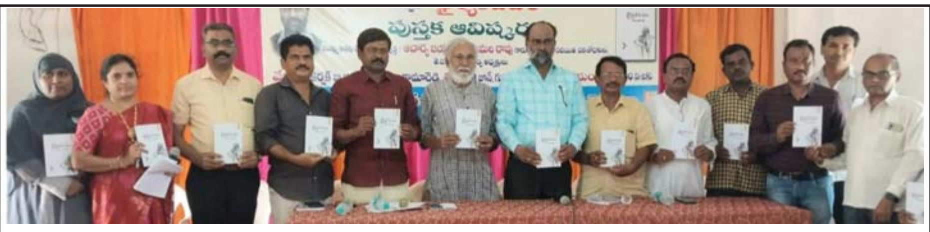

కామారెడ్డిలో సిరిసిల్లా గఫూర్ శిక్షక్ గారి కవితా సంపుటి" ధైర్య కవచం" పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరిస్తున్న ఆచార్య జయధీర్ తిరుమల రావు

సిరిసిల్ల గఫూర్ శిక్ష రాసిన వచన కవిత సంపుటి ధైర్య కవచం పుస్తకాన్ని ఆద్య కళవ్యవస్థాపకులు ఆచార్య జయధీర్ తిరుమలరావు కామారెడ్డి లో జూన్ 1న కర్షక్ బీఈడీ కళాశాలలో ఆవిష్కరించారు ఈ కార్యక్రమంలో తెరవే రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి కొండి మల్లారెడ్డి డాక్టర్ జి లచ్చయ్య డాక్టర్ ఎస్ కే రషీద్ ప్రముఖ గజల్ కవి సూరారం అంబీర్ మనోహర రావు ఆర్ యు పి పి టి జిల్లా అధ్యక్షులు అరుణ్ కుమార్ పబ్బ విజయశ్రీ రుద్రంగి రమేష్ ధర్పల్లి సాయికుమార్ గంగా ప్రసాద్ జమాల పూర్ రామకృష్ణ పీతాంబర్ నవీన్ రెడ్డి స్వామి చంద్రకాంత్ రోశయ్య సురేష్ సాయి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

అందరినీ ఆకట్టుకునేది కవిత్వం-అదనపు పాలనాధికారి జి.వి.శ్యామ్ ప్రసాద్ లాల్

"మనిషికి మనిషే తోడు నేటి సమాజంలో. సమాజానికి నేనున్నానని భరోసానిచ్చే మనస్తత్వం కవులకుం టుంద"ని కరీంనగర్ జిల్లా అదనపు పాలనాధికారి జి.వి. శ్యామ్ ప్రసాద్ లాల్ అన్నారు. జూన్ 4 ఆదివారం రోజున ఉదయ సాహితీ కరీంనగర్ అధ్యక్షులు వైరాగ్యం ప్రభాకర్ ఆధ్వర్యంలో వాగీశ్వరి డిగ్రీ కళాశాలలో నగునూరి రాజన్న రిటైర్డ్ డిప్యూటీ మేనేజర్ (ఫైనాన్స్) ఎన్.టి.పి.సి. లిమిటెడ్ గారి కవిత్వం "నేనున్నానని" పుస్తకావిష్కరణ సభకు ముఖ్య అతిథిగా విచ్చేసి పుస్తకాన్ని ఆవిష్కరించారు. ఈ సందర్భంగా వారు మాట్లాడుతూ "కవిత్వంతో ముందుకు వచ్చిన వారు సమాజంలో కలకాలం నిలబడతారని"అన్నారు." పండిత పామరులనే తేడా లేకుండా అందరినీ ఆకట్టుకునేది కవిత్వమ"ని అన్నారు. విశిష్ట అతిథి తెలంగాణ రచయితల సంఘం జంట నగరాల శాఖ అధ్యక్షులు కందుకూరి శ్రీరాములు మాట్లాడుతూ "సామాజిక హితం చేకూర్చేది కవిత్వమని,అలాంటి కవిత్వాన్ని సమాజానికి అందించిన నగునూరి రాజన్న గారు అభినంద నీయులని"అన్నారుమరొక అతిథి తెలంగాణ రచయితల సంఘం వరంగల్ శాఖ అధ్యక్షులు పొట్లపల్లి శ్రీనివాసరావు మాట్లాడుతూ "సమాజాన్ని మార్చగలిగేది కవిత్వమని, అలాంటి సందేశాత్మక కవితలతో కూడుకున్న "నేనున్నానని" కవితా సంపుటి వైవిధ్యమైన కవితలతో నిండి ఉన్నదని" అన్నారు.దాస్యం లక్ష్మయ్య మాట్లాడుతూ"నగునూరి రాజన్న మరిన్ని కవితా సంపుటాలు వెలువరి స్తార"ని ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు. ఆత్మీయ అతిథి ఇన్కమ్ టాక్స్ ప్రాక్టీష నర్ వేములవాడ ద్రోణాచారి మాట్లా డుతూ "కవిలో దాగి ఉన్న భావాల పరంపరలే కవితా రూపంలో వెలు వడుతాయని" అన్నారు. "నేనున్నానని పుస్తకంలో శీర్షికలు వేటికవి ప్రత్యేకతను సంతరించుకున్నాయని" ఎస్.ఆర్.ఆర్ కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ కలువకుంట రామకృష్ణ అన్నారు. తడిగొప్పుల కుమారస్వామి ఆహ్వానం పలకగా కాసనగొట్టు స్వప్నకృష్ణ పుస్తక సమీక్ష చేశారు. కార్యక్రమంలో ఉదయ సాహితి వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు శ్రీదాస్యం లక్ష్మయ్య,ఎన్ టి పి సి రిటైర్డ్ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ అధ్యక్షులు ఆకుల రామకిషన్, ఎన్ టి పి సి విశ్రాంత ఉద్యోగులు రామనారాయణ, ఎం.ఎన్. చారి, మంచికట్ల లక్ష్మణ్, పి అశోక్, టీవీ రవికుమార్,సిహెచ్ ఈశ్వర్ కుమార్, కవులు ఏడెల్లి రాములు,సంపత్ కుమార్ శ్రీవత్స,బొమ్మకంటి కిషన్, గంగుల శ్రీకర్, మానుపాటి రాజన్న, నగునూరి ధనలక్ష్మి నగునూరి అర్చన, హుజురాబాద్ కు చెందిన కటకం మారుతి ప్రసాద్ ,కటకం శ్రీనివాస్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

పాలమూరు వలసల జిల్లా కాదు కవుల జిల్లా - మంత్రి డాక్టర్ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్

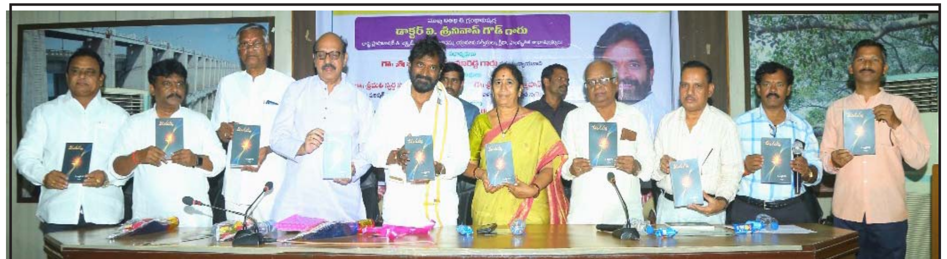

పాలమూరు వలసల జిల్లా కాదు కవుల జిల్లా అని, ఇక్కడ వెలిసిన కవులు, రచయితలు ఎక్కడా లేరని రాష్ట్ర ప్రొహిబిషన్ ఉ ఎక్సైజ్, పర్యాటక, పురావస్తు, యువజన సర్వీసులు, క్రీడా, సాంస్కృతిక శాఖామంత్రి డాక్టర్ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్ పేర్కొన్నారు. జూన్ 4 న మహబూబ్ నగర్ జిల్లా పరిషత్ సమావేశ మందిరంలో ప్రముఖ కవి కె. లక్ష్మణ్ గౌడ్ రచించిన "వేగుచుక్క" కవితాసంపుటి ఆవిష్కరణ సభకు ఆయన ముఖ్యఅతిథిగా విచ్చేసి ఆవిష్కరించారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ ఒకప్పుడు పాలమూరు జిల్లా అంటే వలసల జిల్లా అని పేరుండేదని, ఇప్పుడు ఆ వలసలన్ని మాయమైపోయి వలసల జిల్లాకే వలసలు మొదలయ్యాయ న్నారు. ఆనాడే సురవరం ప్రతాపరెడ్డి 354 మంది కవులతో గోల్కొండ సంచికను తీసుకొచ్చాడన్నారు. తొలి రామాయణం ఇక్కడే పుట్టిందన్నారు. సాహిత్యానికి నిలయం పాలమూరు జిల్లా అని, జిల్లా చరిత్రను తెలిపేలా కవిత్వం రాయాలని కవులను కోరారు. విశిష్ట అతిథిగా విచ్చేసిన జిల్లా పరిషత్ చైర్ పర్సన్ స్వర్ణసుధాకర్ రెడ్డి మాట్లాడుతూ లక్ష్మణ్ గౌడ్ కవిత్వంలో విభిన్న వస్తువులు కన్పిస్తాయన్నారు. తనదైన శైలిలో కవిత్వం రాయడం లక్ష్మణ్ గౌడ్ ప్రత్యేకతన్నారు. గౌరవ అతిథిగా విచ్చేసిన ప్రముఖ సాహిత్యవేత్త, దూరదర్శన్ మాజి సంచాలకులు డాక్టర్ ఓలేటి పార్వతీశం మాట్లాడుతూ సమాజంలో మార్పును తీసుకురావడంలో కవిత్వం దోహదం చేస్తుందన్నారు. మంచి సమాజ నిర్మాణమే కవి లక్ష్యమన్నారు. ఆ దిశలో లక్ష్మణ్ గౌడ్ కవిత్వం నిలుస్తుందన్నారు. ప్రముఖ న్యాయవాది వి. మనోహర్ రెడ్డి మాట్లాడుతూ లక్ష్మణ్ గౌడ్ ఒకపక్క పాఠశాలను నడుపుతూనే మరోపక్క కవిత్వం రాయడం గొప్ప విషయమన్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కాళోజి అవార్డు గ్రహీత కోట్ల వేంకటేశ్వర రెడ్డి సభకు అధ్యక్షత వహించారు. పుస్తకాన్ని ప్రముఖ కవి ఘనపురం దేవేందర్ సమీక్ష చేసారు. ఈ కార్యక్రమంలో కార్యక్రమ సంయోజకులు, పాలమూరు సాహితి అధ్యక్షులు డాక్టర్ భీంపల్లి శ్రీకాంత్, జగపతిరావు, డాక్టర్ ఎస్.విజయ కుమార్, బాదేపల్లి వెంకటయ్యగౌడ్ తదితరులు పాల్గొన్నారు. ఈ కార్యక్రమానికి జిల్లాలోని కవులు, రచయితలు హాజరయ్యారు.

ప్లాస్టిక్ కాలుష్య కోరల్లో మహాసముద్రాలు

నీరు లేనిదే జీవం లేదు. నీలి సముద్రం లేనిదే హరిత ధరణి లేదు. ధరణి ఉపరితలం 71 శాతం మహా సముద్రాల లవణ జలాలతో నిండి ఉంది. మహాసముద్ర జలాలు అపారమైన వృక్ష, జంతు, ఇతర సూక్ష్మజీవులకు నెలవుగా ఉంటున్నాయి. 1992లో 'రియో డి జనేరో'లో జరిగిన 'ఎర్త్ సమిట్'లో తీసుకున్న నిర్ణయం మేరకు ఐరాస, 'సముద్ర చట్టాల' సమన్వయంతో ప్రతి ఏటా 08 జూన్న "ప్రపంచ మహాసముద్ర దినం" పాటించుట జరుగుతుంది.

సముద్రాల ప్రధాన ప్రయోజనాలు:

భూగ్రహంపై ఉష్ణోగ్రత నియంత్రణ, వాతావరణంలో దాదాపు 70 శాతం ఆక్సీజన్ను అందుబాటులో ఉంచడంలో సముద్రాలు ప్రధాన భూమికను నిర్వహిస్తాయి. ప్రపంచ అడవుల వల్ల 28 శాతం మాత్రమే ఆక్సీజన్ లభిస్తున్నది. సముద్ర జలాల్లో ఉన్న సీ వీడ్స్, ఫైటోప్లాంక్టన్, ఇతర సముద్ర మె?క్కలు మనిషి విడుదల చేసిన 30 శాతం కార్బన్ డై ఆక్సైడ్ను పీల్చుకొని ప్రాణవాయువుగా మార్చు తున్నాయని తెలుసుకోవాలి. సముద్రాలతో భూఉపరితల వాతావరణం నియంత్రించబడుతుంది. ఉపరితల గాలులు, వాటర్ కరెంట్లతో భూ ఉపరితలంపై జీవులకు అనువైన వాతావరణం నెలకొంటుంది. సముద్ర ఆహారంతో ప్రజారోగ్యమే కాకుండా మిలియన్ల ప్రజలకు జీవనోపాధి కల్పించబడుతున్నది. సాలీన సముద్ర ఆధార వ్యాపారం ద్వారా 282 బిలియన్ డాలర్ల ఆదాయం వస్తున్నదని అర్థం అవుతున్నది. సముద్ర జలాల్లోని 91 శాతం జీవుల ఉనికి నేటికీ తెలియదనే వాస్తవం ఆశ్చర్యాన్ని కలిస్తున్నది. సముద్రాల ఇతర ప్రయోజనాల్లో ఉపరితల వ్యాపారం, రవాణ, పవర్ జనరేషన్, క్రీడలు, పర్యాటకం, ఖనిజ సంపద, ఇంధనం లాంటి పలు అంశాలు కూడా ఉన్నాయి. భూమిపై ఉన్న అత్యధిక జీవ వైవిధ్యత సముద్ర జలాల్లోనే ఉన్నది. దాదాపు ఒక బిలియన్ ప్రపంచ ప్రజలకు ప్రోటీన్ పోషకాహారంగా సముద్ర జీవులు ఉపయోగపడుతున్నాయి. 2030 నాటికి సముద్ర ఆధార ఆర్థిక వ్యవస్థ ద్వారా 40 మిలియన్ల ప్రజలు జీవనోపాధిని పొందుతారని అంచనా వేస్తున్నారు.

ప్రపంచ మహాసముద్రాల దినం-2023 నినాదం:

జీవ వైవిధ్యం, ప్రాణికోటి మనుగడను సుసాధ్యం చేయడంలో సముద్రాల ప్రాధాన్యతను చర్చించే నిమిత్తం ప్రతి ఏట 08 జూన్ రోజున 'ప్రపంచ మహాసముద్రాల దినం (వరల్డ్ ఓసియన్స్ డే)' నిర్వహించుట జరుగుతున్నది. ప్రపంచ మహాసముద్రాల దినం-2023 నినాదంగా 'ప్లానెట్ ఓషియన్ : టైడ్స్ ఆర్ చేంజింగ్' అనే అంశాన్ని తీసుకొని, సముద్ర జీవరాసులతో మానవాళికి ఉన్న సంబంధాలను చర్చించుట జరుగుతుంది. మానవాళి సంక్షేమానికి తన వంతు బాధ్యతలను నిస్వార్థంగా నిర్వహిస్తున్న సముద్రాలకు కృతజ్ఞతలను తెలియజేసుకుంటూ, సముద్రాల సహజత్వాన్ని, సముద్ర జీవుల పరిరక్షణకు పూనుకోవాలనే సందేశాన్ని ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

సముద్రాల కాలుష్యం:

నేటి ఆధునిక మానవుని దురాశ వల్ల 90 శాతం పెద్ద చేపలు అంతరించాయని, 50 శాతం కోరల్ రీఫ్స్ విధ్వంసానికి గురి అయ్యాయని తెలుస్తున్నది. సముద్రాల కాలుష్యాలలో విష రసాయనాలు, ప్లాస్టిక్, చమురు లీకేజీలు, పారిశ్రామిక - వ్యవసాయ వ్యర్థాలు, మురుగు నీరు లాంటివి ముఖ్యమైనవిగా తెలుపబడింది. సముద్రాలలో చేపల కన్న ప్లాస్టిక్ వ్యర్థాలు అధికంగా 8 మెట్రిక్ టన్నులు ఉన్నాయని, ప్రతి ఏటా 17.6 బిలియన్ పౌండ్ల ప్లాస్టిక్ సముద్రాలలో కలుస్తున్నదని అంచనా. భూతాపం వల్ల 2040 నాటికి మంచుకొండలు కరిగి సముద్ర మట్టం 2 అడుగులు, 2050 నాటికి 3 అడుగులు పెరిగి అనేక ద్వీపాలు మునిగి పోవడం, భూఉపరితలం మునగడంతో మానవాళి ఉనికికే అత్యంత ప్రమాద కర పరిస్థితులు ఏర్పడనున్నాయని తెలుస్తున్నది.

తక్షణ కర్తవ్యం:

సముద్రాలను పరిరక్షించడం, సముద్రాలతో మానవాళి సంబంధ సమతుల్యత సాధించడం మన తక్షణ కర్తవ్యంగా భావించాలి. సముద్ర జలాల్లో అతిగా చేపలు పట్టడం, ఆమ్లగుణం పొందడం, సముద్ర జలాలు కలుషితం కావడం, సముద్ర జీవుల ఉనికికే ప్రమాదం వాటిల్లడం లాంటి చర్యలతో మనిషి సముద్రాల సమతుల్యతను దెబ్బ తీయడం జరుగుతున్నదని గమనించాలి. మహాసముద్రాలు భూమాతకే కాకుండా సకల జీవరాసులకు రక్షణ కవచమని, సాగరాన్ని అలక్ష్యం చేస్తే జీవావరణం నిర్జీవం అవుతుందని గుర్తెరిగి సముద్రాలను దేవతలుగా పూజిస్తూ, మన వాళి ఉనికికి పునాదులు వేసుకుందాం.

(08 జూన్ 'ప్రపంచ మహాసముద్రాల దినం' సందర్భంగా)

-బుర్ర మధుసూదన్ రెడ్డి
9949700037

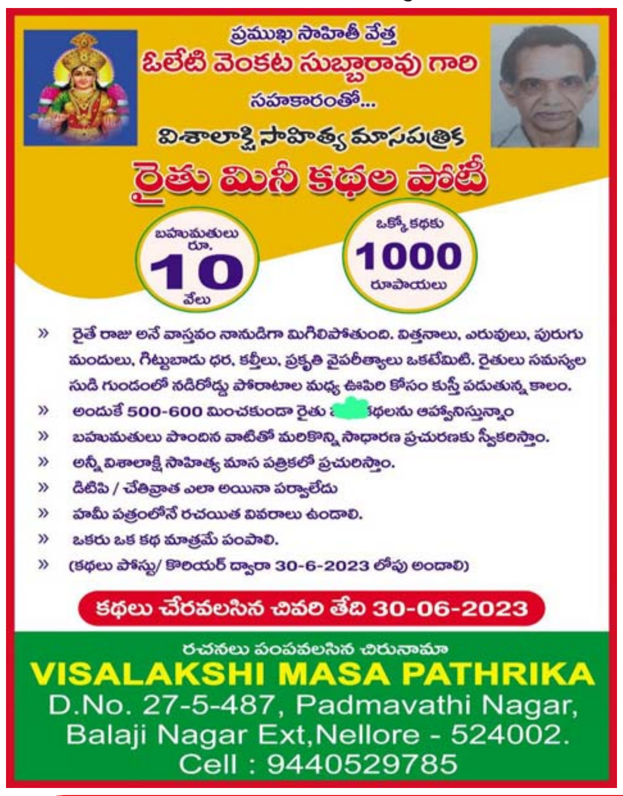

సునందామృతం

కాకోలూక నిశా న్యాయము-9

కాకము అంటే కాకి. ఉలూకము అంటే గుడ్ల గూబ. నిశా అంటే రాత్రి.

ఈ మూడింటిని కలిపి ఓ చక్కటి న్యాయమును సృష్టించిన మన పూర్వీకుల నిశిత దృష్టి ఎంత గొప్పదో కదా!దానిని మానవ జీవితానికి అన్వయింపజేసిన విధం చూస్తుంటే, ఎవరికైనా భలేగా అనిపిస్తుంది.

కాకి,ఉలూకమూ రెండూ పక్షులే అయినా రాత్రి పూట కాకికి కళ్ళు కనపడవు.గుడ్లగూబకు పగటి పూట కళ్ళు కనబడవు.

కాకి కేవలం పగటి పూటే స్వేచ్ఛగా తిరుగుతూ ఆనందంగా ఉండగలుగుతుంది.కానీ రాత్రి పూట తిరగలేదు.అందుకే దానికి రాత్రి ఇబ్బందికరం.

అలాగే గుడ్లగూబకు పగటి వెలుతురులో కళ్ళు కనిపించవు.అది పగటి పూట ఎటూ తిరగలేదు.దానికి పగలు రాత్రితో సమానం. అంటే గుడ్ల గూబకు పగలు ఇబ్బందికరం అన్న మాట.

ఇలా ఒకరికి సంతోషం కలిగించే అంశం కానీ సందర్భం కానీ మరొకరికి బాధ కలిగించడం,ఒకరికి బాధ కలిగించే విషయం మరొకరికి సంతోషం కలిగించడం...

మహా పండితులు దివాకర్ల వెంటావధాని మహాపండితులు దివాకర్ల వెంకటావధాని అని సమాచార హక్కు చట్టం విశ్రాంత ముఖ్య సంచాలకుడు బుద్ధ మురళి అన్నారు. త్యాగరాయ గానసభ ఆధ్వర్యంలో మంగళవారం పరిశోధకులు, విమర్శకులు ఆచార్యదివాకర్ల వెంకటావధాని జయంతి కార్యక్రమం గానసభ అధ్యక్షుడు కళా జనార్ధనమూర్తి అధ్యక్షతన నిర్వహించారు. ముఖ్య అతిథిగా బుద్ధ మురళి హాజరై మాట్లాడుతూ..భువన విజయం వంటి సాహితీ రూపకకర్తగా సంస్కృతాంధ్రభాషలపై సాధికారతగల గొప్ప వ్యక్తి వెంకటావధాని అని అన్నారు. సినారె, జీవీ సుబ్రహ్మణ్యం వంటివారు ఆయన శిష్యులేనన్నారు. పర్యాటకాభివృద్ధి సంస్థ పూర్వ చైర్మన్ శ్రీనివాస్గుప్తా, పొత్తూరి సుబ్బారావు, వెంకటరెడ్డి, గీతాదేవి పాల్గొన్నారు.మాట్లాడుతున్న దివాకర్ల మురళీ.చిత్రలోకళా జనార్ధనమూర్తి, శ్రీనివాస్ గుప్తా.ఇలా ఒకే పరిస్థితి,ఒకే సందర్భం అనేది ఇరువైపులా ఒకే రకమైన అనుభవాలను ఇవ్వాలి.కానీ ఇలా ఒకరికి ఆనందం,మరొకరికి ఆవేదన కలిగించే సందర్భంలో ఈ కాకోలూక నిశా న్యాయమును ఉదాహరణగా చెబుతుంటారు.

ప్రస్తుతం ఉపాధ్యాయ బదిలీలకు సంబంధించిన పరిస్థితులకు ఈ "కాకోలూక నిశా న్యాయమును" చక్కగా వర్తింపజేసుకోవచ్చు.

-పురిమళ్ల సునంద
9441815722

11న జిల్లా స్థాయి కవి సమ్మేళనాలు: జూలూరి గౌరీశంకర్

సాహిత్య దినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకుని ఈనెల 11న అన్ని జిల్లాల్లో ఆయా జిల్లా కలెక్టర్ల ఆధ్వర్యంలో జిల్లా స్థాయి కవి సమ్మేళనాలను నిర్వహించనున్నట్లు తెలంగాణ సాహిత్య అకాడమీ చైర్మన్ జూలూరు గౌరీశంకర్ తెలిపారు. పదేళ్ల తెలంగాణ ప్రగతి ప్రస్థానాన్ని, తెలంగాణ అస్తిత్వాన్ని కవితల రూపంలో రాయాలని సూచించారు. ఈ కవి సమ్మేళనాల్లో వచన, పద్య కవితలకు బహుమతులను ఇవ్వనున్నట్లు వెల్లడించారు. మొదటి బహుమతిగా రూ.1,00,116/-, రెండవ బహుమతిగా రూ.75,116/-, మూడవ బహుమతిగా రూ.60,116/- నాలుగో బహుమతిగా రూ.50,116/-, ఐదో బహుమతిగా రూ.30,116/-లు ఇవ్వనున్నట్లు చెప్పారు. 11వ తేదీన 33 జిల్లాల్లో జరిగే కవి సమ్మేళనాల్లో పాల్గొన్న కవుల పద్యాలు, కవితలను రాష్ట్రస్థాయి పోటీకి పంపాలని ఆయన పేర్కొన్నారు. జిల్లా స్థాయిలో కవులను కలెక్టరు ఆధ్వర్యంలో కమిటీ ఎంపిక చేస్తుందని తెలిపారు.

14వ జాతీయస్థాయి చిన్న కథల పోటీలలో 'సోమేపల్లి పురస్కార' విజేతలు

ఇటీవల 'రమ్యభారతి' ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించిన చిన్న కథలకు సోమేపల్లి సాహితీ పురస్కారాల పోటీలలో 'అకుపచ్చని పొద్దు' కథకుగాను బి.కళాగోపాల్ (నిజామాబాద్) ప్రథమస్థాయి సోమేపల్లి పురస్కారం లభించింది. 'విత్తు' కథా రచయిత బి.వి.రమణమూర్తి (మధురవాడ)కు ద్వితీయ, 'వైకుంఠపాళి' కథా రచయిత మల్లారెడ్డి మురళీమోహన్ (విశాఖపట్నం)లకు తృతీయ సోమేపల్లి పురస్కారాలు లభించాయి.

అలాగే 'ఎగిరే ముద్దు' కథా రచయిత శింగరాజు శ్రీనివాసరావు (ఒంగోలు), 'వెన్నెల దీపం' కథా రచయిత బి.వి.శివప్రసాద్ (విజయవాడ), 'బాధనుండి బాధ్యతవైపు' కథా రచయిత కె.వి.లక్ష్మణరావు (మానేపల్లి), 'ఏది దానం-ఎవరు దాత' కథా రచయిత్రి కె.వి.సుమలత (గుడివాడ)లకు ప్రోత్సాహక పురస్కారాలు లభించాయి. విజేతలకు నగదు, శాలువ, మెమెంటోలతో త్వరలో జరిగే ప్రత్యేక సభలో పురస్కారాలు అందజేయడం జరుగుతుంది. ఈ కథలపోటీకి ప్రముఖ రచయిత శ్రీ శ్రీకంఠస్ఫూర్తి న్యాయనిర్ణేతగా వ్యవహరించారు.

-సోమేపల్లి వెంకటసుబ్బయ్య
అవార్డు కమిటీ చైర్మన్

చలపాక ప్రకాష్
ఎడిటర్, రమ్యభారతి

Printed, Published and own ed by VEENADAS, at Freedom Publications, SRT-74, Jawahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500 020, Telang ana. Published at SRT-74, Jaw ahar nagar, Ashok nagar, Hyderabad-500020. Telangana. 'Editor: B. Devadas. **RNI No.52865/93.**
E-mail :netinijam93@gmail.com.